

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Ana Perko

Hipster – sodobna urbana subkultura ali le način življenja?

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Ana Perko

Mentor: izr. prof. dr. Peter Stanković

Hipster – sodobna urbana subkultura ali le način življenja?

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

Zahvala

*Hvala mentorju, ki mu je bila moja tema zanimiva in mi jo je pomagal pripeljati do
končnega rezultata.*

Hvala mojim staršem, sestri in noni, ki so bili vedno tu, ko sem jih potrebovala.

Hvala mojim prijateljem, ki so mi vsak na svoj unikaten način stali ob strani.

Hipster – sodobna urbana subkultura ali le način življenja?

Dojemanje subkultur se je skozi obdobja spreminjalo, saj so se vedno znova rojevale nove mladinske skupine. Danes, še bolj kot kadarkoli prej, ne moremo več sloneti na razumevanju subkultur v istem kontekstu kot tistih iz konca sedemdesetih in začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja. Meja med subkulturo in širšim družbenim okoljem je vedno bolj zabrisana, kar se lahko vidi tudi pri hipsterjih, ki so zmes različnih subkultur, ki prehajajo v mainstream. Zaradi hipsterjevega koketiranja s stili in subkulturami iz preteklosti je prehod med različnimi subkulturnimi scenami zelo fluiden in ravno zaradi tega je vedno manj pogosta identifikacija posameznika s hipsterji. Pri hipsterjih v prvi vrsti ne gre za ideološko in generacijsko nasprotovanje ter ustvarjanje lastnega prostora ali za družbeno marginalizacijo. Čeprav je bil prvoten cilj sodobnega hipsterja podpora antipotrošnje in zavračanje mainstreama, temu ni več tako – posameznik lahko danes hipster stil kupi v najbližji trgovini, mladi želijo biti na tekočem z dogajanjem, biti seznanjeni z zadnjimi hiti in modo ter si prizadevati biti korak pred najnovejšimi stili. In hipster je tisti, ki mu vse to uspeva.

Ključne besede: hipster, subkultura, mainstream.

Hipster – a modern urban subculture or just a way of life?

The perception of subcultures has been changing over the years, as new youth groups emerged over and over again. Today, more than ever, we can no longer study subcultures in the same context as those from the late seventies and early eighties. The boundary between a subculture and its broader social environment is increasingly becoming blurry, which can also be seen in the case of hipsters, who are a mixture of different subcultures that are seeping into the mainstream. Due to hipsters' flirting with styles and subcultures of the past, differentiation between various subcultures is very fluid. Because of this, individuals' identification with hipsters is becoming less frequent. Hipsters are not principally dealing with ideological and generational contradictions, creating their own space, or neither about social marginalization. Although supporting anti consumption and rejecting the mainstream was the primary objective of a modern hipster, that is no longer the case – today, an individual can buy the "hipster look" in the nearest store, and young people want to keep track of current events, be familiar with the latest hits and fashion and strive to be one step ahead of the latest styles. This is what being a hipster is all about.

Key words: hipster, subculture, mainstream.

KAZALO

UVOD	7
1 SUBKULTURE.....	9
1.1 POJEM SUBKULTURE	9
1.2 KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED RAZISKOVANJA MLADINSKIH SUBKULTUR.....	11
1.3 SODOBNI POGLEDI NA MLADINSKE SUBKULTURE	13
1.3.1 <i>Subkulture v odnosu z mainstreamom</i>	16
1.4 MLADINSKA SUBKULTURA DANES.....	18
1.4.1 <i>Subkultura in subkulturna scena</i>	18
2 SUBKULTURA HIPSTERJEV	20
2.1 IZVOR IMENA	20
2.2 ZAMETKI HIPSTERJEV	21
2.2.1 <i>Boemstvo</i>	21
2.2.2 <i>Beat generacija</i>	22
2.3 SODOBNI HIPSTER.....	24
2.3.1 <i>Videz hipsterjev</i>	25
2.3.2 <i>Glasba</i>	33
2.3.3 <i>Interesi in prosti čas</i>	35
2.3.4 <i>Biti hipster je biti »kul«</i>	36
2.3.5 <i>Hipster: lahka tarča parodij</i>	38
3 ANALIZA HIPSTERJEV V SLOVENIJI.....	43
3.1 POVZETEK POJMA SUBKULTURE	43
3.2 METODA.....	43
3.3 ANALIZA INTERVJUJEV.....	44
3.3.1 <i>Videz</i>	44
3.3.2 <i>Glasba</i>	47
3.3.3 <i>Interesi in prosti čas</i>	49
3.3.4 <i>Percepcija hipsterjev</i>	50

3.4 SKLEP ANALIZE	52
4 ZAKLJUČEK.....	54
5 LITERATURA.....	57
PRILOGE	61
PRILOGA A: INTERVJU S TINO IN SUZANO	62
PRILOGA B: INTERVJU Z ŽIGO	69
PRILOGA C: INTERVJU Z ANO	74
PRILOGA Č: INTERVJU Z BILJANO	80
PRILOGA D: INTERVJU S SANJO	83
PRILOGA E: INTERVJU S SAMOM	87
PRILOGA F: INTERVJU Z ŽIGO A.....	90
PRILOGA G: INTERVJU S TEJO	94
PRILOGA H: INTERVJU Z ANDREJEM	97
PRILOGA I: INTERVJU Z MAJO	101
PRILOGA J: INTERVJU Z UROŠEM BONŠKOM, VODJA ZA STIKE Z JAVNOSTJO V KINU ŠIŠKA ..	105
PRILOGA K: INTERVJU Z IZAKOM KOŠIRJEM, NOVINAR IN UREDNIK SCENE (ŽURNAL)	107

KAZALO SLIK

Slika 2.1: Norman Mailer je v knjigi The White Negro podal prvo definicijo hipsterja	24
Slika 2.2: Ironični brki, klobuk, bela majica in kolo: prepoznavni simboli hipsterja ...	27
Slika 2.3: Hipsterska past na ulicah New Yorka.....	31
Slika 2.4: Skupina MGMT.....	34
Slika 2.5: Naslovnica revije Vice	35
Slika 2.6: Nathan Barley.....	40
Slika 2.7: Slika iz videoposnetka Being A Dickhead's Cool	41

UVOD

Zdi se, da v današnji, postmoderni družbi precej subkultur, ki se nenehno spreminjajo. Pojavijo se nenadno in tako nekako tudi izginejo. Ko opazujem nas mlade in nas primerjam z mladostniškim obdobjem naših staršev, ne morem mimo vprašanja: kam je šla kritičnost mladine? Kje je upor?

Med branjem različnih avtorjev, ki se ukvarjajo s subkulturami, se mi je kaj hitro odprlo vprašanje, ali dandanes sploh lahko še govorimo o obstoju subkulture, kot so jo v teoriji zapisali kulturologi birminghamske šole konec šestdesetih let prejšnjega stoletja. Morda gre v današnjem času zgolj za posameznike in manjše, pretežno mladinske skupine, ki svoj (ožji) družbeni eksistencializem do neke mere pogojujejo prav z izgradnjo ozke družbe, ki uteleša ideologijo nasprotovanja dominantnemu sistemu vrednot. Subkultur danes ne moremo razumeti v istem kontekstu, kot smo tiste iz konca sedemdesetih in začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja. Razlogov za to je seveda več. Poleg sprememb med mladimi kot potencialnimi nosilci subkulture sodita po mojem mnenju med najpomembnejše razloge sprememba odnosa med subkulturo in širšim družbenim okoljem na eni ter spremembe znotraj same subkulture na drugi strani. Oba tipa sprememb pa se kažeta kot posledica družbenih sprememb. Strinjam se z Metko Kuhar (2003), ki pravi, da vse bolj živimo v času sočasnih skupnosti. Sodobni svet opredeljujejo razlike, raznolikost in dinamičnost.

V pričujoči diplomski nalogi bom poskušala predstaviti subkulturo hipsterjev in s pomočjo intervjujev mladih in prebrane literature ugotoviti, ali lahko hipsterje označimo za subkulturo ali pa prištevamo med skupine mladih (tudi malo manj mladih), ki imajo določen življenjski stil.

Hipster je konglomerat, sestavljen iz različnih subkultur. Je subkultura, ki si ves čas prilašča nenavadne, eklektične elemente iz različnih subkultur. Prav tako si za svoje vzame že pozabljene stile, ki so bili nekoč del mainstreama, in ti kmalu postanejo njihov fetiš. Biti hipster, pomeni kritizirati okus drugega in biti ironičen do drugih hipsterjev. To v pripadnikih mainstreamovskega sveta vzbudi zmedenost, zaničevalnost in kritiko.

»Biti 'geek' (piflarski) je zdaj seksi – malo si računalniški tip, malce intelektualec,

bereš knjige, imaš kakšen cede benda, ki ga še noben ne pozna. /.../ Ni panike, če si sam. Tudi ni panike, če imaš samo dva prijatelja in samo en bend, ki ga poslušáš« (Košir v Vrdlovec 2010).

V prvem delu naloge bom opredelila pojem subkulture, zgodovinski razvoj raziskovanja pojma in sodobne poglede na subkulture. Drugi del bom namenila hipsterjem, njihovemu razvoju in sodobnemu položaju v družbi. Tretji del pa sestavlja analiza intervjujev, ki sem jih naredila s pripadniki hipsterjev. Opravila sem enajst intervjujev z mladimi, starimi od 21 do 30 let.

1 SUBKULTURE

Ko govorimo o subkulturah, ne moremo mimo vprašanja, kaj subkultura sploh je. Govor o subkulturi, ki smo mu priča tako rekoč vsak dan in skoraj na vsakem koraku, operira s samim pojmom »subkulture«, kot da je le-ta povsem jasno definiran. Današnjim subkulturam se tako kot v preteklosti avtomatično pripisuje status »dežurnih upornikov«, kulturnih, idejnih, estetskih, celo političnih prevratnežev. In če to niso, ne zmorejo ali nočejo biti, naj bi bilo z njimi nekaj hudo narobe (Velikonja 1999, 15). Govorimo lahko o navijaški, delavski, pretepaški, dijaški, intelektualni, emocionalni, mladinski, kriminalni, gejevski in lezbični, punkerski, hipijevski, motoristični ali bajkerski itd. subkulturi. Nekatere spadajo med subkulture po kriteriju časovnosti oziroma socialne definicije starosti, spet druge po okupacijskem kriteriju (Kovačič 2002, 60).

Avtorji pri oblikovanju odgovorov na temeljno vprašanje, kaj mladinske subkulture sploh so, redko presegajo raven gole deskripcije. Kaj pravzaprav zaobjema pojem subkulture? Kje tiči problem definiranja samega pojma? Kaj označuje ali kje se izreka različnost med subkulturo in mainstreamom?

1.1 POJEM SUBKULTURE

Težava s preučevanjem sodobnih subkultur se začne že v njihovem poimenovanju. Angleški izvirnik subkulture se je v sociološkem besedišču udomačil v prvih povojnih letih (Gordon 1997, 40). V slovenskem jeziku mu nismo našli ustreznice in zato ga – kot tudi Francozi (subculture) in Nemci (Subkultur) – povečini ne prevajamo (Velikonja 1999, 14).

V SSKJ (Bajec in drugi 1994, 1330) najdemo naslednjo opredelitev pojma:

súbkultúra -e ž (û-û) posebna kultura kake skupine ljudi, drugačna od kulture, katere del je: nekatere skupine prebivalstva oblikujejo v razširjenih kulturah subkulture s posebnimi sistemi norm in načinov ravnanja / mestna, vaška subkultura; subkultura hipijev.

Razumevanje subkulture kot podkulture je popolnoma zgrešeno (Velikonja kritično obravnava hrvaški in srbski prevod besede subkultura – potkultura). Le malo

manj neustrezno slovenjenje pojma subkultura bi bilo v drugem smislu prefiksa sub, namreč ob, torej obkultura (Velikonja 1999, 14).

Če se zopet naslonim na SSKJ (Slovar slovenskega knjižnega jezika 1994, 1329), prefiks sub v okviru subkulture opredeli kot (odebeljeni del):

sub...ali súb... predpona v sestavljankeh (û) za izražanje a)nižjega položaja česa glede na položaj česa drugega: subalpski, subpolaren, subtropski b)podrejenosti: subdiakon, subordinacija c)**manjše stopnje česa**: subakuten, subkontinent, subkultura, subminiaturen

Na problem prevajanja pojma subkultura opozarja tudi Rajko Muršič (2000, 14), saj izraz subkultura s predpono »sub« namiguje na hierarhično razumevanje in vrednotenje kulturnih elementov, ki dominantno kulturo oziroma kulture postavlja nad vrednotne vzorce, ki so združeni znotraj subkulture (Muršič 1995, 14). Muršič naprej trdi, da ne more obstajati hierarhično vrednotenje v smislu pod(rejenosti) in nad(rejenosti), saj je po njegovem mnenju vsaka kultura podkultura in obratno (prav tam).

Bennet ima dva pomisleka v zvezi z uporabo koncepta subkultur. Prvi je problem objektivnosti, saj je koncept v teoriji uporabljen velikokrat kontradiktorno. Drugi pa je ta, da obstaja temeljno prepričanje, da so subkulture podskupine družbe ali kultura znotraj kulture. Takšna definicija predpostavlja meje med socialnimi kategorijami, ki jih je izredno težko empirično preveriti. Prav tako pa je zelo malo dokazov, ki nam kažejo, da so skupine mladih res tako koherentne in nespremenljive, kot namiguje koncept subkulture (Bennett 1999, 605).

Velikonja (1999, 14) pravi, da je vsaka kultura enako kultura kot druge, je ena in edinstvena med drugimi. Ne glede na njeno množičnost, sprejetost, razširjenost, ne glede na njene zunajkulturne razsežnosti (ekonomske, politične, verske ipd.). Gre za polje različnosti, drugačnosti, ne pa za hierarhijo več/manjvrednosti, ne/prave kulture ali celo za dilemo ne/kulturnosti. Podton take neustrezne terminologije je uveljavljeno prepričanje, da obstaja v družbi zgolj ena, prava, glavna kultura ter da so druge manj vredne in zato pod njo ali ob njej.

1.2 KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED RAZISKOVANJA MLADINSKIH SUBKULTUR

Mladinske subkulture so se, tako kot tudi mladi ljudje sami, skozi različna obdobja spreminjale. Zanimanje za njihovo raziskovanje pa nikoli ni poniknilo. Analiza mladinskih subkultur temelji na teoretskem obratu, ki se je zgodil v birminghamski šoli kulturologij konec šestdesetih let prejšnjega stoletja. Njihov pristop temelji na ideji protihegemonskega bojevanja in poskusih povojne mladine, da bi rešila probleme in protislovja, ki so jih povzročali njihovi materialni pogoji. Mladinske subkulture so zanimale zgodnje britanske kulturologe predvsem zato, ker so domnevali, da predstavljajo neke vrste »ostanek« avtentične, opozicijske delavske kulture. S svojim subverzivnim prisvajanjem artefaktov popularne kulture in svojo inovativno estetsko pozo naj bi subkulturalna gibanja predstavljala pomembno sfero nasprotovanja hegemonskim prizadevanjem države. Vendar pa v zadnjem času postaja očitno, da tovrstna neomarksistična naziranja pretirano idealizirajo mladinske subkulture in jim pripisujejo pomene, ki jih te verjetno nikoli niso imele (Stankovič 1998, 36).

Ob vplivu francoske strukturalistične šole oziroma predvsem njene semiotske analize se je tudi v preučevanju pop kulture uveljavil koncept polisemije, pa čeprav so ta nova spoznanja postavila prejšnja na glavo. Simon During opozarja, kako je to spoznanje izredno pomembno za analizo kulture: pokaže se, da imajo lahko različni kulturni produkti v različnih kontekstih zelo različne pomene. S tem je tudi potrošnik pridobil status kreativnega soustvarjalca pri dodajanju pomenov (During v Stankovič 1998, 35).

V skladu s tovrstnim priznavanjem kreativnih potencialov ljudi so začeli avtorji druge generacije birminghamske šole preučevati različne subkulture. Najpomembnejši avtor, ki je izhajal iz teh spoznanj, je gotovo Dick Hebdige, ki je s konceptom brikolaža ob primeru punka pokazal, kako mladeniči in mladenke prevzemajo različne produkte popularne kulture (verižice za wc, plastenka, erotično perilo, varnostne zaponke, kravate, rdečilo za ustnice, barve za lase ...) in jim z lucidnim sprevračanjem podelijo nov pomen (Hebdige 1997). V tem kontekstu so se kulturologi postopoma znebili predsodkov o popularni kulturi, ki so vodili njihova razmišljanja na začetku (Stankovič

1998, 35, 36).

Hebdige utemeljuje svojo analizo subkulturnih stilov povojnih generacij mladine v Ameriki in Veliki Britaniji z napetostjo, ki se je vzpostavljala ob srečanju in prepletanju dveh velikih kultur, belske in črnske. Tako ugotavlja, da so se pravzaprav vse povojne subkulture belske mladine navezovala na lastno interpretacijo vsebin črnskih (sub)kultur, da so se pravzaprav vse stilske oblike belske mladinske subkulture, nekaj manj pa tudi črnske, rojevale iz interakcije med belsko in črnsko kulturo. Tako navaja kot vzrok za krizo belske subkulture v prvi polovici sedemdesetih prav ločenost, nepovezanost črnskih in belskih kultur v tistem času (Hebdige 1980, 77). A opisano razlaga le eno plat, saj se v zadnjem desetletju v okviru mladinske subkulture med belsko populacijo vzpostavljajo nove stilske oblike, ki se ne navezujejo več neposredno na črnske oblike subkulture, temveč v glavnem na reinterpretiranje lastne zgodovine, torej zgodovine belskih stilskih oblik šestdesetih in sedemdesetih. Na ta način se je dogajanje v okviru sodobnih mladinskih subkultur še dodatno razslojilo na belske rockovske stile ter na črnske rap stile (Poštrak 1994, 142).

Nekateri avtorji tistega časa vidijo subkulture kot izraz opozicijske kulture (Frith, Evans), drugi kot dela delavske subkulture (Hebdige in drugi avtorji birminghamske tradicije), oboji pa vidijo subkulture kot nekaj, kar nasprotuje mainstream kulturi, pa čeprav si niso enotni, kaj mainstream sploh je.

Kmalu potem, v osemdesetih letih, je zanimanje za subkulture poniknilo. Razlog za to je po eni strani verjetno spoznanje, da je ves pop lahko polje kreativnosti, po drugi strani pa so prav v trenutku, ko so se družboslovci zavedali pomena mladinskih subkulturnih gibanj, ta gibanja začela usihati (Stankovič 1998, 36). Na mesto nekdanj vplivnih in vsebinsko nabitih subkultur iz preteklosti (hipijevska kultura, punk, heavy metal, rasta) je v svetu mladih nastala množica manjših, marginalnih subkultur brez kakšnega odločilnejšega vpliva na svet večine mladih (dark, hard core punk, različne frakcije novega metala, indie, grunge itd.) (Stankovič 1998, 45).

V devetdesetih letih je ekonomski kapital zopet prevladal nad kulturnim kapitalom in s tem oslabil družbeno moč mladih. Zgodile so se spremembe v širšem

okolju: s prevlado informacijske, postindustrijske, urbanizirane družbe, z neslutnim razvojem sredstev množičnega komuniciranja, s čedalje višjo izobrazbeno stopnjo prebivalstva, s skokovitim razvojem potrošništva itd. (Velikonja 1999, 14). Na začetku devetdesetih se je obudila množica preteklih stilov (neohipiji, rokabiliji, neopunkerji itd.) in zdelo se je, da so velike romantične subkulture dokončno stvar preteklosti in da jih je zamenjal nekakšen neskončen postmodernistični pluralizem različnih stilov in mod (Stankovič 1998, 45). Vsem je skupna želja po užitku, sprostitvi in zabavi. Filozofija ne nosi družbeno kritičnih idej, moraliziranja, temveč je sama sebi namen, hedonizem, ki je v današnji dirki s časom edini možni najhitrejši način eskapizma pred vsakdanjo bolečino. Užitek za vse skupaj in vsakogar posebej. Domišljija, fascinacija imata prosto pot. Obsesija, strast, privlačnost, ki ji ni mogoče ubežati (Smolej 2004, 24). Uletova zagovarja stališče, da je od generacijske in kulturne modernizacije ostala le še potrošniška emancipacija, samostojno nastopanje na trgu potrošniških stilov, mode, imidžev in oblikovanja ter estetiziranja telesa (Ule 2002, 24).

Pojavi se dilema pri razumevanju subkultur devetdesetih let. Pri nekaterih je še vedno ukoreninjen romantiziran predsodek, ki jih spremlja še iz preučevanja subkultur šestdesetih in sedemdesetih let, ko so bile subkulture sinonim za nekonformnost delavskega razreda, intelektualcev in študentov. Obstaja pa tudi drugi pogled, kjer se subkulturam devetdesetih vedno manj pripisuje status »upornikov«, kulturnih, idejnih, estetskih, celo političnih prevratnežev. Upor znotraj subkulturnega sveta naj bi bil mogoč le kot igra, hec. »Prave« subkulture, njihova estetska, bivanjska, komercialna itd. nekomformnost in razkol naj bi bile stvar preteklosti, danes pa nihče ni več sposoben zares ponuditi alternative, saj naj bi bili vsi že od vsega začetka lažni, narejeni, prodani, fabricirani in marketinško spretno promovirani. Spontanost, nepomirljivo upornost in kreativnost naj bi zamenjala vsestranska manipulacija in plehki narcizem (Velikonja 1999, 15).

1.3 SODOBNI POGLEDI NA MLADINSKE SUBKULTURE

Subkulturnih praks seveda ne moremo analizirati znotraj istih kriterijev, kot so to počeli avtorji v sedemdesetih in osemdesetih letih dvajsetega stoletja. Problem (sub)kulturnih teorij je namreč v tem, da so vezane na točno specifičen čas, zato si

poblíže poglejmo sodobne poglede.

Sodobni kulturologi pri konceptualizaciji fenomena mladinskih subkulturnih gibanj ugotavljajo, da »klasični«, na marksizmu oziroma križanju marksizma in poststrukturalizma temelječi poskusi birminghamskih teoretikov izpred dvajsetih let, niso najbolj zadovoljivi. Čeprav je subkulturna teorija iz časa CCCS (Center za sodobne kulturne študije) deležna številnih kritik in se je več ne uporablja, se pojem subkulture ohranja pri poimenovanju odnosov med mladimi, glasbo in stilom. Bennett vidi ta pojem kot zelo problematičnega, saj predpostavlja rigidne meje, ki pa so dejansko bolj prehodne, minljive in v večini primerov bolj poljubne, kot to določa sam koncept subkulture s svojo konotacijo koherentnosti, povezanosti in soglasnosti, solidarnosti (Bennett 1999, 603). Kljub naštetim kritikam pa se zdi, da še ni prišlo do resnejšega poskusa oblikovanja nekega prepričljivega aletrnativnega razumevanja fenomena subkultur (Stankovič 1998, 34).

Tako Stankovič kot Velikonja opozarjata, da subkultur v devetdesetih letih prejšnjega stoletja zaradi številnih družbenih sprememb, s katerimi so subkulture povezane, ne gre obravnavati zgolj na način, ki se je uveljavil v šestdesetih in sedemdesetih letih, ko so se postavili temelji preučevanja te tematike. Izraz subkultura Velikonja (1999, 14) uporablja za označevanje specifičnih kulturnih praks, pogleda na svet, povečini manjšinskega estetskega ustvarjanja in načinov bivanja, obnašanja, mišljenja in videza, gradnje in ohranjanja posebnega življenjskega sveta v družbeno-kulturnem smislu. Od preloma tisočletja pa obstaja tudi drugačno, novo razmišljanje o subkulturah. Od tu izhaja tudi poenostavljajoče prestavljanje celotnega diskurza v dominantnega (Velikonja 1999, 15). Danes naj ne bi bil nihče več sposoben zares ponuditi alternative ali vsaj provocirati, pretresti in šokirati, saj naj bi bili vsi že od samega začetka lažni: narejeni, prodani, fabricirani, marketinško spretno promovirani. Spontanost, nepomirljivo upornost in kreativnost naj bi zamenjala vsestranska manipulacija in plehki narcizem. Sledeč takemu načinu razmišljanja naj bi pri sedanjih kvazisubkulturah šlo le za nadaljevanje logike kapitala in dominantnih kultur »z drugimi sredstvi« (Velikonja 1999, 15).

Po Velikonji (1999, 15) je potrebno upoštevati spremembe, zaradi katerih se je v

zadnjih desetletjih spremenila tako sodobna družba, kot so se tudi subkulture znotraj nje. Te spremembe so:

- spremembe v širšem okolju, s katerimi so subkulture, tako kot vsa kulturna sfera, tesno povezane, kot so prevlada informacijske, postindustrijske, urbanizirane družbe, hiter razvoj sredstev množičnega komuniciranja, čedalje višja izobrazbena stopnja prebivalstva, globalizacija sveta, razmah vsesplošnega in mladostniškega potrošništva;
- spremembe znotraj same skupine mladih;
- spremembe dinamike znotraj obstoječih subkultur, kot so novosti v načinu bivanja, estetskega ustvarjanja, spremenjene vrednote, »recikliranje« starih stilov;
- pojavljanje popolnoma novih subkulturnih praks, s popolnoma svežo semiološko polifonijo ter alternativami na področju estetskega ustvarjanja in življenjskega stila, ki so bile še pred nekaj leti nepredstavljive.

Subkulturne estetske in življenjske prakse so po Velikonjinem mnenju prav zaradi teh ravni sprememb tako uporniške in subverzivne kot apologetske, tako opredeljene z različnimi družbenoekonomskimi in kulturnimi determinantami kot tudi stvar izbire, so alternative in mainstream hkrati, napadajo in ohranjajo vladajoče kulture (Velikonja 1999, 16). Kot pravi tudi Hebdige, subkulturni govor ni niti preprosta afirmacija niti zavrnitev niti tržno izkoriščanje niti resnični upor. Je oboje: izjava o neodvisnosti, o drugosti, o drugačnem; zavračanje anonimnosti in podrejenosti. Je nepodrejanje. In obenem je tudi potrditev dejstva nemočnosti, slavitev nemoči (Hebdige v Velikonja 1999, 17).

Bennett opozarja, da čeprav je sociološki diskurz sprejel pluralizem pomenov koncepta subkultura, je medijska uporaba izraza povečala problem definicije. S predstavljanjem izraza širši publiki, so mediji zaključili, kar se je začelo z CCCS – koncept omejiti, reducirati subkulturo na »catch-all« izraz, ki ga uporabljamo za različne kolektivne prakse, ki imajo skupnega le to, da zadevajo mlade ljudi (Bennett 1999, 605). Moderne kulturne skupnosti se vedno bolj odlikujejo po tem, da skušajo njeni številni

pripadniki zabrisati mejo med mladostjo in odraslostjo. Še dolgo po tem, ko so prenehali biti biološko mladi, se še vedno identificirajo z najstniško kulturno usodo in njenimi socialnimi ekstenzijami. Nastaja nekaj, kar bi lahko poimenovali kult mladosti (Tomc 1999, 12).

Bennett se naslanja na drugačno definicijo skupine. Skupina ni več nek centralni fokus, ampak ena izmed točk, kjer posameznik deluje in igra vlogo, ki je začasna. Identiteta je začasna. Skupina tako ni več nekaj trdnega in otipljivega (Bennett 1999, 605). S pomočjo Maffesolijevega koncepta plemen Bennett opiše neopredeljivo in izmuzljivo naravo kolektivnih asociacij posameznikov v družbi, ki bolj in bolj postaja usmejena v potrošnjo (Maffesoli 1996, 97–98). Pri potrošnji popularne glasbe ima posameznik na voljo izbirati ne le med različnimi glasbenimi stili in pripadajočimi vizualnimi podobami, temveč tudi, kako so ti stili uporabljeni in izraženi. Oblike asociacij in socialnega druženja niso tako zelo pogojene z izbiro določenega glasbenega stila in vizualne podobe, kot je določeno v subkulturnih skupnostih, temveč dopuščajo bolj prehodni neo-plemenski karakter. Takšen karakter je neizogiben aspekt pozne moderne potrošniške družbe (Bennett 1999, 613–614).

1.3.1 Subkulture v odnosu z mainstreamom

Bistvena značilnost subkultur je, da so v nekih bolj ali manj očitnih opozicijskih odnosih z glavnimi kulturnimi tokovi v družbi. Ne moremo govoriti o eni, vseobsegajoči, dominantni kulturi, saj nobena ni niti približno notranje enotna, čeprav se tako formalno ali neformalno predstavlja (Velikonja 1999, 14; Muršič 1995, 35 in Poštrak 1994, 310). Hebdige na primer ne vzpostavi le binarnega razmerja med subkulturo in mainstreamom, temveč zagovarja tezo, da je subkultura le aspekt mainstreama (Hebdige 1997, 97). Subkultura tako lahko pomeni vse ali pa nič. Če torej sprejmemo, da obstajajo tako mainstream in ne/mainstream subkulture, kako potem lahko določimo mejo?

Cagle (v Bennett 1999, 604) se ne strinja z marksistično interpretacijo mladinskih subkultur CCCS-ja v smislu postavitve subkultur izven mainstreama. CCCS mnogim mladinskim združenjem ne priznava statusa subkultur, saj obstajajo znotraj

uveljavljenih norm, v mainstreamu. Tako bi lahko šteli za subkulture tudi glitter rock, metalce, rollermanijo itd. Cagle opozarja, da je CCCS tako spregledal vrsto mladinskih aktivnosti, povezanih z glasbo in stilom, verjetno zaradi tega, ker je njihova mainstream pozicija onemogočila, da bi jih videli kot antagoniste, kar je CCCS pripisoval punkerjem, skinheadom, modsom itd.

Tudi danes se po mnenju Kuharjeve nekatere subkulture subverzivne, toda opozarja, da če jih gledamo zgolj na ta način, nastopi problem. Mainstream namreč izgublja svojo centralnost (Kuhar 2003, 156). Lawrence Grossberg izhaja iz predpostavke, da je meja med subkulturami in mainstreamom nekaj zelo neoprijemljivega, pač stvar različnih meril in situiranih sodb (Thornton v Stankovič 1998, 37). Thorntonova (v Bennett 1999, 604) priznava, navkljub široko razširjeni uporabi termina mainstream, da je možno empirično kvalificirati, da je mainstream dejansko sestavljen iz več različnih skupin in več različnih potrošniških izbir. Hebdige (1997, 97) pa ne vzpostavi le binarnega razmerja med subkulturo in mainstreamom, temveč zagovarja tezo, da subkultura je aspekt mainstreama.

Mediji imajo dve, vedno dominantni vlogi v razmerju do subkulture: mediji kot označevalec subkulture kot uporne in nesprejemljive in mediji kot sredstvo, ki postavi subkulturo iz alternative v mainstream ali dominanten okvir pomenov (1997, 94). Dominantni diskurz želi subkulturo vedno ponovno inkorporirati nazaj v mainstream. Hebdige (prav tam) predstavi dva načina tega procesa: dominantna kultura si elemente subkulture ustvarjalnosti (stil, outfit, glasba ...) prisvoji in jih spremeni v dobrine masovne potrošnje. Na drugi stopnji se vrši ideološka inkorporacija z namenom, da zmanjša drugačnost subkulture. Ta poteka na tri načine: subkultura je trivializirana, naturalizirana, udomačena. Drugačnost subkulture se enostavno zanika. V današnjem času drugačnost ni več mogoča, saj lahko govorimo že o tem, da je prav ta drugačnost istost. Biti drugačen, je biti in. Biti drugačen, je biti mainstream.

1.4 MLADINSKA SUBKULTURA DANES

Če sta v petdesetih obstajali samo dve kategoriji mladih: ali si bil mainstream ali James Dean, lahko danes vsaj navidezno razločimo vsaj ducat mladinskih subkultur, ki jih zaznamujejo moda, frizura, govor, govorica telesa, glasbene preference in cela vrsta drugih osebnih izbir. Stilistična oprava vsake subkulture je del koda, s katerim njeni člani komunicirajo s »preostalim« svetom. Če pogledamo globlje razlike, ki presegajo način samopredstavljanja, dejavnosti in videza pripadnikov, pa raznolikost mladinskih subkultur ni tako impresivna kot površinske razlike (Kuhar 2003, 156).

To opaža tudi Marjana Ule (2000, 23), ki pravi, da je mlada generacija na prehodu v enaindvajseto stoletje nenadoma socialno, kulturno in življenjsko stilno neizoblikovana. Zdi se, da je od generacijske in kulturne modernizacije mladine ostala samo potrošniška emancipacija, samostojno nastopanje na trgu potrošniških stilov, mode, imidžev in oblikovanja ter estetiziranja telesa. Uletova to generacijo imenuje generacija X.

Za potrošniški vidik lahko krivimo tudi nove oblike zabave, ki jo nudi informacijska tehnologija (npr. računalniške igre, internet), in so vrnile mlade iz javnosti v zasebnost, v okvire lastnih sob in računalniških okolij. Povečala se je odvisnost mladih od proizvodov komercialne kulture. Ena od posledic tega dogajanja je tudi politična pasivnost mladine. Glavni medij za udejstvovanje mladih in primarno življenjsko okolje je zopet postala zasebna sfera, celo najožje družinsko okolje. Tudi ni znakov pomembnejših generacijskih nasprotij in konfliktov (Ule 2002, 23).

1.4.1 Subkultura in subkulturna scena

Subkulturno prakso je potrebno razumeti v nenehno povezani dialoški interakciji dveh skrajnosti: subkulture v skrajnem, klasičnem, ožjem pomenu besede, in subkulturne scene. Takega mnenja sta tako Velikonja (1999, 17–20) kot tudi Uletova (2008).

»Scene« pomenijo socialne, poluradne prostore mladih, kjer se oblikujejo in potrjujejo življenjski stili posameznikov in skupinski stili mladih (Muggelton v Ule 2008, 169). Po Velikonjinem mnenju (1999, 16) subkultura in subkulturna scena nista dva

ločena načina (sub)kulturnega bivanja in ustvarjanja, dve zaokroženi kulturni celoti. Subkultura in subkulturna scena sta – potencialno in dejansko – dva vidika znotraj iste subkulturne prakse. Za scene je značilno, da se oblikujejo običajno okoli kakšne od ključnih dejavnosti mladih v prostem času, kot so šport, računalniške igre, koncerti, rave zabave, disko. Predstavljajo javna zbirališča mladih, kjer so po možnosti vsi navzoči tudi dejavni udeleženci dogajanja, ključna dejavnost v scenah pa je največkrat dostopna številnim zainteresiranim in ni niti preveč ekskluzivna niti predraga (Ule 2008, 169). Uletova (prav tam) tako zagovarja, da se mladinske scene oblikujejo kot nove, realne ali imaginarne referenčne skupine, njihova sporočila pa se nato preko medijev prenesejo navzven in razširijo med mladimi, kar je posredovano skozi močne vplive in posredovanje trga, potrošnje, oglasnih sporočil, množičnih medijev in internetnih storitev, ki mladinske potrošne stile razširjajo naprej.

Subkulture in subkulturne scene imajo nekaj skupnih značilnosti, saj scene izhajajo iz subkultur, le da so bolj družbeno sprejemljive in v milejši obliki. V obeh primerih pa še vedno prihaja do vzajemnega delovanja dveh različnih procesov: brkljanja in skladnosti znakov (Velikonja 1999, 16). Oboje opiše Dick Hedbige v svoji knjigi *Subculture – The Meaning of Style*. Brkljanje predstavi kot izbiranje iz različnih kulturnih zakladnic in sprotne prevajanja v neki nov, lasten diskurz. Gre za vnovično vzporejanje množice že obstoječih znakov, katerih prejšnji pomen se z novo umestitvijo in novim pomenom popolnoma razlasti. Tehnika kolaža, zloraba že uporabljenega in uporaba že zlorabljenega, novo kombiniranje starega (Hedbige 1997, 102–106). Sintetičnost je ena bistvenih značilnosti tako subkulture kot subkulturne scene.

V primerjavi s preteklostjo današnje subkulture in subkulturne scene niso tako determinirane z različnimi dejavniki: z razrednostjo, etnično, versko, spolno ali poklicno pripadnostjo, pa tudi s pripadnostjo določeni generaciji, z vezanostjo na določeno zvrst glasbe, na videz, izobrazbeno stopnjo, žargon itd. Medtem ko so bili prej to ključni razumevanja, prepoznavanja in druženja pripadnikov subkultur, jih je danes težje tako natančno opredeliti (Velikonja 1999, 16). To bo v nadaljevanju diplomske naloge vidno tudi pri hipsterjih. Zaradi fenomena podaljševanja mladosti se starostne meje rahljajo, glasbene zvrsti se mešajo, posamezni elementi običajne kulture so splošno razširjeni in

prej specifični znali so danes množično sprejeti (Velikonja 1999, 16).

2 SUBKULTURA HIPSTERJEV

Hipster je slengovski izraz, ki se je pojavljal že v prejšnjem stoletju in je ponovno prišel v uporabo v enaindvajsetem. S to besedo so začeli opisovati mlade, dobro situirane odrasle osebe in starejše najstnike, ki svoje zanimanje usmerjajo v indie-rock glasbo, neodvisne filme in revije, kot sta Vice in Clash.

Beseda hipster se velikokrat uporablja protislovno, tako da je težko opredeliti, kaj hipstrska kultura pravzaprav je, saj se zaradi svetovne razširjenosti ves čas spreminja (Haddow 2008). Kot pravi Lorentzen (2007) »hipsterizem« fetišira avtentične elemente robnih povojnih gibanj, kot so bili beatniki, hipiji, punkerji in celo pripradniki grungea ter si prilasti njihove zgodbe. Hipster je torej končni produkt vseh preteklih subkultur, brez revolucionarnosti in originalnosti. Vse dominantne veje subkultur so se torej združile v skupek stilov, okusov in poz v idejo hipsterjev (Haddow 2008). Da bi bolje razumeli, od kje sodobni hipster črpa svoje zgodbe, ideje, čigavo avtentičnost si prisvaja za svojo in kdo hipster pravzaprav je, si pogledajmo zgodovinsko ozadje te novodobne (sub)kulture.

2.1 IZVOR IMENA

Samo ime hipster je skovanka iz dobe jazza, ko je besedica »hip« opisovala to, takrat nastajajočo hipstersko sceno. Točno poreklo besede je sporno, saj so nekateri mnenja, da izvira iz besede »hop«, slengovski izraz za opij, drugi pa so prepričani, da prihaja iz zahodnoafriške besede »hipi«, ki pomeni »odpreti nekomu oči«. Kakorkoli že, beseda je postopoma postala samostalnik in »hipster« je vstopil v svet (Fletcher 2009).

Besede hipster ne zasledimo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, v Velikem angleško-slovenskem slovarju (2005, 883) pa termin razlagajo z osebo, ki sledi modi, ter kot (navdušenega) jazzerja.

Povečini pa označuje tistega, ki je »hip« – je na tekočem z dogajanjem, pozna zadnji hit in modo, je sodoben, si prizadeva, da bi bil korak pred najnovejšimi stili in kar najbolj nekonvencionalen. Beseda izhaja iz besede hip, ki je tudi osnova za besedo hipi

(Brake 1983, 168).

2.2 ZAMETKI HIPSTERJEV

2.2.1 Boemstvo

Ena izmed glavnih značilnosti hipsterjev je boemstvo, ki se prvič v zametkih pojavi v renesansi, v času, ko se številni umetniki doživljajo kot geniji (Cellini je na primer zase čisto resno trdil, da je obdan s svetniškim sijem), uporniki (pogosto se upirajo cerkvenim naročnikom) in individualni ustvarjalci (slikarji se radi podpisujejo na svoje dela, tudi tista, ki so izobešena v cerkvah) (Tomc 2002,126).

Boemski življenjski stil je kot prepoznavno gibanje vzniknil v urbanih metropolah 19. stoletja. Slikarji, pisatelji, pesniki, novinarji in manjši založniki so uveljavili model zasebnega življenja, ki je natančno in eksplicitno nasprotoval meščanskim življenjskim obrazcem (Stankovič 1998, 42). Kultura postane v očeh modernista nekaj zatohlega in konservativnega, takšna vrednostna orientacija pa se oblikuje v interakciji z boemstvom. Boemski umetnik odklanja sodbo javnosti kot nekompetentno in trg estetskega blaga kot nekaj vulgarnega (Tomc 2002, 127). Boem je živel ponoči, ni imel ure, svoj čas je preživeljal v salonih, kavarnah ter na mestnih bulevarjih. /.../ Živel in pisal je v gostilnah, knjižnicah in čitalnicah in si na ta način prisvojil javni prostor za svoje zasebno delo (Stankovič 1998, 42).

Pripadniki tega večvrednega umetniškega gibanja so s svojimi nekonvencionalnimi navadami, izzivalnim obnašanjem in napol beraškimi oblekami namerno izzivali svet okoli sebe, ki so ga imeli zaradi njegovega plehkega materializma in strahopetnega konformizma za manjvrednega. Sami so si, po vzoru tragičnih junakov iz romanov, ki so jih prebiral, raje naložili breme negotovega življenja po strogih estetskih idealih (Perrot in Martin-Fugier v Stankovič 1998, 43).

Strmeli so k vzpostavitvi meje med njihovim osebnim jazom in mainstreamom. S tem se je razkorak med meščani in boemi še poglobil in množična kultura se je vedno bolj »boemizirala«. Le-ta je sprejela boemsko umetnost in predeli mest, kjer so nekoč živeli boemi, so se spremenili v modne in privlačne predele, kjer so želeli živeti meščani (Wilson v Eriksson in Gretarsdottir 2006, 8). To lahko razložimo s teorijo kapljanja, ki jo

je razvil Georg Simmel. Ko nižji razredi osvojijo modo višjega razreda, le-ta postane zastarela in celoten proces se začne znova. Višji pravijo: ujemi me, če me moreš, nižji grozijo: zdaj zdaj te bom ujel (Kurdija 2000, 100). Tukaj se je zgodilo ravno obratno. Meščani so vedno bolj želeli postati taki, kot so bili boemi, in s tem, ko so bili boemi vedno bolj izpostavljeni, jim je množica vse raje sledila.

2.2.2 Beat generacija

Za dober vpogled v sodobnega hipsterja je potrebno spoznati še beat generacijo, saj so si v mnogih pogledih zelo podobni.

V povojnem Parizu se je na levem bregu, tradicionalnem študentskem predelu, razvila mladostna subkultura, ki je na uporniški način izpostavila svoj sistem vrednot. Na čelu intelektualcev sta bila Sartre in de Beauvoirjeva, toda med njimi so bili tudi umetniki, kot sta Cocteau in Picasso, ter izvajalci, kot so Petit, Babilee, Jeanmarie in Greco. Kot pri vseh boemskih subkulturah, so bili ti intelektualno umetniško jedro, ki je bilo središče mnogo širše izraženega družbenega gibanja. To je med izobraženci in družboslovci proizvedlo privrženca življenjskega stila, simboliziranega s filozofijo voditeljev. Eksistencializem je postal osnova življenjskega stila med študenti in boemi, stil karirastih srajc in modrih kavbojk pa so pariški izseljenci razširili v druge dele Evrope in v Severno Ameriko, kjer so bili znani kot »bohems«. Poglavitna tema je bil individualizem, ki je iskal rešitev odtujitve v psihoanalizi (Brake 1983, 86–87). Vendar je eksistencializem razvijal boemsko gibanje in tako so boemi pretrgali vsakršno povezavo ali sentimentalnost do dominantne družbe in se predali iskanju »višje resnice«, neposrednemu užitku, uživanju življenja in eksperimentiranju s psihoaktivnimi drogami. Vključevanje transgresivnih simbolov iz glasbe, žargona in ritualov črnske skupnosti v lastne simbolne podsisteme je predstavljalo obliko upora proti dominantnemu kulturnemu konsenzu in antitezo spoštovanim vrednotam takratne družbe (Cohen v Poštrak 2002, 164). Razvili so radikalno kritiko družbenih napak, ne pa kritike vzrokov le-teh. Prostovoljno so sprejeli revščino, se ločili od družine, kariere in obetov v kakršnemkoli običajnem pomenu ter se umaknili iz družbe, ki se jim je gnusila. Ker so bili v osnovi usmerjeni v sedanjost, so se bolj zanimali za individualne rešitve kot za kolektivne. Živeli so v boemskem getu in se srečevali z religijo, mamili in eksistenčno

negotovostjo (Brake 1983, 87). In to obdobje poznamo kot obdobje beat generacije.

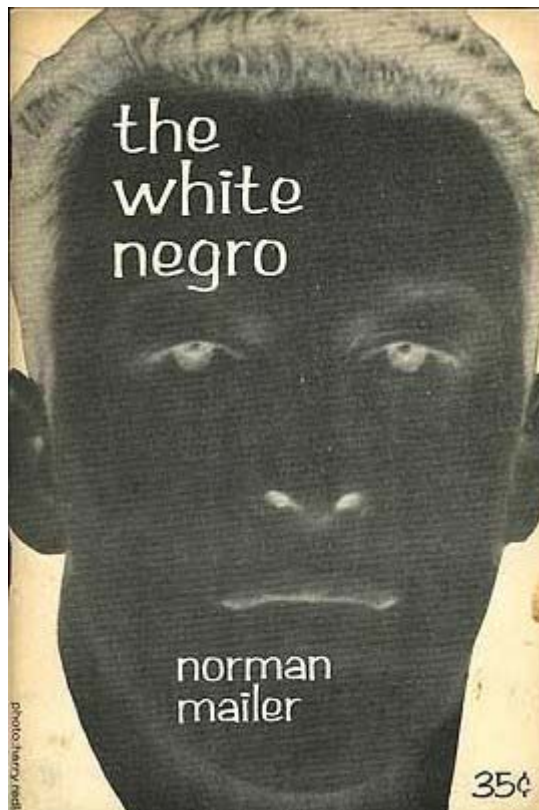
Iz literarno umetniškega gibanja beat generacije so se razvile boemske vrednote – spontanost, ekspresivnost, ustvarjalnost – ki se niso uporabljale le v umetnosti, ampak so bile uporabljene v svobodni obliki in improvizaciji, in tako so razvile življenjske stile (Brake 1983, 87). Beatniška (sub)kultura je bila nenavadna in čudna za konvencionalne pripadnike skupnosti, saj je razvila prepoznaven način življenja, ki je izključeval kakršno koli razredno pripadnost. Ena od značilnosti je bila, da so se pripadniki te skupnosti imenovali »hip«, imeli so se torej za »vpeljane«, »vključene«, »posvečene«, tiste izven skupnosti pa so imenovali »square« (Poštrak 2002, 162–163).

Ned Polsky, ki je v šestdesetih proučeval beatnike iz Greenwich Villaga, je ugotavljal, da beatniki niso ločili le med biti »hip« in biti »square«, temveč je obstajala še tudi tretja opcija, biti »hipster«. Hipster je bil iz delavskega razreda in navadno črnc, »kul maček«, ki je živel od iznajdljivosti. Bil je nasilna razširitev beatnika, beatnik je bil srednjega razreda in pogosto izobraženec. Brake (1983, 87) pravi, da se je tako beatnikom kot tudi takratnim hipsterjem gnusil konvencionalni svet in vendar sta drug v drugem videla elemente poštirkanca. Beatniki so videli hipsterje kot obsedence z drugimi proizvodi in ujete v potrošniško proizvodnjo, hipsterji pa so videli beatnike kot falirane, umikajoče se pripadnike srednjega razreda. Razred ju je še naprej ločeval (Brake 1983, 87). Tako pripadniki beatnikov kot hipsterjev so se imeli za nekaj posebnega, kar pa je vključevalo občutke izoliranosti, nerazumljenosti, osamljenosti. Njihova občutja, da so nekaj posebnega, so bila pravzaprav svojevrstna reakcija na odnos pripadnikov »konvencionalne« skupnosti do njih (Poštrak 2002, 162–163).

Po drugi svetovni vojni se je cvetoča skupina literarnikov pridružila gibanju hipsterjev – pisatelj Jack Keruac in pesnik Allen Ginsberg sta ena od zgodnjih hipsterjev. Pisatelj Norman Mailer pa je v svojem eseju *The White Negro* (glej Sliko 2.1) bil prvi, ki je gibanje definiral. Predstavil jih je kot ameriške eksistencialiste oziroma hipsterje, ki so živeli za dani trenutek, za intenzivnost občutka in takojšnje užitke. Strogo so ločili med »hip« (ali »kul«) in »square« oziroma drugače rečeno, med tistimi, ki se upirajo in tistimi, ki so konformni. Izbrali so umik iz družbe, obstoj brez korenin in se podali na neznano pot upornišva samemu sebi. Ko so se prvi hipsterji postarali, so jih

nadomestili hipiji, ki so izrazili zaskrbljenost nad hladno vojno in postavili skupnost nad posameznika (Fletcher 2009).

Slika 2.1: Norman Mailer je v knjigi *The White Negro* podal prvo definicijo hipsterja

Vir: Wikipedia (2011).

2.3 SODOBNI HIPSTER

Čeprav se zdi, da je hipsterstvo strogo rezervirano za petdeseta leta prejšnjega stoletja, je ta subkultura ponovno oživela v devetdesetih letih dvajsetega stoletja, ko so z besedo hipster začeli opisovati generacijo mladine srednjega razreda z velikim zanimanjem za alternativno umetnost in glasbo (Fletcher 2009).

Kar je v preteklosti označevalo beatništvo, danes povzemajo novodobni hipsterji. Načini oblačenja in stilizacija življenjskega stila so identični ali pa delno prilagojeni današnji postmoderni družbi.

Današnji hipsterji prihajajo iz različnih družbenih razredov in jih lahko opredelimo kot subkulturo ali kot skupnost. Skupnosti so neformalne organizacije, njihovi člani pa so razpršeni po celem svetu. Zbližuje jih to, da so bili socializirani v podobnih

pogojih, podobnem družinskem in vrstniškem okolju, delijo si podobno izobrazbo, delovna mesta, izpostavljenosti množičnih medijev in imajo ponavadi sorodno razumevanje kulture. Posamezniki lahko skupnosti pripadajo, ne da bi se tega zavedali (Holt v Eriksson in Gretarsdottir 2006, 9).

Razliko s preteklimi hipsterji lahko zaznamo v odnosu do narave, ki ga gojijo eni in drugi. Narava kot polje individualne svobode predstavlja ključno točko za razvoj osebne identitete predvsem pri hipsterjih 20. stoletja. Povezovanje narave in človeka je izrazito razvidno v knjigah pisatelja Jacka Keroaca *The Dharma Bums* in *On the road* (slovenski prevod *Na cesti*), kjer glavni junaki preko potovanj stremijo k eksistencialni osvoboditvi in gradnji osebne identitete, medtem ko danes ni navezanosti na naravo, kvečjemu bolj na betonska mesta. Za postmoderne hipsterje je značilna fascinacija nad vsem, kar je »indie«, torej neodvisno, saj preko drugačnosti gradijo na razpoznavnosti in vključevanju v njihovo (sub)kulturo.

Medtem ko so ostala gibanja izzivala slabosti svojih staršev, danes hipsterji odsevajo propadlo plitkost mainstreamovske družbe (Haddow 2008). So končni produkt vseh dosedanjih subkultur in na svoji poti nastanka so izgubili vso revolucionarnost in originalnost. Hipsterji so gibanje prevzeli kot lastno identiteto: so neodvisni, samostojni in ne potrebujejo »velikih« (Vrdlovec 2010). Hipsterje prežemajo vprašanja eksistencializma in večina življenja se vrti okoli pogovorov, ki zadevajo svet mode, glasbe, filma in vse splošne umetnosti.

2.3.1 Videz hipsterjev

Pri pogovorih o modnem aspektu subkultur je izraz kulturni kapital, ki ga je prvi uvedel Pierre Bourdieu, še posebej uporaben. Bourdieu pravi, da kulturni kapital, ki presega ekonomski kontekst, se pravi socialni ali kulturni kapital, predstavlja ekonomijo simbolične vrednosti, ki oblikuje identiteto (Bourdieu 2006). Subkulturni stil predstavljajo različna oblačila in dodatki (sem spada tudi okrasje na telesu, tatooji in piercingi), ki predstavljajo določene kode Bourdieujevega kulturnega kapitala. Kulturni kapital nam pove, da je vsako oblačilo razumljeno drugače v nekem določenem kontekstu. Kot primer lahko vzamemo »tradicionalno palestinsko ruto«, ki je sestavni del hipsterske oprave. V tem kontekstu nošenje te rute ne pomeni, da jo mladi nosijo v

podporo trpečim v Gazi. Po vsej verjetnosti so ruto kupili v eni od verig trgovin, kot je H&M, kjer imajo na voljo različne barve le-teh. In tako ruta izgubi svoj pomen, stil pa premaga pomen, sporočilnost oblačil. Temu rečemo stilska brkljarija, ki je značilna tako za različne subkulture kot tudi za identitetne projekte posameznikov. Je tisto skupno, ki družbi sodobno stilizacijo individualnih življenjskih stilov, estetizacijo potrošnje in artefakte subkultur. Bistveno je, da stilizacija zajame oziroma stilizira potrebe, želje, fantazije in fantazme posameznika v enaki meri kot njegovo zunanje vedenje oziroma videz. Ne gre zgolj za to, kako je kaj na meni »videti za druge«, temveč tudi, kot kakšno »vidim sebe« (Ule 1998, 28–29).

Po Simmlovem (v Barnard 2005, 16) prepričanju sta za osnovanje mode bistveni dve družbeni tendenci. In če bi bila ena od teh v družbi odsotna ali pomanjkljiva, se modane bo izoblikovala. Prva od teh teženj je potreba po povezanosti, druga je potreba po osamitvi. Posamezniki si morajo želeli, da bi bili del večje celote, družbe, prav tako pa si morajo tudi želeli, da bi bili ločeni od te večje celote in bi jih drugi ljudje tudi tako dojemali (Simmel v Barnard 2005, 16). Namen modnega oblačenja v zahodnih kapitalističnih družbah je potrditi svojo pripadnost različnim družbenim in kulturnim skupinam, obenem pa uveljaviti svojo osebno identiteto.

Prek mode in oblačenja se posamezniki lahko razločujejo kot individuumi in razglasijo neko obliko edinstvenosti. Z oblačili, ki so redka, ker so bodisi zelo stara ali povsem nova, lahko posameznik ustvari in izrazi svojo izvirnost. S kombiniranjem različnih kosov obleke in z različnimi tipi oblačil lahko dosežemo individualen in dejansko tudi neponovljiv učinek (Barnard 2005, 80).

Čeprav obstaja širok spekter glasbe in stilov hipsterjev, obstajajo nekatere značilnosti, ki so skupne vsem. Ena od najbolj očitnih značilnosti je njihov stil oblačenja, saj veliko pozornosti posvetijo temu, kaj oblečejo, ker tako želijo s čim bolj kreativnimi kosi oblačil tudi izstopati in biti opaženi. Novodobni hipster tako s svojim izgledom hitro pritegne pogled mimoidočega. Vse, kar ima oblečeno, izraža ironijo: ironični brki, ironične kapice s šiltom, klobuki in majice, na katerih je podoba, ki ima neko ironično sporočilo ali pa so popolnoma bele (Walker 2008) (glej Sliko 2.2).

Slika 2.2: Ironični brki, klobuk, bela majica in kolo: prepoznavni simboli hipsterja

Vir: A Boys Trip To The Moon (2011).

V modi se ohranja videz po vzoru Jacka Kerouaca in Neala Cassadya: bela bombažna majica, jeans ali kariraste srajce ter »skinny« jeans – tesno oprijete kavbojke. Hipsterji se oblačijo v kombinacijo vintage oblek in dizajnerskih oblačil, kot jih na primer lahko najdemo v prodajalnah Urban Outfitters ali American Apparel (op. v Sloveniji teh trgovin ni). Modno ozaveščeni dvajsetletniki nosijo očala brez dioptrije, s čimer izražajo svojo intelektualnost, okoli vratu imajo na modni način zvezane palestinske rute, njihovo prevozno sredstvo pa so kolesa (Haddow 2008). Hipsterji znajo zelo dobro kombinirati oblačila znanih modnih oblikovalcev, kot je na primer Alexander McQueen, z zbitimi in do konca ponošenimi Converse All Stars. Zaradi svetovne razsežnosti hipsterja posamezniki za svoj stil dobijo ideje od vrstnikov po vsem svetu. Agyness Deyn je s svojo peroksidno pričesko že nekaj časa ikona hipsterjev ženskega spola.

Posamezniki lahko občutijo tudi estetski užitek, ko bodisi »ustvarjajo svojo osebno podobo« ali pa doživljajo ugodje ob pogledu na podobo drugih (Roach in Eicher

v Barnard 2005, 80). Alison Lurie (v Barnard 2005, 38–37) pravi, da obstaja veliko različnih jezikov, ki jih govorijo oblačila, in vsak ima lastni slovar in slovnico. Pri tovrstnem pojmovanju obleke ustrezajo besedam in jih lahko povezujemo v »stavke«. Luriejeva meni, da bo delavec, ki ima zelo malo oblačil, z njimi lahko ustvaril komaj peščico stavkov /.../ in z njimi izrazil samo temeljne pojme«, medtem ko bo »modni zapovedovalec /.../ imel na voljo več sto besed, s katerimi bo lahko izrazil široko paleto pomenov.

Celo tedaj, ko so oblačila pokrita z besedami, kakršna so, na primer, zaščitne znamke ali gesla, še vedno obstaja raven neverbalne komunikacije, ki presega dobesedni pomen teh gesel ali zaščitne znamke (Barnard 2005, 38). Denimo že Umberto Eco zatrdi, da govori prek svoje obleke, s tem verjetno misli, da se s pomočjo obleke dokoplje do enakih reči, do kakršnih se v drugih kontekstih dokoplje s pomočjo govorjene besede (Eco 1973, 59). Tako tudi hipsterji s svojim stilom želijo nekaj povedati, pustiti vtis o tem, kdo so, kakšna je njihova identiteta in kakšno glasbo poslušajo. Njihovo ustvarjanje simbolov je dober primer postmoderne potrošnje. Za hipsterja je zelo pomembno, da je njegov slog individualen, kar je dokaj zanimivo, saj na koncu vidimo, da so si hipsterji med seboj zelo podobni.

Smo na točki, ko se je potrebno vprašati, kaj je vsem sodobnim (sub)kulturam skupno? Zagotovo zavračanje mainstreama. Kot sem že omenila v drugem delu diplomske naloge, tako pridemo do problema, saj je dojemanje pojma zelo subjektivno. David Muggleton v svoji knjigi *Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style* raziskuje širino, s katero se mladina povezuje in koliko se pustijo »popredalčkati«. Velikokrat se zgodi, da pripadniki subkultur svojo skupino začnejo dajati v predal kontrakultur (Muggleton 2002, 60). Izak Košir (2011) pravi, da je za alter šminke, kot on imenuje hipsterje, značilno, da se vse začne zunaj, šele nato nase prevzamejo vse ostalo, kar spada zraven – glasbo, filozofijo, načela in družbo. Hipsterji torej uporabljajo modo za simbolično izražanje zavračanja mainstreama.

2.3.1.1 Upor potrošništvu?

Če pogledamo socialni razred pripadnikov hipsterjev, naletimo na mladino srednjega razreda, ki si na videz prisvaja slog delavskega razreda, s čimer pridobiva kulturni kapital avtentičnosti in se tako razlikuje od svojih vrstnikov. Ravno to pa vse bolj moti same hipsterje.

Hipsterji se upirajo identiteti normativnih potrošnikov, a to se je izkazalo za težje, kot samo izogibanje mainstream trgovinam, kot sta na primer H&M in Starbucks. Ves čas poudarjajo »upor«. To počnejo skozi potrošniške izbire (izbira izdelkov pravične trgovine ali vintage oblačil ter nemainstreamovske blagovne znamke), a to po mojem mnenju ne zagotovi znatne zavrnitve kapitalizma. Moda hipsterjev je kopirana in vidimo jo lahko tako na glavnih mestnih ulicah kot tudi na modnih pistah, namenjena je tako mainstreamu kot tudi elitnemu trgu.

Kakorkoli, grunge/zanemarjen/dadaističen/ironičen stil je razvodenel in možnost zastopati kulturne alternativne identitete ter antipotrošništva se izniči. Tisti, ki so bili prvotno hipsterji, so zdaj izgubili svoj unikaten videz in njihov prepoznavni modni stil lahko vidimo povsod. Trgovine z oblekami iz druge roke so vedno bolj popularne tudi med hipsterji iz višjih socialnih razredov, ki si tako prisvojijo stil boema (Mahoney 2003).

Vedeti moramo, da se je nekoč mladina ločevala med seboj predvsem po svoji vizualni podobi, na katero se danes za razlikovanje ne more več zanesti. Oblačila iz druge roke so nekoč pomenila način življenja in kulturni kapital kontrakulture, zdaj pa so se spremenila v modni »statement«. Mlada oseba, ki nosi tvid suknjič in očala s črnim okvirjem, naj bi v preteklosti predstavljala intelektualca. Vendar, če pogledamo, kako so si oblikovalci v zadnjem času prisvojili »piflarski« izgled, kaže na nekoga, ki sledi modnim trendom.

2.3.1.2 Izvirnost hipsterjev

Ena od ključnih značilnosti subkultur v preteklosti je po mojem mnenju tudi njihova avtentičnost. Heike Jenß v svojem članku *Dressed in History: Retro Styles and the Construction of Authenticity in Youth Culture* pravi, da je identiteta vedno

povezana s posameznikom in telo postane kazalec identitete in avtentičnosti (Jenß 2004). Ko gledamo sebe in se primerjamo s subkulturnimi stili drugih, vedno v ospredje postavljamo avtentičnost naproti neavtentičnosti. Ločimo med tistimi, ki se oblačijo zato, da izražajo samega sebe, in tistimi, ki se oblačijo tako, kot narekuje kultura ali subkultura, ki ji pripadajo.

Če se premaknemo nazaj v petdeseta leta prejšnjega stoletja, ko je mladina prvič začela razpolagati s presežkom denarja vidimo, da je novonastalo najstniško potrošništvo pripeljalo do nastanka palete subkultur s prepoznavnimi modnimi izjavami («fashion statement») (Baker 2000, 321). Najstniki so takrat potrošnjo izrabili kot možnost upora dolgočasnemu vsakdanu. Kar nekaj povojnih subkultur je predstavljalo alternative mainstreamu in so se uprle kapitalistični potrošnji: beatniki v petdesetih in šestdesetih, hipiji v šestdesetih in pankerji v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Rezultat tega je bil kupljen življenjski stil – in konstrukt avtentičnosti je bil zopet postavljen pod vprašaj. Zanimanje za te subkulture, kot sem že omenila, se je ponovno začelo v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko se je pojavila nostalgija po bolj izraziti subkulturi (Jenß 2004).

Znamka oblačil American Apparel, pivo Pabst Blue Ribbon in cigareti Parliament so bili v ameriški družbi nekoč simbol delavskega razreda, zdaj pa so si jih prisvojili hipsterji (predvsem v Ameriki). V New Yorku so marca 2011 po mestu postavljali »hipsterske pasti« in vanje postavljali prej omenjene simbole (glej Sliko 2.3). Taki in podobni simboli so postali kliše skupine posameznikov, ki poskušajo zbežati lastnemu bogastvu in danim privilegijem s tem, da se zlivajo (prevzemajo) z estetiko in stilom delavskega razreda (Haddow 2008).

Slika 2.3: Hipsterska past na ulicah New Yorka

Vir: Jones (2011).

Hipsterji se ves čas obračajo v preteklost. Zdi se, da si prisvajajo elemente šestdesetih, sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Oblečila le malo spremenijo. Ta proces prevzemanja preteklih identifikacij neke (sub)kulture danes označimo z izrazom pastiš. Jameson pravi, da ga moramo strogo razlikovati od parodije, katere bistvo je humorna imitacija sloga nekega skladatelja ali pisca (Jameson v Barnard 2005, 226). Pastiš je torej parodija brez retorične motivacije; je imitacija sloga brez kakršnega koli od »skritih nagibov parodije«, brez njenega »satiričnega impulza« in brez občutka, da je zunaj imitacije kakšen izviren slog, ki bi ga veljalo imitirati (Barnard 2005, 226). Kakor pravi Jameson, je pastiš »nevtralen« postopek satirične mimikrije, kakršno predstavlja parodija. Kar je moderna prepoznala kot značilne sloge, vidi postmoderna kot neskončno parado razlike – »iracionalni eklekticism« (Jameson v Barnard 2005, 226).

Opis pastiša je tesno povezan s tistim, kar Jameson pove o nostalgiji ali o »la mode retro« in o mestu, ki ga pripisuje pojmu simulaker. Poudari, da lahko uporabljamo termin zgodovinarjev arhitekture »historicizem« za opis procesa, v

katerem kulturni ustvarjalci iracionalno kanibalizirajo stile iz preteklosti in nato uporabljajo njihove dele, ter trdi, da je ta »slučajna stilistična aluzija«, da nas tako »povsod pričujoča« kot »neskončno požrešna« (Jameson v Barnard 2005, 227). Ves svet, kakor meni Jameson, se je spremenil v »množico podob samega sebe«; vse je pastiš.

Pomanjkanje avtentičnosti, originalnosti je fenomenu hipsterja omogočilo razširitev po celem svetu, predvsem zahodnem (Haddow 2008). »Home-made« je postalo zaščitna znamka sodobne porabniške kulture. To pomeni, da porabniki lahko izrabljajo svojo invativnost, domišljijo in gradijo svoj »stil«, kakorkoli se jim pač to zdi primerno. Stilizacija porabe in sploh vsakdanjega življenja je po Chaneyju neke vrste posplošitev nekdanjega ideala dandija na vse družbene sloje, zlasti pa na moderni srednji sloj, ki ima dovolj prostega časa in materialnih sredstev za svoje stilske brklarije (Ule 1998, 30).

Ne moremo zanikati povečane ravni subjektiviranja in reflektivnosti, ki jo ta stilizacija življenjskih oblik prinaša oziroma nalaga posameznikom. To sta med drugim poudarila tudi Lasch in Urry (v Chaney 1996, 69) v svoji analizi ekonomije znakov in prostora. Lasch ugotavlja, da ta nova ekonomija ne vodi le do naraščanja nesmisla, homogenizacije abstraktnosti in destrukcije subjekta, temveč omogoča posamezniku neke vrste ustvarjalno avtonomijo. To se dogaja prav v kreaciji življenjskega stila. »Moda ustvarjalnosti« je bistveno zasnovana v naraščajoči reflektivnosti in posebno v močno razširjenih prostorih estetske refleksije. Reflektivnost tudi pomeni večji pomen posameznikovih socialnih dejanj za njega samega, večja vloga posameznika v družbenem življenju, več izbire med alternativnimi sredstvi, cilji, pogoji in opravičevanji dejanj. Seveda pa to prinaša s seboj tudi pomembno identitetno tveganje (Ule 1998, 30).

2.3.2 Glasba

Nekoč so se subkulture ločevale po svoji glasbi, a sedaj, v dobi MP3-jev, je mešanje različnih stilov vedno večje. Lounge-jazz skupine priredijo skladbe skupine Ramones (naprimer Nouvelle Vague), skladbo Kylie Minogue lahko spremenijo tako, da je slišati kot ena od skladb The Prodigy (na primer elektro duet Soulwax), DJ-ji lahko The White Stripes spremejo v hip-hop verzijo. Potrošnik lahko med različnimi stili glasbe, glasbeniki in zvoki izbira tiste, ki so mu najbolj všeč in meje med različnimi zvrstmi niso več tako pomembne (Bennett 1999, 610). Glasbeni okus je v primerjavi z drugimi aspekti življenjskega stila veliko bolj fluiden, saj glasba proizvaja paleto občutij in izkušenj, med katerimi se lahko posamezniki prosto premikajo (Bennett 1999, 611).

O začetkih »hipsterske glasbe« sem se pogovarjala z Izakom Koširjem (2011), ki pravi, da hipsterska glasba kot taka ne obstaja. Najprej je obstajala glasba oziroma nek žanr, šele potem moda, ki si je ta žanr oziroma glasbo kasneje prisvojila. Hipsterji večino svoje glasbe črpajo iz Velike Britanije – iz londonske scene, tako da bi lahko rekli, da se je »hipsterska glasba« začela nekje na Otoku.

Glasbeno zanimanje med hipsterji ni enovito temveč dokaj raznoliko. Poslušajo veliko različnih tipov glasbe, ne samo alternativne. Pri tem pa je pomembno dejstvo, da velikokrat dajo prednost glasbi, ki je nastala pod okriljem neodvisnih produkcijskih hiš (Lanham 2002). V glasbeni industriji so predvsem goreči oboževalci mešanice zvrsti med elektronsko glasbo in indie rockom ter popom. Med najbolj prepoznavne izvajalce lahko prištevamo Kings of Convenience, MGMT (glej Sliko 2.4), The National, Yelle, The Strokes itd.

Slika 2.4: Skupina MGMT

Vir: Facebook (2011).

Ponovno so oživali tudi glasbo iz osemdesetih let prejšnjega stoletja. V tej glasbeni všečnosti tudi leži razlika s preteklimi hipsterji, saj so bili slednji privrženci jazzovskih zvokov (Poštrak 2002, 163). Mešanje žanrov in širok spekter glasbe, ki vzbudi zanimanje pri hipsterjih, je potrdil tudi Uroš Bonšek, vodja za stike z javnostjo v Kinu Šiška (2011):

Precej jih je bilo npr. na indie rock koncertih, na skupinah White Lies, Florence and the Machine. Tha Walkmen, Battles. Še več jih je bilo na koncertu New Young Pony Club. Včasih pridejo na malo bolj »fancy« variante, kot so Nouvelle Vague. Zdi se mi, da so hipsterji, tisti starejši, ponavadi razni kreativci iz oglaševalskih agencij, ki imajo dovolj denarja in ne hodijo le na klasično hipstersko glasbo, ampak celo na malo bolj »fancy«, mogoče tudi ambientalno elektronsko glasbo, kot npr. so Caribou, Parov Stelar, Bonobo in podobno. Veliko torej hodijo na koncerte ambientalne oz. plesne elektronike, ni nujno, da je to

indie rock.

Po glasbeni navdih hipsterji hodijo na internetne strani in publikacije, pri čemer lahko na primer vzamemo internetno revijo Pitchfork. Stereotip je, da hipsterji nikomur nočejo zaupati imena skupine, ki jo poslušajo, ker lahko postane preveč popularna. Izvor besede »indie« je v neodvisnosti. In te skupine bi morale sodelovati z neodvisnimi založbami. Indie bendi, ki so zasloveli, niso več indie, ker so se komercialno prodali. The Kooks ali Franz Ferdinand zanje ne obstajajo več (Vrdlovec 2010).

Medtem ko so pripadniki subkultur, kot so na primer pank, disco in hip-hop, bili predani svoji glasbi in imeli zelo prepoznaven stil plesanja, pa se zdi, da se hipsterji s svojim plesom, po Haddowih (2008) besedah, norčujejo iz samega pomena besede »plesati«. Na koncertih indie glasbe lahko vidite posameznike, ki le skomigajo z rameni, kot da se bojijo izražati in sproščati svojo energijo.

2.3.3 Interesi in prosti čas

Ljubitelji apatije in ironije so povezani/se povezujejo preko blogov in kupujejo v trgovinah, ki še pospešujejo modno/stilsko informiranje (Haddow 2008). Na blogih zvesto pišejo o svojem vsakdanu, listajo novodobne revije, kot so Vice (Slika 2-5), Another Magazine in Wallpaper (Haddow 2008). Ker so dokaj ustvarjalna in umetniška bitja, se zanimajo za glasbo, literaturo in filme.

Slika 2.5: Naslovnica revije Vice

Vir: Vice Magazine (2011).

Ker sta kreativnost in individualnost ključna pri oblikovanju življenjskega stila hipsterjev, ni nič nenavadno, da si izberejo poklic, kjer lahko to svojo kreativnost tudi uporabljajo. Veliko hipsterjev pravi, da samo želijo početi to, kar jim je všeč. In če s tem kaj zaslužijo, toliko bolje (Lanham 2002). Hipsterji s kreativnimi poklici, kot so glasbeniki in modni oblikovalci, velikokrat težko najdejo ravnotežje med umetniško integriteto in komercialnostjo svojega poklica. Do dileme pride zaradi njihovega odpora do korporativnih in potrošniških kultur ter že vnaprej določenih stilov. Imajo se bolj za pripadnike »visoke« kulture kot pa za člane množice, kar je tipično boemsko (Lanham 2002). Ker množice niso sposobne prepoznati dobre umetnosti, je stališče boemov dokaj paradokсно: neuspeti pomeni uspeti in obratno. Zastopajo mnenje, da so umetniki, ki so popularni med množico, padli na raven slabega okusa javnosti (Wilson v Eriksson in Gretarsdottir 2006, 10).

2.3.4 Biti hipster je biti "kul"

Mladi so tisti, ki so edini pravi arbitri in potrošniki »kul-a«. Pri njih se njegova dinamika spreminja najhitreje. Pountain in Robins (2001, 12) pravita, da je »kul« vitalna komponenta vseh mladinskih subkultur od 50-ih let naprej do danes. O'Donnell in Wardlow (2000, 14) sta zato s preučevanjem te populacije želela raziskati, zakaj je »kul« pravzaprav »kul«, kako vpliva na vedenje mladostnikov in skušala določiti njegove psihološke ter socialne izvore. Njuna teorija temelji na tem, da v času pubertete pride do psiholoških sprememb v človekovem vedenju, ki jih mladostniki najlažje obvladajo skozi socialne procese, katerih stranski produkt je »kul«. Ugotavljata, da je »narcistična ranljivost« najstnikov primarna motivacija oziroma povod za nastanek »kul-a«. Termin narcistična ranljivost označuje obdobje, ko najstniku kopica psiholoških, kognitivnih in socioloških sprememb onesposobi lastni vrednotni sistem samoocenjevanja in ga privede do pomanjkanja samozavesti in negotovosti.

Kako je v današnji postmoderni dobi prišlo do nastanka potrebe po »kul-u« pa razlaga Haddow (2008), ki navaja, da je danes v ospredju vedno večja potreba »branja med vrsticami« in po kulturni pismenosti. S tem se seveda proizvaja vedno višje standarde, s katerimi lahko razumemo, kako kompleksni so pomeni oblačil. Toda subkulturni okusi ostajajo ekskluzivni samo toliko časa, dokler so neznani ali nedostopni

večini.

Kulturne skupine vedno poskušajo legitimirati določen stil kot zelo pomembnega v kontekstu »kul-a«. Hipsterji so (sub)kultura, ki se je rodila pod vplivom oglaševalske industrije. Odprti so za manipulacijo in od njih se pričakuje, da ves čas spreminjajo svoje interese. Haddow (2008) je mnenja, da so hipsterji bolj kot subkultura, skupina potrošnikov. Takoj, ko neka znamka, zvrst glasbe, glasbena skupina, stil ali življenjski slog postane preveč popularen, ga opustijo in nanj pričnejo gledati z gnusom in zaničevanjem. Hipster si ne sme privoščiti, da bi bil zvest neki kulturi. »Kul« kupujejo in ga ne ustvarjajo (Haddow 2008). Podobnega mnenja je tudi Uroš Bonšek (2011), ki pravi, da ker so sodobnih in svobodnih pogledov, spremljajo nove trende iz tujine (večinoma Londona), kar se vidi pri telefonih, računalnikih in modi. To po mojem pri starejših izvira iz njihovih poklicev, pri mlajših pa najbrž iz socialnega položaja njihovih družin.

S tem se strinja tudi Andrew Potter, ki pravi, da je trend hipsterja le trenutna potrošniška mrzlica in postane zastarel takoj, ko se pojavi v mainstreamu (Potter 2006). Imeli naj bi močna prepričanja, svoje razmišljanje in ni jim všeč, da jih kdo uvrsti v skupino ter jih s tem kategorizira. To pa predvsem zato, ker se, kot sem že omenila, ves čas borijo, da so nekaj posebnega po videzu, svojih odločitvah in vrednotah. Hipsterji želijo biti neodvisni od drugih in ločeni od mase (Lanham 2002).

Ted Polhemus, avtor knjige *Streetstyle: From Sidewalk to Catwalk* pravi, da je vedno obstajalo mesto, ki je bilo v nekem obdobju center vsega »kul-a«. A sedaj ta center ne obstaja več. Na začetku se je zdelo, kot da se bo center premaknil iz Londona v Tokio. Namesto tega je ulični stil povsod, celo v mestih, kjer si nikoli ne bi mislili, da bi ga našli. Naj omenim le nekaj zbirališč hipsterjev. Področja, kot sta Shoreditch in Brick Lane v Londonu, sta zelo popularna med zabave željno mladino. V Združenih državah Amerike na največ hipsterjev naletimo v New Yorku, kjer živijo v predelu Brooklyna, imenovanem Williamsburg. Lokalni prebivalci že avtomatično vse, ki živijo v teh predelih, označijo za hipsterje.

Globalni »scenester«, kot tudi pravijo hipsterjem, ostanejo na tekočem s tem,

kaj je »kul«, z branjem blogov, kot je na primer The Cool Hunter, ki je nastal pred sedmimi leti v Sydneyju pod taktirko Billa Tikosa. Na tej strani lahko najdete vse, kar je trenutno »kul« v glasbi, modi, pohištvu, oblikovanju, potovanju, umetnosti itd. Stran mesečno obišče več kot 600 tisoč različnih ljudi.

2.3.5 Hipster: lahka tarča parodij

Težko je najti posameznika, ki bi s ponosom rekel, da je hipster. Ironično je dejstvo, da marsikateri, ki vztrajno zanikajo obstoj hipsterjev, istočasno nosijo očitne simbole, ki ta obstoj potrjujejo. Taka kulturna mešanica je po Fletcherjevem (2009) mnenju zrela za kritike, ki jih opisuje kot domišljave, polne nasprotu. Njegove misli potrdi tudi Haddow v svojem članku Hipster: The Dead End of Western Civilization in navsezadnje zaključí, da naj bi hipsterji predstavljali konec zahodne civilizacije.

Po mnenju Izaka Koširja (2011) negativna konotacija hipsterjev izhaja predvsem iz dejstva, da gre večinoma za pozo, imidž, za šminko – za alter šminko. Noben hipster ne bo priznal, da je hipster, saj se »pravi hipster« brani oznak. Košir (prav tam) nadaljuje, da če se hipsterji sramujejo etikete hipster (kot mnoge druge pozerske subkulture v preteklosti, seveda), se pravzaprav sramujejo sami sebe in tega, kar naj bi zastopali. Morda tudi iz razloga, da sploh ne vedo, kaj točno zastopajo.

Mladina, ki nosi hipsterska oblačila, a ne pozna sporočilne vrednosti teh oblačil, najbolj moti »avtentične« hipsterje. Prazno posnemanje njihovega stila se jim upira, saj jim manjka ironičnega mešanja nižje kulture (kulture delavsekga razreda) z mainstreamom. Njihov stil je postal medel in mainstreamovski. Teoretik kulturnih študij Liewellyn Negrin pravi, da je moderni individualist podvržen modi in ga bolj zanima ugled, moč oblačila, kot pa kakšno je njegovo sporočilo. Identiteta posameznika je definirana s podobo, ki jo nekdo s pomočjo potrošnje tudi oblikuje (Negrin 2008, 46).

Plitek in stiliziran način življenja je hipsterje naredil skoraj univerzalno zasovražene (Haddow 2008). Košir (2011) pravi, da so parodije, ki se norčujejo iz površinskih in plitkih stvari, vedno smešne. Večina kritikov napada njihovo pomanjkanje individualnosti, a ravno to jih loči od svojih predhodnikov. Hipsterji se z lahkoto zlijejo z okolico in prevzemajo značilnosti ostalih gibanj, subkultur in življenjskih slogov

(Haddow 2008).

Subkultura hipsterjev je del mainstream kulture, ki zasenči tiste hipsterje, ki so še vedno močni predstavniki alternativne umetnosti in glasbe. Dejstvo, da se nimajo več za hipsterje, ni problem. Fletcher pravi, da propad zahodne civilizacije predstavljajo tisti hipsterji, ki sami kulturi ne dodajajo nič novega, a le reciklirajo in prevzemajo pretekle trende (Fletcher 2009). Med »nehipsterji« vladajo prepričanje, da so hipsterji ljudje, ki mislijo, da so bolj »kul«, kot so ostali vrstniki.

Tako kot v mainstreamu obstajajo »žrtve modnega sveta«, se zdi, da je vedno več hipsterskih modnih žrtev. To so posnemovalci ali privrženci hipsterske mode. Jenß (2004) pravi, da čeprav so mladinski stili preko medijev in svetovnega spleta na voljo po vsem svetu, je težko nek stil nositi dovolj prepričljivo. To je veliko bolj kompleksen proces vključevanja in zvestobe, kar je ključnega pomena pri oblikovanju identitete. Mladina o vsem tem piše v blogih, kot je Look At This Fucking Hipster. In če prebiramo blogne podobne temu, se nam zdi, da so hipsterji tarče, ker jim je vseč več trendov hkrati. To predstavlja hipsterski način življenja in estetiko, v želji biti »kul«. Nosijo očala, ki so bila popularna v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, rute imajo zavezane na poseben »in« način, imajo tetovaže, posedajo na pločnikih, nosijo slušalke itd., kar privede do kolektivnega absurda (Mahoney 2003).

Ironija hipsterja je tudi v tem, da jo poskuša ustvariti z namernim nošenjem »nemodnih oblačil« (kot primer: oblačila, ki so jih v preteklosti nosili univerzitetni učitelji). V današnji dobi tehnologije je ironija v tem, da tudi če se imajo za »modno nemodne«, bodo kmalu potrjeni s strani »iskalcev kul-a« in bo njihov stil hitro pristal v mainstreamu. Takoj, ko stil opazijo mediji, postane za hipsterje »nekul«. Zaradi tega so hipsterji lahka tarča za medije, ki pokažejo na nasprotja v hipsterski kulturni identiteti. Dejstvo je, da so ti mladi prav tako del potrošnje, kot so vsi ostali ljudje. Zdi se, da v zahodnem svetu, namesto da bi iskali avtentičnost, delamo na tem, da jo proizvajamo. Jenß trdi, da v času individualizacije in idealizacije posameznika svet potrošniških dobrin priskrbi ključne stvari za izdelavo identitete, komunikacijo s svetom in omogoča, da se posameznik v svetu tudi znajde (Jenß 2004). Hipster ni postavljen izven tega zornega kota zahodne identitete, čeprav se zdi, da nekateri to zmotno mislijo.

Na televiziji in internetu z lahkoto najdemo veliko parodij na hipsterje. Izpostavila bom le dva primera. V dveh televizijskih serijah, ki se ne predvajata na slovenski televiziji, Portlandia in Nathan Barley, je hipster predstavljen skozi pretirano absurdnostno predstavitvijo njihovega življenjskega okolja, ki je ključen za njihovo identiteto (najljubši sta jim mesti Portland v ZDA in London v Veliki Britaniji). Kulturna situacijska satira Nathan Barley se osredotoči na odnos postaranega, veliko bolj pristnega hipsterja do novega vala hipsterskega trga (glej Sliko 2-6).

Slika 2.6: Nathan Barley

Vir: Google.com (2011).

Na internetni stani You Tube lahko najdemo nešteto posnetkov parodij na hipsterje. Eden najbolj popularnih in največkrat videnih, je posnetek z naslovom »Being A Dickhead's Cool« oziroma »Biti kreten, je kul« (glej Sliko 2.7).

Slika 2.7: Slika iz videoposnetka Being A Dickhead's Cool

Vir: Youtube (2010).

Satirično prikaže različne načine, s katerimi mladina uporablja in zlorablja modo ter način življenja v namene, da ustvarijo kulturni kapital, ter prikaže, kaj je na hipsterjih tako motečega za druge ljudi (zato tudi poimenovanje »kreten«).

Še močnejša je trditev, da hipsterji »predstavljajo konec zahodne civilizacije«, ki jo najdemo v članku Douglasa Haddowa Hipster: The Dead End Of Western Civilization, objavljenega na neprofitni, anitpotrošniški internetni strani AdBusters. Sama se s tem ne strinjam. Po mojem mnenju predstavlja bolj propad že uveljavljenih subkulturnih struktur v hitro spreminjajočemu postmodernemu svetu.

Norčevanje iz hipsterjev je po mnenju Tima Walkerja (2008) brez pomena, saj se hipsterji bolj kot vse radi posmehujejo samemu sebi. Vse, kar naredi hipster, je v narekovajih: ironični brki, ironična pokrivala, umetno žaljive podobe na majicah, belci z afro pričesko ali pa glasbene skupine z imenom, kot je na primer Does It Offend You, Yeah? Na internetu najdemo več strani s parodijami na hipsterje, ki jih vodijo hipsterji sami. Med njimi je bila najbolj popularna sedaj že ukinjena internetna stran www.shoreditchtwat.com. S publikacijami, kot je na primer revija Sleazenation (1996–2003), so poskušali z napisi na naslovnici (»Sedaj še bolj plehka vsebina« ali »Več kot

100 strani pretiravanj in laži») pridobiti nazaj svoj »kul«. Bivši urednik revije Steve Beale je v intervjuju za The Independent opredelil, kakšen kulturni kapital je revija pravzaprav imela. Če ne drugega, smo revija brez stila. Vendar, moraš vedeti, kako imeti stil, da si lahko brez njega. Ena najboljših lastnosti članov naše skupine je sposobnost analiziranja popularne psihologije in kulture (Rodger 1998). Nič ne more bolje objeti poskusa hipsterjevega dviga nad kritiko mainstreama in njenim videnjem.

3 ANALIZA HIPSTERJEV V SLOVENIJI

3.1 POVZETEK POJMA SUBKULTURE

Subkulture so danes čisto nekaj drugega, kot so bile na vrhuncu svojega obstoja v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Najbolj se strinjam z avtorji, kot so Bennett, Velikonja in Ule, ki vsak na svoj način opredelijo subkulture s pomočjo koncepta plemen (Bennett) ali subkulturnih scen (Velikonja in Ule).

Subkultura je v moderni družbi eden od bolj izmuzljivih pojmov, kar se tiče same definicije. Obstaja vedno več avtorjev, ki se ukvarjajo s tem fenomenom. Skupine mladih niso več koherentne in nespremenljive, kot so bile včasih. Najbližje mi je Bennett, ki pravi, da so subkulture primer nestabilnih, spremenljivih in menjajočih se kulturnih vezi v družbi, ki temelji na potrošništvu (Bennett 1999, 605).

V nasprotju s sedemdesetimi leti prejšnjega stoletja, je sedaj manj običajno pripadati eni skupnosti, bandi, družini, kot pa menjanje od ene skupine k drugi (Maffesoli 1996, 76). Bennett nastanek neo-plemen, kot jih poimenuje, tesno povezuje z nastankom množičnega potrošništva od petdesetih let naprej (Bennett 1999, 605).

3.2 METODA

V diplomskem delu sem želela na podlagi teorije večih avtorjev orisati subkulturo hipsterjev, ki temelji predvsem na opazovanjih tujih avtorjev in lastnega opazovanja. Odgovor na to, v kakšni meri se je subkultura hipsterjev razvila na naših tleh, kakšna je njihova pojavnost, oblika, filozofija, način življenja in kaj jih loči od ne-hipsterjev, pa bom skušala pridobiti z analizo enajstih intervjujev, ki sem jih naredila z mladimi. Vseh enajst akterjev bi drugi opredelili za hipsterje. Tukaj naj opozorim, da se večina intervjuvancev ne prišteva med hipsterje, kar je tudi ena od značilnosti le-teh. Zdi se, da hipster tako deli lastnost s postmodernim subjektom, ki zavrača kakršnokoli kategorizacijo svoje identitete, saj ta ni več omejena in določena, temveč gre za proces nenehnega ustvarjanja. Kljub temu pa imajo vsi skupne točke in interese na področju glasbe, vizualnih podob, prostega časa ter izbire študija, kar pa nasprotno kaže na dejstvo, da hipster le ni tako »neopredeljiv«, kakor je v to prepričan sam. Akterje sem

izbrala na podlagi poznanstev in priporočil drugih ljudi. Pri pristopanju do posameznikov je prišlo do težave pri sami negativni konotaciji, ki jo ima beseda hipster, saj je veliko potencialnih intervjuvancev odklonilo sodelovanje ravno zaradi tega.

Za kvalitativno raziskovanje sem se odločila zato, ker z njim pokažemo, kako stvari v določenem kontekstu delujejo. Proces je induktiven (»bottom-up«), s poudarkom na identificiranju skupnih lastnosti, ki jih imajo primeri (enote) raziskovanja, njegov namen pa je, da prej kot do splošnih zaključkov pripelje do interkontekstualnih ugotovitev (Mason 2002, 1–4).

Zavedati pa se je treba, da subkultura hipsterjev na področju Slovenije še ni tako razširjena. Večina jih le oponaša videno na televiziji in na internetu, sledijo starejšim hipsterjem. Intervjuji se torej prostorsko navezujejo na področje Slovenije, predvsem na Ljubljano, le dve anketiranki sta iz Kopra in Idrije. Starostno se intervjuvanci gibljejo med 21. in 30. letom.

3.3 ANALIZA INTERVJUJEV

3.3.1 Videz

Člane mladinskih subkultur najprej prepoznamo po njihovih značilnih in posebnih oblačilih, barvi las, ličilih in njihovem žargonu. Tudi hipsterja najprej prepoznamo po njegovi oziroma njeni vizualni podobi. Veliko vprašanj, ki sem jih zastavila intervjuvancem, je temeljilo na njihovem stilu oblačenja. Vseh enajst vprašanih po videzu veljajo za hipsterje in s tem izstopajo iz množice.

Zanimivo je dejstvo, da se odgovori, ki zadevajo njihov stila oblačenja, med seboj razlikujejo. Intervjuvankam je predvsem skupno mišljenje, da je pomembno kreativno in domiselno kombiniranje kosov oblačil. »Pri meni vlada miš-maš nered. Seveda sledim nekim trendom, saj je ponudba pri nas zelo omejena, trg je majhen, si del sistema in enostavno nosiš stvari, ki jih tudi ostali« (Biljana 2011). Mešanje različnih stilov zagovarja tudi Tina (2011): »Mislim, da je pri meni zelo težko določiti, kaj točno je moj stil. Zdi se, da je mešanica med surferskim navdihom, francoske in angleške mode. Mislim, da gre za res velik kolaž vsega«. Menim, da je v hipsterski modi deklet velik poudarek na nenavadnih kosih, v kateri najdemo tudi oblačila, ki so za opazovalca

tipično hipsterska: »Moj stil oblačenja je dokaj minimalističen. Oblačim se v odtenke bele, črne in sive. V moji omari prevladujejo naravni toni. Rada nosim »clean« bombažne majice s potiski« (Suzana 2011). Suzana (2011) nadaljuje, da se velikokrat spogleduje s stilom devetdesetih, predvsem črnim stilom, potiski, vzorci in svilenimi srajcami. To kaže na raznolikost in predvsem na nošenje oblek glede na počutje: »Moj stil oblačenja je raznolik, saj se oblačim po občutku in trenutnem razpoloženju. Modne smernice me sicer zanimajo, vendar se jim ne podrejam, kupujem po potrebi in predvsem to, kar mi je všeč« (Teja 2011).

Če razmišljam naprej, se mi dozdeva, da hipsterji moškega spola s svojim stilom bolj izstopajo iz povprečja. Takoj jih opazimo v oprijetih hlačah, klobukih, karirastih srajcah, velikih torbah in z brki. Intervjuvanci sami mi sicer niso podali takih odgovorov. Večina svojega stila ni znala opisati. Ena od intervjuvank pa je podala naslednji opis: »Pri moških vsekakor brada in brki ter zalisci, karirasta srajca, majica na V izrez, preveč oprijete kavbojke, vintage oblačila« (Ana 2011). Ta opis lahko nadaljujemo z opisom tipičnega hipsterja intervjuvanke Biljane (2011): »Tipičen hipster ima pomoje obute kakšne barvaste superge, hlače »skinny«, majice neonskih barv in dodatki«. Žiga A. (2011) pa je priznal, da velikokrat za nasvet vpraša svojo punco: »Imam punco, ki jo to zanima in mi svetuje ona, zadnje čase pa tudi sam bolj dojemam principe stila ali stilov, ki jih lahko zato bolj suvereno »furam««.

Pri vprašanju, kje največ nakupujejo, sem dobila med seboj zelo podobne odgovore. Po mnenju intervjuvank v slovenskih trgovinah ni dovolj izbire, zato se poslužujejo tudi internetnega nakupovanja. »Večinoma naročam po internetu iz tujine. Za poseben kos sem se pripravljena precej potruditi. Če pa bom kaj zanimivega zagledala v ljubljanskih trgovinah, bom morda kupila tudi tam« (Maja 2011). Ravno zaradi po njihovem mnenju osiromašene ponudbe v domačih trgovinah hipsterji nimajo druge izbire, kot da se znajdejo drugače. »Največkrat kar sledim modnim smernicam, vendar pogosto nenamerno. /.../ Trgovine z nizkocenovnimi oblekami ponujajo zgolj oblačila, ki posnemajo aktualno modo. Tako da preveč izviren in svoboden pri snovanju svojega stila na tak način že ne moreš biti. Ostane ti samo možnost, da kupljene kose oblačil kombiniraš po lastni volji« (Ana 2011).

Na vprašanje, kje najraje kupujejo, sem tudi pri moških intervjuvancih dobila podoben odgovor. Intervjuvanci pravijo, da sledijo trendom, predvsem, če so jim ti všeč. Težko so opisali svoj stil oblačenja, to je uspelo le Samu (2011), ki se opiše z besedami: »Moj stil je dokaj šminkerski s pridihom rock'n'rolla. /.../ Čevlje naročam iz tujine (predvsem Anglije) ali pa jih nabavim v trgovini Transporter«. Žiga A. (2011) potrди, da pri nas ni velike izbire, a je čar predvsem v kombiniranju.

Kar se tiče načina oblačenja, hipsterje navadno povezujemo z »vintage« in »second hand« trgovinami. V tujini je to veliko bolj razširjena praksa, pri nas pa je vse še dokaj v povojih. Tudi intervjuvanci so pristaši »vintage« oblačil in retro kosov. S tem pride na plan zopet njihova kreativnost in domislenost, saj material za ustvarjanje svojega stila črpajo v že obstoječih okvirjih in jim z vmeščanjem v nov kontekst dajejo nove pomene. Koliko po njih segajo, pa je odvisno od starosti intervjuvancev. Glede na analizo bi rekla, da mlajši intervjuvanci z »vintage« oblačili bolj koketirajo in jih občudujejo. »Všeč so mi ljudje, ki se oblačijo v »vintage« oblačila, vendar nisem povsem prepričana, da bi jih nosila sama. Babica mi večkrat ponuja kakšno svojo staro obleko/plašč/čevlje, tako da imam kar doma svojo brezplačno »vintage« trgovino« (Ana 2011). Dekleta večkrat posegajo po »vintage« oblačilih, medtem ko fantje le redko pomislijo na to. Najbolj izstopa izjava intervjuvanca Andreja (2011): »Nekako se še nisem otresel slabega občutka pri nošenju rabljenih oblačil. Vsaka stvar že pride z neko zgodbo, »žmohtom« od ljudi, ki so jo nosili prej. Boljši občutek imam, če ji to zapišem sam«. Na vedno bolj popularno iskanje »kul-a« opozori intervjuvanka Maja (2011): »V njih kupujejo tisti, ki jim je dosti Zara in H&M potrošnega materiala, ki dajo nekaj na unikatne kose in seveda mnogo tistih, ki še sami ne vedno zakaj, ampak so slišali, da je »vintage« baje kul«.

Svoj »kul« hipsterji iščejo v uporabi proti mainstreamu. To v dobi, v kateri smo z mainstream produkti bombandirani z vseh strani, ni lahko. Mnenja sem, da se ravno zato hipsterji zatekajo v »vintage« trgovine in kupujejo izdelke v pravičnih trgovinah. Danes obleke, ki jih lahko kupimo v »vintage« in »second hand« trgovinah ne predstavljajo več statusa revščine oziroma pomankanja, temveč jih obravnavamo bolj kot unikate in si s tem pridobijo status prestiža in edinstvenosti. Kot primer iskanja »kul-a«, lahko izpostavim enega od hobijev, ki ga imata intervjuvanki Tina in Suzana:

»Predelujeva superge Startars. Samo hipsterji jih nikoli ne bi kupili. Kljub temu da gre za čevlji, ki ga nosijo vsi hipsterji v Ljubljani, ne bodo nikoli kupili najinih« (Tina 2011).

Po svoji želji biti »kul«, hipsterji s svojim izgledom izstopajo iz množice. Ravno zaradi tega me je zanimalo, kaj jim pomeni, da so opaženi in nekaj posebnega. Večini to ne predstavlja nekega višjega cilja in jim je pomembno predvsem to, da se v svoji koži počutijo samozavestne in da delajo tisto, kar jih veseli. »Bolj mi gre za to, da delam stvari, ki jih želim. To je edina stvar, ki te lahko naredi unikatnega. Če si našel nekaj svojega, potem se ti ni treba truditi, da si poseben, ker enostavno si« (Biljana 2011). Nasprotno sta intervjuvanca Ana (2011) in Andrej (2011) mnenja, da se v trenutni dobi potrošnje vsi trudimo biti drugačni, kar postaja povsem običajen način predstavljanja sebe skozi modo. S tem, ko poskušaš biti nekaj posebnega, postajaš tak, kot so vsi ljudje, ki te obkrožajo, in želja po drugačnosti ne predstavlja več smisla (Ana in Andrej 2011). Na to bi navezala tudi izjavo Žige A. (2011), ki prav tako izpostavi težko doseganje stopnje unikatnosti: »Redki so res unikatni, poizkušam pa na svoj način interpretirati impulze, ki jih vsi dobivamo od okolice, in iz njih narediti kombinacijo, ki je kolikor toliko unikatna« (Žiga A. 2011).

Hipsterji se skozi svoj stil trudijo izražati svojo željo po drugačnosti in unikatnosti. Njihova želja je pravzaprav biti unikatni, pa čeprav je velika večina intervjuvancev na to vprašanje odgovorila zelo posredno. Ob tem se mi zastavi vprašanje, kdaj s(m)o postali prepričani, da ni vsak posameznik že kot tak unikatni. Med hipsterji očitno prevladuje miselnost, da mora posameznik svojo unikatnost pokazati navzven, jo dokazati – šele takrat je unikatni.

3.3.2 Glasba

Že v teoretskem delu svojega diplomskega dela sem govorila o tem, da o hipsterski glasbi težko govorimo. Žanri, ki jih hipsterji poslušajo, so si zelo različni. To so potrdili tudi vsi intervjuvanci, saj se njihov glasbeni okus razteza vse od »old school hip-hop-a« pa vse do jazza. Glasba, ki jo poslušajo, se hitro spreminja, poudarek je predvsem na širši množici nepoznani glasbi. »Najraje imam rock, indie, elektro itd. Zelo rada odkrivam čisto nove glasbenike s svežim pristopom do že obrabljene glasbene

industrije« (Sanja 2011). Kaj prevladuje na njihovih predvajalnikih glasbe, je odvisno tudi od počutja in letnega časa, kar so v svojih odgovorih omenili vsi. Nekateri se poslužujejo tudi internetnih strani za poslušanje glasbe, kot sta 8tracks.com in internetni radio last.fm. »Jaz večinoma glasbe poslušam preko internetne strani 8tracks.com, kjer ljudje naredijo svoje »playliste«. In priznam, poslušam tudi take, na katerih je bolj hipsterska glasba« (Tina 2011).

Čeprav so intervjuvanci našeli veliko različnih skupin, ki so jim trenutno všeč, pa pri vsakem zasledimo zvrsti indie pop in indie rock. »Večinoma mi je všeč indie pop, surf pop, indie rock. Od izvajalcev so to Bon Iver, Mike Snow, Crystal Castles, Kassabian, Arctic Monkeys, Arcade Fire« (Tina 2011). Za boljše predstavljanje neoprijemljivosti, kar se tiče glasbe, ki jo poslušajo hipsterji, naj izpostavim odgovor Žige A. (2011): »Od Pink Floydov do Radioheadov in Foalsov ter Crystal Castlesov«. Menim, da je razlog tako razpršenega zanimanja za glasbo v vedno večjem mešanju različnih glasbenih zvrsti. Hipsterji ne poslušajo le alternativne glasbe. Lanham (2002) v knjigi *The Hipster Handbook* izpostavi dejstvo, da dajo hipsterji prednost glasbi, ki je nastala pod okriljem neodvisnih produkcijskih hiš. Na tej podlagi lahko ugotovimo, da je poslušanje širši množici manj znane glasbe zadnje čase trend, ki vlada med »kul« mladino. Manj je ljudi, ki poznajo skupino, ki jo trenutno poslušajo, bolj »kul« so. Žiga (2011) glasbo, ki jo poslušča, opiše z naslednjimi besedami: »Že od prej poznam veliko različne glasbe, od neke rock scene pa do elektro glasbe. Zlata doba elektra mi je všeč. Ko ta glasba še ni bila popularna, mi je bila veliko bolj zanimiva. Zdaj ne več toliko. Poskušam najti kakšno dobro skupino, ki mi je všeč«.

Poudariti želim, da glasba, ki jo poslušajo hipsterji ni komercialna in je ne bomo slišali na lokalnih radijskih postajah. Intervjuvanci so to tudi potrdili z naštevanjem glasbenih skupin, ki jih trenutno poslušajo. Skupine, kot so Metronomy, The Pains of Being Pure at Heart, Bon Iver, Foals, Crystal Castles in Arcade Fire niso ravno mainstream.

3.3.3 Interesi in prosti čas

Če je bilo pri analizi glasbe, ki jo poslušajo hipsterji, težje podati oprijemljive rezultate, pa je pri njihovih interesih zgodba povsem drugačna. Vsem intervjuvancem je skupna želja po izražanju kreativnosti, kar se kaže tako pri izbiri njihovih študijskih smeri in poklicnem področju kot tudi pri preživljanju prostega časa.

Obstaja stereotip, da se hipsterji ukvarjajo s fotografijo in blogerstvom, za kar sem dobila potrditev tudi v odgovoru nekaterih intervjuvancev. Tina (2011) pravi: »Pišem modni blog, kjer preizkušam nov koncept, saj so si modni blogi dokaj podobni. Večinoma na modnih blogih vidiš fotografije blogarjev samih, pri meni pa gre bolj za to, da pokažem modne kolekcije, ki so zanimive meni. Kar me inspirira v modi, povežem potem tudi z glasbo«. Podoben interes ima tudi Suzana (2011), ki na svojem blogu objavlja avtorske analogne fotografije. »Fotografiram bolj zaradi sebe, to mi je res »kul«. Tri leta nazaj sem se v tem našla in začela fotografirati. Res me je pritegnilo. Miha, moj fant, mi je prinesel analogni fotoaparatus in mi je postalo res všeč. Všeč mi je občutek. Čez sam pogovor ugotavljam, da se res vračam nazaj, res sem »old school««. Glede na odgovor smo zopet pri potrebi biti nekaj posebnega, drugačnega, »old school«.

Čeprav Suzana omenja vračanje v preteklost, je to bolj izraženo pri modi, kot pri uporabljanju elektronike in izbiranju poklicne poti. »Za hipsterje je značilna kreativnost v vseh smereh: arhitektura, design, glasba, tudi slikarji so med njimi, čeprav so bolj nagnjeni k hipijadi. Blizu so jim poklici, kjer je kreativnost bistvena« (Žiga 2011). Kar nekaj intervjuvancev si je za študij izbralo ustvarjalne poti, kot so design, grafično oblikovanje, ilustracija, interaktivno oblikovanje in vizualne umetnosti. Pri tem gre predvsem za združitev poklica in hobija. Kot pravi Tina (2011), jih večina študira arhitekturo ali kakšno umetniško smer. Maja (2011) njeno domnevo potrди: »Študiram na Akademiji za vizualne umetnosti, smer konceptualizacija prostora. Ukvarjam se z novimi mediji, fotografijo, kostumografijo, filmom, oblikovanjem in pisanjem. Če imaš kreativen poklic, v katerem uživaš, potem je to zate prosti čas in hobi«. Tudi Žiga A. (2011) združuje hobi s svojim poklicem: »ZEK Crew je kreativni kolektiv, za katerega bi lahko rekli, da je na ravni hobija, saj ne zaslužimo dovolj denarja, da bi se s tem

preživljali. Ukvarjam se z oblikovanjem in ilustracijo, kdo pa bi me celo znal označiti za umetnika«.

Poklicno torej hipsterja najdemo v umetniških poklicih, v prostem času pa jih lahko srečamo v prostorih, ki so večini skupni. Ker večina (9 od 11) intervjuvancev živi v Ljubljani, sem dobila informacije le o zbirališčih hipsterjev v glavnem mestu, kjer jih lahko tudi največ srečamo. Zadržujejo se predvsem v centru mesta, med njihove najbolj priljubljene lokale štejemo Bikofe, Pri Zelenem Zajcu in Žmavc. Suzana (2011) izpostavi lokal La petit: »La petit je tako fokusno središče hipsterjev. /.../ Tja pridejo igralci iz Drame in ljudje iz Slovenske modne industrije, blogerji in arhitekti. Tam je kulturna elita«. V večernih urah se pogosto dobivajo v klubu K4, na Metelkovi in v Kinu Šiška, ki je priljubljen prostor predvsem zaradi koncertov, ki jih prirejajo, popularne pa so tudi zasebne zabave. Vedno znova pa se rojevajo novi lokali, ki naj bi bili »kul«. »Hipsterja ne bi srečal v Top-u. Bolj v urbano-alternativnih prostorih, kot so K4, Metelkova, Zajec in Bikofe. Platana pa ne. Samo bodo kmalu ugotovili, da je tam kul« (Žiga 2011).

3.3.4 Percepcija hipsterjev

Mnenja sem, da se nikoli ne smemo sramovati svoje ljubezni, interesov ali identifikacije s prostorom, načinom življenja, skupine, ki jo poslušamo, ali nošenja določenega stila oblek. V vsakem obdobju obstajajo družbene skupine, subkulture, ki bodo za kratek čas napolnile strani časopisov, internetnih strani in bile omenjene v pogovorih. V zadnjem času so to hipsterji. Ravno zaradi tega verjetno prihaja do zavračanja pripadnosti tej skupini ljudi. To je v svoji izjavi dobro povedal tudi Žiga A. (2011): »Po oblačenju in »way of life« bi me vrgli med hipsterje. /.../ Hipster menda vedno zanika svoj hipsterizem, tako da ne bom rekel, da nisem in se bom zapletel sam vase. Sicer pa sem mejna starostna generacija te subkulture, kamor so vrgli vso novodobno, od vsega prenajedeno in zdolgočaseno mularijo v času neskončnih medijev, ki se je začela zatekati nazaj h klasiki«.

Hipsterji si nenehno prisvajajo širši množici nepoznane in eklektične elemente iz različnih subkultur. Prav tako posegajo po predmetih, ki so v mainstreamu »out« in postanejo del hipsterske kulture. Biti hipster pomeni, kot sem v svoji diplomski nalogi

že večkrat omenila, narekovati/postavljati meje »kul-a« in govoriti jezik ironije. Tako se poraja vprašanje, zakaj hipsterji sami prezirajo besedo »hipster«. Na to vprašanje mi je odgovorila intervjuvanka Tina (2011) z besedami: »Za hipsterje je zelo pomembno, da si artistično nadarjen, da bereš avtorje, kot sta Allan Edgar Poe ali Jack Karouac. To so dokaj utopični in melanhonični avtorji. Imajo se za nekaj več«. Podobnega mnenja je tudi Suzana (2011): »Hipsterji so na splošno in iz prakse ugotovljeno bitja s kompleksom večvrednosti. Verjetno zato, ker mislijo, da če sledijo angleški modi in nažigajo indie in elektro, to že pomeni, da so nekaj več od naših lokalnih Lojzov in Mick, ki poslušajo Saško in kupujejo v C&A«. Menim, da to negativno mišljenje izhaja iz paradoksalne narave hipsterske identitete. Z analizo sem ugotovila, da je zanimivo, kako imajo intervjuvanci jasno določeno mnenje, kdo hipsterji so.

Mnenje intervjuvancev o hipsterjih je zelo ironično. To ironijo najboljše opiše Ana (2011): »Smešni so mi vici in šale na njihov račun. Pravzaprav se mi zdijo prav zanimivi. Ko na sprehodu po Brionih srečaš sredi najhujše vročine tipa v karirasti srjaci z rokavi na »tričetrt«, košato brado, lovskim klobukom in vintage čevlji ter skorajda volnenimi nogavicami potegnjenimi čez gležnje, ne moreš kaj, da se ne bi nasmejale«. Negativna konotacija, ki se povezuje s hipsterji, je po mojem mnenju stereotipna. Stereotipov je veliko, enega izmed njih pove tudi Žiga A. (2011): »Banalna predstava hipsterja je nek »nadrkan« mulc z brki, bogatih staršev, ki vozi »fiksija« (op. kolo) in ima blazno ironičen pogled na svet. Ta stereotip seveda ni iz trte zvit, je pa to preveč posplošen. Sedaj smo vsi ljudje, ki ne nosimo superg in imamo brke, kar naenkrat to, kar sem opisal«. Žigovo mnenje, da vsak, ki koketira z modo, ki naj bi bila del hipsterske kulture, ni nujno, da je del le-te, potrdi tudi intervjuvanka Biljana (2011): »Velikokrat je tako, da te drugi označijo za hipsterja, pa mogoče to nisi. Vsak ima svoje razloge, zakaj se ukvarja z določenimi stvarmi, zakaj se oblači na tak način«. Večina intervjuvancev je na vprašanja o hipsterjih odgovorilo z manjšo previdnostjo in ironijo, morda celo z obrambno držo: »Druge ljudi ocenjujejo po videzu. Če nimaš podobnega stila, kot ga imajo oni, ali pa če nisi zelo lep ali zelo suh, jih ne boš zanimal« (Suzana 2011). Na drugi strani pa sem bolj pozitiven odgovor dobila od intervjuvanke Teje (2011), ki pravi, da spoštuje ljudi, ki vlagajo čas v svoj stil, saj s tem izražajo individualnost. Prav tako

pozitiven odgovor mi je podal Andrej (2011): »Hipsterji so celotna generacija radovednih ljudi, ki trenutno izkorišča virtualne kanale sebi v prid in si s tem gradijo socialne kroge v realnem življenju z ljudmi, ki jih povezujejo podobni interesi ter želje po spoznavanju in odkrivanju novih stvari«.

V nadaljnjem razmisleku sem prišla do ugotovitve, da morda intervjuvanci spadajo med hipsterje, ki so pri nas nekakšni »pionirji« v razširjanju hipsterske kulture. Po njih se zgleduje predvsem mlajša, gimnazijska generacija, ki je slednjim s svojim obnašanjem »stopila na živec«. Razlog tiči tudi v komercializaciji hipsterjev, v trgovinah lahko kupimo oblačila, ki mladim prihranijo potrebo po kreativnosti, ki jo intervjuvanci izpostavljajo. Meja med mainstreamom in alternativo je vedno bolj zamegljena.

3.4 SKLEP ANALIZE

Sklepno poglavje bi rada začela z ugotovitvijo, da ko govorimo o hipsterjih, je težko izpostaviti neko skupno vrednoto, ne da bi jo povezali z njihovim smislom za modo ali nagnjenostjo k poslušanju širši javnosti nepoznane glasbe. Nekateri mladi so označeni za hipsterje le zaradi njihovega načina oblačenja ali okusa za glasbo. Drugi naredijo vse, da bi izgledali kot hipsterji, ki jih vidimo v revijah, na internetu in na televiziji. Obojim pa je skupna ironija in neopredeljenost kateri od subkultur, kaj šele hipsterjem.

Znotraj diskurza mode kot kulturne identitete se subkulture v zahodni družbi vedno bolj stapljajo v veliko mladinsko subkulturo. Zanimivo bi bilo raziskati, zakaj nove mladinske (sub)kulture ne temeljijo več na kulturi druženja istomislečnih posameznikov, ampak na okusu, stilu oblačenja in celotni vizualni podobi. Med seboj tekmujejo, kdo je najbolj nenavaden, najbolj »indie« in kdo najbolj pluje proti mainstreamu. Hipster ne bi mogel nastati v kakšnem drugem obdobju. Današnji mainstream danes bolj kot kadarkoli sprejema drugačnosti in izstopanja iz povprečja. Ker smo bili v preteklosti priča velikemu številu subkultur, se vsa nostalgija po le teh nekako združuje v hipsterjih. Razširjenost hipsterjev po celem svetu lahko po mojem mnenju pripišemo tudi internetu, saj ravno s pomočjo hitre širitve informacij preko fotografij na svetovnem spletu in blogov, kjer hipsterji objavljajo svoja mišljenja, interese, smisel za modo itd.,

lahko pridemo do uniformiranosti. Hipsterji »izrabljajo« vse, kar nudi postmoderna svet. Če so člani subkultur nekoč širili svoje mišljenje od ust do ust, danes to počnejo preko blogov. Kar ni nič narobe, saj gredo v koraku s časom. Več je razdrobljenosti članov, opazno je obujanje modnih trendov, ki so bili že v zatonu. Ravno zato je med hipsterji tudi veliko »surfanja« med različnimi stili.

Naj se dotaknem še same percepcije hipsterjev s strani družbe. Mnenja sem, da hipsterji v družbi izstopajo predvsem zaradi ironije, ki jo izražajo preko oblek in glasbe, ki jo poslušajo. Želja po ironiji je vidna predvsem v oblekah, ki jih nosijo. Zakaj? Vse, kar oblečejo, naj bi veljalo za nemodno, oziroma pozabljeno. V poskusu biti »kul« se zato obračajo v preteklost. Kmalu, ko posvojijo nek slog, pa jih opazijo tako imenovani lovci na »kul« in oblačila se znajdejo na prodajnih policah. Morda je tudi to eden od razlogov, da hipsterji ne priznajo svoje pripadnosti tej skupini. Za razliko od preteklih subkultur, ki so slonele na pripadnosti skupini, dandanes prevladuje želja po edinstvenosti. A v dobi globalizacije je težko doseči in ustvariti nekaj novega. Množični mediji, ki nas obdajajo na vsakem koraku, nas bombardirajo z vedno novimi informacijami. Ne moremo uiti eklekticizmu različnih stilov. In če kupujemo oblačila v večjih trgovskih verigah, nas lahko kdo kaj kmalu označi za nekoga, ki je v trenutnem obdobju štet za nekoga, ki je »kul«. To je v današnjem času tudi hipster.

4 ZAKLJUČEK

Kako torej zaokrožiti vse ugotovitve, do katerih sem prišla po prebrani literaturi in opravljenih intervjujih? Diplomsko delo sem začela s predpostavko, da hipsterjev ne moremo šteti za subkulturo, pač pa bolj kot subkulturno sceno. Predvidevala sem, da v današnji postmoderni družbi hipsterji predstavljajo le stil življenja mladih, ki koketirajo s stili in subkulturami iz preteklosti.

Strinjam se z Velikonjo, ki v svojem delu *Drugo in Drugačno* trdi, da subkultura in subkulturna scena nista dva ločena načina bivanja in ustvarjanja, temveč sta zgolj dva vidika iste subkulturne prakse. Tako so subkulturne scene v primerjavi s subkulturami le njihova milejša, mehkejša, posplošena in veliko bolj dostopna različica. Pripadnost subkulturni sceni ni tako »absolutna«, kot je pripadnost posameznika določeni subkulturi, kjer posameznik razvije močan občutek skupne identitete in se strogo loči od drugih subkultur in dominantnih kultur. Torej ne gre več za jasno in trdo identiteto pripadnika, ki bi ga lahko označili za »pravega upornika«. Šibka in ohlapna identiteta pripadnikov subkulturnih scen je tako tudi kratkotrajna, saj posameznik brez večjih problemov prestopa med različnimi subkulturnimi scenami. Prehod med njimi je mogoč že samo s spremembo stila. Tako ta odprtost omogoča, da je lahko vsakdo (ozirajoč se samo na njegov stil) v nekem momentu pripadnik določene subkulturne scene, v drugem pa že ne več (Velikonja 1999).

S teorijo o subkulturnih scenah lahko opišemo tudi hipsterje. Opredelitev hipsterja je zelo posplošena, saj osebo lahko označimo za hipsterja glede na njegova oblačila, a kasneje ugotovimo, da posluša glasbo, ki za hipsterje ni značilna. Prehod med različnimi subkulturnimi scenami je zelo fluiden. Tu naletimo tudi na njihovo zavračanje predalčkanja. Nihče od intervjuvancev se ni opredelil za hipsterja, razen Žige (2011), ki se je kot takega opredelil v enem pogledu:

Najbolj bi tudi jaz verjetno pasal k hipsterjem, ampak se ne bi dajal k hipsterjem, saj se noben hipster ne bi dal. Težko bi rekel. Najbolj mi je bila v redu grafitarska subkultura, tam sem se najbolj poistovetil. Pred pojav interneta je bilo to veliko bolj opazno, kar se zunanjega videza tiče. Sedaj, ko imamo internet, pa je važno samo to, da grafite rišeš in ne kako izgledaš, kaj poslušáš. Včasih se je hip-hop

poslušal, če si bil grafitar. Meni hip-hop ni bil nikoli všeč.

Ugotovila sem, da pri hipsterjih večinoma ne gre v prvi vrsti za ideološko in generacijsko nasprotovanje ter ustvarjanje lastnega prostora ali za družbeno margino. Preučevanje subkultur se tako zdi aktualno predvsem za marketinške strokovnjake, ki se ukvarjajo s trendi. Ti nenehno preučujejo popularno kulturo z namenom, da bi odkrili, klasificirali in pojasnili nove socialne vrste. Današnje alternativne kulture namreč ustvarjajo jutrišnja mainstream tržišča. Pod avro uporniške drže se skriva eksperimentiranje s samopodobo oziroma samokreiranje lastne identitete, ne več toliko provokacija in antagonizem. Videti je, da je danes večino subkultur kolonizirala potrošniška družba. Mladi so skupina, ki jih še najhitreje posega glavni tok, ki ga predstavljajo mediji, oglaševalski diskurz in diskurz zabave (Kuhar 2003, 157).

Prvoten namen sodobnega hipsterja je bila podpora antipotrošnje in zavračanje mainstreama. Menim, da temu ni več tako. Zaradi globalizacije si življenjski stil hipsterja lahko kupimo v »vintage« trgovinah, s poslušanjem indie glasbe, s karirasto srjaco in Ray-Ban očali s črnimi okvirji. A uniformiranost še ne pomeni, da posameznik ne bo izstopal. Kot so povedali intervjuvanci, je pomembnost v kreativnosti. Maja (2011) vidi unikatnost v karakterju: »Stil je nadgradnja osebnosti in če te osebnosti ni, lahko oblečeš »najhujše« kose, ampak bo to le efekt prazne školjke«.

Težko je govoriti o pristnosti hipsterjev, saj nas, kot pravi Elizabeth Wilson (1992, 6), naša kultura množičnih medijev hrani z informacijami in množični kulturni eklekticizem je po njenem mnenju edini možni odziv. Ne moremo se popolnoma ločiti od vprašanja pristnosti. Razumeti moramo le, kakšne socialne in kulturne pomene imajo predmeti in stili (Jenß 2004, 400). Navsezadnje, iskanje pristnosti lahko privede le v nepristnost in morda doseže vrh ravno v fenomenu, imenovanem hipster. Obstoj takih skupin ljudi pa ni nekaj novega in po vsej verjetnosti jim bomo priča tudi v prihodnosti. »Najbrž se bova čez nekaj let, ko bo ta scena zamrla, pogovarjala o neki tretji alter šminki, ki je kvazi razburkala sceno, a tako kot prejšnja, za sabo ne bo pustila niti ruševin, temveč le bežen skomin« (Košir 2011).

Ob zaključku svojega diplomskega dela se mi poraja vprašanje, zakaj se pripadniki hipsterjev otepajo identifikacije s to subkulturo? V preteklosti si že s tem, kako si bil

oblečen, okolici sporočal, kdo si, kakšna so tvoja načela in si s ponosom pripadal določeni subkulturi. Pri hipsterjih sicer še vedno obstaja nek zunanji označevalec in jasna točka identifikacije, a zdi se, kot da beseda hipster označuje osebo, s katero nihče ne želi biti povezan.

5 LITERATURA

1. *A Boys Trip To The Moon*. 2011. Dostopno prek: <http://alleyesfocused.blogspot.com> (6. maj 2011).
2. Barker, Chris. 2000. *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage.
3. Barnard, Malcolm. 2005. *Moda kot sporazumevanje*. Ljubljana: Založba Sophia.
4. Bennet, Andy. 1999. Subcultures or Neo-Tribes? Rethinking The Relationship Between Youth, Style and Musical Taste. *Sociology* 33 (3): 599–617.
5. Bourdieu, Pierre. 2006. Distinction & the Aristocracy of Culture. V *Cultural Theory and Popular Culture: A Reader*, ur. John Storey, 466–476. Harlow: Pearson/Prentice Hall.
6. Brake, Mike. 1983. *Sociologija mladinske kulture in mladinska subkultura*. Ljubljana: Krt.
7. Chaney, David. 1996. *Lifestyles*. London: Routlage.
8. Čeplak Mencin, Metka. 2000. Šola, služba in tiha nezadovoljstva. V *MLADINA 2002: slovenska mladina na prehodu v tretje tisočletje*, ur. Vlado Mihelj, 165–183. Maribor: Aristej.
9. Eco, Umberto. 1973. Social life as a sign system. V *Structuralism: an introduction: Wolfson College lectures 1972*, ur. David Robey. Oxford: Clarendon Press.
10. Eriksson, Malin in Elisabet Gretarsdottir. 2006. *Something You Can't Get Anywhere Else!: A study of Hipster's consumption*. Magistersko delo. Stockholm: School of Business, Stockholm University. Dostopno prek: en.scientificcommons.org/21330247 (20. maj 2011).
11. *Facebook*. Dostopno prek: <http://www.facebook.com/> (26. maj 2011).
12. Featherstone, Mike. 1991. *Consumer Culture and Postmodernism*. London: Sage.
13. Fiske, John. 2004. *Uvod v komunikacijske študije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

14. Fletcher, Dan. 2009. Hipsters. *Time*, 29. julij. Dostopno prek: <http://www.time.com/time/arts/article/0,8599,1913220,00.html> (26. maj 2011).
15. *Google*. Dostopno prek: <http://www.google.si> (11. junij 2011)
16. Gordon M., Milton. 1997. The Concept of the Sub-Culture and its Application. V *The Subcultures Reader*, ur. Ken Gelder in Sarah Thornton, 40–43, London; New York: Routledge.
17. Haddow, Douglas. 2008. Hipster: The Dead End of Western Civilization. *Adbusters*, 28. julij. Dostopno prek: <http://www.adbusters.org/magazine/79/hipster.html> (26. maj 2011).
18. Hebdige, Dick. 1980. *Potkultura – značenje stila*. Beograd: Rad.
19. Jenß, Heike. 2004. 'Dressed in History: Retro Styles and the Construction of Authenticity in Youth Culture.'*Fashion Theory* 8 (4): 387–404.
20. Jones, Nate. 2011. Someone in New York is setting »hipster traps«. *Metro Magazine*, 14. marec. Dostopno prek:<http://www.metro.us/newyork/local/article/802007--someone-in-new-york-is-setting-hipster-traps> (25. maj 2011).
21. Kovačič, Matjaž. 2002. Subkultura ali kultura? V *Subkulture: Prispevki za kritiko in analizo družbenih gibanj*, ur. Andrej Fištravec, 59–73. Maribor: Subkulturni azil, zbirka Frontier.
22. Krek, Simon. 2005. *Veliki angleško-slovenski slovar Oxford*. Ljubljana: DZS.
23. Kuhar, Metka. 2003. Subkulture: prispevki za kritiko in analizo družbenih gibanj. *Družboslovne razprave* 19 (42): 155–157.
24. Kurdija, Slavko. 2000. *Družbene identitete in pomen potrošnje: (potrošnja kot produkcija)*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
25. Lanham, Robert. 2002. *The Hipster handbook*. New York: Anchor Books.
26. Lorentzen, Christian. 2007. Why the hipster must die. *Time Out New York*, 30. maj. Dostopno prek: <http://newyork.timeout.com/things-to-do/this-week-in-new-york/8355/why-the-hipster-must-die> (20. maj 2011).

27. Maffesoli, Michel. 1996. *The Time of the Tribes: The Decline of Individualism in Mass Society*. London: Sage.
28. Mahoney, Donald. 2003. Tragically Deck. Interview with Robert Lanham. *Boston Phoenix*, 13. marec. Dostopno prek: http://www.bostonphoenix.com/boston/news_features/this_just_in/documents/02753365.htm (1. maj 2011).
29. Muggleton, David. 2002. *Inside Subculture, The Postmodern Meaning of Style*. Oxford: Berg.
30. Muršič, Rajko. 1995. *Center za dehumanizacijo: Etnološki oris rock skupine*. Pesnica: Frontier.
31. Negrin, Llewellyn. 2008. *Appearance & Identity: Fashioning the Body in Postmodernity*. Cowden: Palgrave Macmillan.
32. O'Donnell, Kathleen A. In Daniel L. Wardlow. 2000. A theory on the origins of coolness. *Advances in Consumer Research* 27 (13–18).
33. Poštrak, Milko. 1994. Kje so subkulture danes? (II). *Socialno delo* 33 (2): 309–315.
34. --- 2002. Uporniške mladinske subkulture: raziskovanje lastne držē. V *Cooltura: uvod v kulturne študije*, ur. Aleš Debeljak, Peter Stankovič, Gregor Tomc in Mitja Velikonja, 157–174. Ljubljana: ŠOU Študentska založba.
35. Potter, Andrew. 2006. Newsflash: cool's out. *Macleans*, 14. januar. Dostopno prek: http://www.macleans.ca/article.jsp?content=20060116_119485_119485 (28. maj 2011).
36. Pountain, Dick in David Robins. 2000. *Cool rules: anatomy of an attitude*. London: Reaktion books.
37. Smolej, Urška. 2004. *Moda in mladi*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
38. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. 1994. Ljubljana: DZS.
39. Stankovič, Peter. 1998. Luknje v modernosti: bohemske življenjske stil. *Družbene razprave* 14 (27/28): 33–47.

40. Tomc, Gregor. 1999. Teze o telesu. V *Urbana Plemena: subkulture v Sloveniji v devetdesetih*, ur. Peter Stankovič, Gregor Tomc in Mitja Velikonja, 7–13. Ljubljana: ŠOU, Študentska založba.
41. --- 2002. Moderna kultura. V *Cooltura – uvod v kulturne študije*, ur. Aleš Debeljak, Peter Stankovič, Gregor Tomc in Mitja Velikonja, 121–156, Ljubljana: ŠOU, Študentska založba.
42. Ule, Mirjana. 1998. Stilizacija vsakdanjega življenja. *Družbene razprave* 14 (27/28): 26–32.
43. --- 2002. Mladina: fenomen dvajsetega stoletja. V *Mladina 2000: slovenska mladina na prehodu v tretje tisočletje*, ur. Vlado Mihelj, 9–37. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Urad republike Slovenije za mladino, Maribor: Aristej.
44. --- 2008. *Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
45. Velikonja, Mitja. 1999. Drugo in drugačno: subkulture in subkulturne scene devetdesetih. V *Urbana Plemena: subkulture v Sloveniji v devetdesetih*, ur. Peter Stankovič, Gregor Tomc in Mitja Velikonja, 14–22, Ljubljana: ŠOU, Študentska založba.
46. *Vice Magazine*. Dostopno prek: http://www.vice.com/en_uk (26. maj 2011).
47. Vrdlovec, Zdenko. 2010. Kontrakultura je biznis. *Dnevnik*, 10. avgust. Dostopno prek: http://www.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/1042379485 (20. maj 2011).
48. Walker, Tim. 2008. Meet the global scenesters: He's hip. He's cool. He's everywhere. *The Independent*, 14. avgust. Dostopno prek: <http://www.independent.co.uk/life-style/fashion/features/meet-the-global-senester-hes-hip-hes-cool-hes-everywhere-894199.html> (25. maj 2011).
49. Wikipedia. 2011. *The White Negro*. Dostopno prek: http://en.wikipedia.org/wiki/The_White_Negro (6. Maj 2011).
50. Wilson, Elizabeth. 2001. *The contradictions of culture: cities, culture, women*.

London: Sage.

51. Youtube. 2010. *Being a Dickhead's Cool*. Dostopno prek: <http://www.youtube.com/watch?v=IVmmYMwFj1I> (20. maj 2011).

PRILOGE

PRILOGA A: INTERVJU S TINO IN SUZANO

Intervju s Tino (T) in Suzano (S), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

Petek, 8. 7. 2011, ob 11:34, Ljubljana

A: V preteklosti je veljalo prepričanje, da če pripadaš neki subkulturi, se nečemu ali nekemu upiraš. Kako mislita, da je sedaj?

S: Danes se mi ne zdi več tako. Je veliko različnih stilov. Ne vem niti, če so še subkulture, bolj gre za nek stil. Lifestyle.

T: Da, bolj se gre za način življenja. Včasih je bolj šlo za uporništvu proti nekim določenim načinom življenja. Hipsterji, ki so nastali v šestdesetih, so se upirali proti določenemu načinu življenja njihovih staršev. Izoblikovali so svoj način življenja. V tem je bil upor.

S: Ja, da ne delaš tako, kot starši hočejo.

T: Zdaj sploh ne gre za nek upor. Gre bolj za izražanje samega sebe.

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

T: Zagotovo je dandanes biti del neke družbene skupine nekaj skoraj obvezujočega; predalčkanje nas osmišlja, povezuje in gradi našo identiteo. Čeprav sama sebe striktno ne povezujem z zgolj eno družbeno skupino in raje rečem, da se identificiram z večimi. In vsaka izmed njih doda kanček specifičnosti moje osebnosti.

S: Da sem del neke družbe, skupine, mi pomeni, da se očitno dobro sporazumevam z ljudmi istih interesov in okusov in da sem bodisi podzavestno ali zavestno našla svoje mesto v družbi. Verjamem, da te tvoje obnašanje in tvoje izražanje pripelje med ljudi, ki so ti podobni in s katerimi si to, kar si. Tako, da mi to, da sem del nečesa, kar mi nudi socialno vez z ljudmi istih interesov, pomeni to, da sem našla svoje mesto v tem družbenem svetu.

A: Zdaj pa gremo malo na vajin osebni stil. Katera bi prva začela?

T: Bom jaz.

A: Kako bi ti sama sebe opisala? S tem mislim tvojo vizualno podobo.

T: Moj videz je lahko zelo raznolik. Lahko sem oblečena športno, kot je surferski stil. Takrat nosim znamke, ki so temu primerne: Roxy, Quicksilver, Volcom, Bilabong. To naj bi se v neki sufrarski kulturi, subkulturi tudi nosilo. Po drugi strani imam lahko stil, k je zelo eleganten. Lahko posegam tudi po kosih, ki so bolj »high fashion«. Mislim, da je pri meni zelo težko določiti, kaj točno je moj stil. Zdi se mi, da je mešanica med surfarskim navdihom, francoske in angleške mode. Mislim, da gre za res velik kolaž vsega. Veliko stvari me inspirira. Večinoma so to moji hobiji: surfanje in modno novinarstvo. Gre za dve dosti različni tematiki, ki jih poskušam vplesti v svoj stil.

A: Pa ti, Suzana?

S: Ne vem. Podobno kot ona. Nimam enega stila, ki se ga striktno držim. Ne nosim samo črnine ali pa jeans hlač ali samo high fashion. Menjavam.

T: Odvisno je res od počutja.

S: Ja, od počutja, od situacije. En dan se oblečeš v jeans kratke hlače, pa eno navadno majico. Drugi dan pa se malo bolj urediš. Odvisno, kako se počutim. Moj stil oblačenja je dokaj minimalističen. Oblačim se v odtenke bele, črne, sive ... V moji omari prevladujejo naravni toni. Rada nosim zelo »clean« bombažne majice s potiski. Včasih se hočeš urediti. In to ne zaradi drugih, ampak zaradi sebe. Že ena šminka spremeni vse. Rada imam stil devetdesetih, črnski stil. Res se dobro počutim, če imam na sebi potiske, vzorce, svilene srajce. To mi je res kul. In če to oblečem, si res želim žurat. Obleke ti dajo nek »vibe«. Na primer, če se oblečem v črne, strukturirane obleke, se počutim elegantno. Če pa oblečem kaj »funky« in »bang«, pa hočem plesat. Mi dajo veliko energije. Obleke ti veliko dajo.

T: Mislim, da gre pri nama obema za nek stil, ki črpa iz različnih obdobji. Zadnje čase

veliko nosim superge Startars, čevlje tako imenovane »Oxford shoes«, in škornje, ki jih kombiniram z oblekami. Kot obvezni modni dodatek mi predstavljajo očala Ray Ban.

S: In usnjena torba »Cambridge Satchel«.

A: Kupujeta kaj v »vintage« trgovinah, ki so vedno bolj popularne?

S: »Vintage«, »second hand« je zelo popularen in to jaz zelo podpiram. Še posebej mi je všeč menjava oblek, predelava in reciklaža. Kar se tiče pohištva mi je všeč retro ali pa minimalizem. Občutek imam, da je minimalizem le novejša različica retro pohištva.

T: Pri nas »vintage« še ni tako razvit. Je pa vedno več »vintage« trgovin, kar mi je všeč. Še vedno je prevelik vpliv večjih trgovin. V Ljubljani si ljudje še vedno ne upajo izstopati iz povprečja.

A: Kakšno glasbo poslušata?

S: Zelo imam rada hip-hop, old school hip-hop, devetdeseta in r&b. Pa na primer Marvin Gaye, soul, res old school. Od nove glasbe mi je težko katera všeč. Imam obdobja. Lansko leto sem veliko poslušala elektro, zdaj pa si ne predstavljam več, da bi ga. Spreminja se in to opažam tudi pri drugih in ne samo pri sebi. Ne vem, od česa je to odvisno. To ni od razpoloženja ali spremembe okolja. Enostavno se naveličaš. Poleti, na primer, ti mogoče bolj paše house, ker uživaš zunaj. Medtem ko ti pozimi sploh ne paše poslušat tega. Poslušáš jazz, malo melanholiije. Jaz se ves čas vračam proti pristni glasbi, sedaj je vse »out tuned«. Čeprav včasih slišim kakšno skupino, za katero ne morem verjet, kako je dobra.

T: Jaz večino glasbe poslušam preko internetne strani 8tracks.com, kjer ljudje naredijo svoje »playlist-e«. In priznam, poslušam tudi take, na katerih je bolj hipsterska glasba. Večinoma mi je taka glasba všeč: indie pop, surf pop, indie rock ... Od izvajalcev pa Bon Iver, Mike Snow, Crystal Castles ... Pri meni je res zanimivo. Jaz lahko dva meseca konstantno poslušam eno in isto glasbo, lahko tudi eno in isto skladbo. In se ne morem ločit od nje. Mi je všeč tudi jugo rock, stari rock, jazz in bossa nova. Kadar mi paše mir,

kadar se učim, je bossa nova moja prva izbira. Drugače pa tudi rock, indie rock: Kassabian, Arctic Monkeys, Arcade Fire. Različno, no.

A: Kaj pa prosti čas? Imata kakšne hobije?

T: Pišem modni blog, kjer probavam nov koncept, saj so si modni blogi dost vsi podobni. Večinoma na modnih blogih vidiš neke fotografije samega sebe, pri meni pa gre bolj za to, da probam pokazati to, kar je meni zanimivo, ni važno katere kolekcije. Kar mene inspirira v modi in povezati z glasbo. Gre se bolj za nostalgične stvari. Pišem za spletno stran Projekt 27. Dosti se ukvarjam s športom: surfam, vozim se z longboardom, smučam zelo rada, predelovanje oblek, s prijateljico Suzano (smeh) imava svojo znamko. Predelujeva superge Startars. Samo hipsterji jih nikoli ne bi kupili (smeh). Kljub temu, da gre za čevlje, ki ga nosijo vsi hipsterji v Ljubljani, ne bodo nikoli kupili najinih. So preveč barvite (smeh) .

S: Preveč se samoizražáš (smeh).

T: Are you white or are you black, nothing in between (smeh).

S: Jaz se vedno bolj osredotočam na internet. Pišem blog, kar je zelo popularno in ga sedaj piše že skoraj vsak. Tumblr (op. stran internetnih blogov) zna uporabljat čisto vsak. Na svoj blog dajem posnetke, svoja mišljenja, čisto naključne stvari. Pa z analogno fotografijo se ukvarjam in sem si tudi prav posebej za to naredila blog. Fotografiram bolj zaradi sebe, to mi je res kul. Tri leta nazaj sem se v tem našla in začela malo fotografirat. Res me je pritegnilo. Miha, moj fant, mi je prinesel analogni fotoaparatus in mi je res postalo všeč. Všeč mi je občutek. Čez sam pogovor ugotavljam, da se res vračam nazaj, res sem »old school«. Res ne maram digitalnih fotoaparatus, edino če nekaj beležiš.

T: A promoviraš se pa prek sodobnih medijev (smeh)?

S: Ja, ker ne vem, kako bi se drugače. Pisma pošiljala okoli (smeh)? Tako, da to mi je res všeč. Analogna fotografija ima zame res nek čar. Všeč mi je tudi to, da nimam takih fotografij, kot jih imajo ostali. Čeprav, zdaj se vsi s tem ukvarjajo.

T: To sem tudi jaz hotela dodat. Kar povej do konca.

S: Ja, to je tudi zelo hipstersko, se mi zdi. Če bi zbirali definicije, kaj vse more hipster delat, mora hipster slikati analogno. Na Tumblerju vidiš veliko tipičnih hipsterskih fotografij. So malo zamegljene ali pa kot da je čez en filter, da naredi rahel, mehak filter. Tak spran filter. Slikajo gozdove, vsi pozirajo.

A: Kam hodita ven? Kje se dobivata s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

T: Veliko zahajam v Bikofe, v Zelenega zajca. Žurat hodim v K4.

S: S prijatelji se dobivamo v La petit-u.

A: Kaj ti pomeni to, da si nekaj posebnega, unikatnega?

T: Trudim se biti to, kar sem, in ne podležti družbi.

S: Se strinjam. Imam nek svoj stil, ki mi je všeč in se v njem počutim udobno. To je važno.

A: Zadnje čase se veliko govori o hipsterjih. Vesta, kdo so to?

T: Večina jih študira kakšno arhitekturo ali pa kakšno umetniško smer.

S: Grafično oblikovanje.

A: Kakšno je vajino mnenje o njih?

T: Mislim, da so si izoblikovali neko mnenje o tem, kaj je »kul«, in ne dajo priložnosti tistim, ki imajo mogoče več za povedat kot oni.

S: Druge ljudi ocenjujejo po videzu. Če nimaš podobnega stila, kot ga imajo oni, ali pa če nisi zelo lep ali zelo suh, jih ne boš zanimal. Res se mi zdi, da človeka ocenjujejo po videzu, kar se mi ne zdi prav.

T: Gre za neko zunanjo lepoto. In kar se tiče njihove prehrane: veliko dajo na dobro hrano. Ampak velikokrat gredo jest in potem bruhajo. To je res! Pred kratkim smo blil na eni zabavi, kjer je bila večina ljubljanske hipsterske scene. Ena prijateljica je pripomnila, da so najprej želeli narediti »vomatory« (prevod: bruhalnik). Zakaj jim je to sploh prišlo na misel? Velikokrat slišim pogovore: »Ja, saj je dobro, samo ne smeš jest, ker to ne zgleda lepo.« Če sem jačna, bom jedla!

A: Se vama zdi, da ima že sama beseda hipster negativno konotacijo?

S: Na internetu je veliko parodij na hipsterje.

T: Za hipsterje je zelo pomembno, da si artistično nadarjen, da bereš avtorje, kot sta Allan Edgar Poe ali Jack Karouac. To so dokaj utopični in melanholični avtorji. Imajo se za nekaj več. Od tu verjetno izhaja ta negativni prizvok besede hipster.

A: Kako bi opisali hipsterje (izgled, glasba, hobiji)? Kakšno glasbo poslušajo?

T: Nekaj časa sem živela v Londonu. Tam vidiš ogromno hipsterjev. Je velik vpliv večjih trgovin, kot so Top Shop, H&M, Next, Primark. Vsi so isti! Saj imajo dober stil, ne rečem. K nam le počasi prihajajo te londonski trendi. Res je, da v Londonu trend nastaja, a mi ni všeč, da so si mladi po stilu oblačenja tako zelo podobni. Greš na East End, ki naj bi bil najbolj hip in »kul«. Vidiš ogromno fantov v »skinny jeans«, karirasti srajci, usnjeni jakni ali bombažni majici. Gre za kopiranje. Enega vidiš in vidiš vse.

S: Tudi če zadnje čase hodiš po Ljubljani s to definicijo v glavi, vidiš veliko hipsterjev. Kar se glasbe tiče poslušajo indie pop, elektro, tudi jazz.

T: Ja ... in skrivajo, da so veliki oboževalci Lady Gaga.

S: Ja. Res veliki.

T: In Katy Perry ter Britney Spears. Ampak tega ne bodo naglas priznali.

S: To govoriva predvsem o hipsterjih, ki so geji. Oni imajo še najbolj to radi. Pa tudi zahajajo v gej logale. Tudi če niso. Se mi zdi, da je to neka skrita oaza, kjer si lahko res

to, kar si.

A: S katerimi skupinami pa se potem hvalijo, da jih poslušajo?

T: To so indie pop skupine.

S: Vsak mesec je nova skupina. Trenutno sta najbolj popularni skupini Metronomy in Motorama.

T: Crystal Castles, Arcade Fire.

S: The Whitest Boy Alive.

T: Če pogledaš nastopajoče na festivalu Exit, ti je lahko takoj jasno, kakšna je hipsterska glasba.

S: To kar je na festivalih. Ker na festivalih se odkrivajo nove skupine.

A: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni?

T:: Ne, saj pravim, to je eno samo kopiranje.

S: Ne. Imam prijatelja, ki je hipster in to zanika. Celó prezira ostale hipsterje. Sam pa je čista definicija hipsterja. Če bi odprli slovar, bi pod besedo hipster našli njegovo sliko. Mislim, da je to zato, ker je videl te parodije in misli, da to ni on.

A: Kje jih v Ljubljani lahko največ vidimo?

T: Tiffany.

S: Tiffany.

T: Tiffany, kar se tiče gej barov. Drugače pa Bikofe, Zeleni zajec, K4 za žuranje, La petit.

S: La petit je tako fokusno središče hipsterjev.

T: Tja se greš pokazat.

S: Ja, tja se greš pokazat. Če je za »čefurje« in »čapce« to promenada ob Ljubljani,

Maček, Fetish, je za hipsterje in za ljudi, ki jim je važen izgled, to La petit. Tja pridejo igralci iz Drame in ljudje iz Slovenske modne industrije, blogerji in arhitekti. Tam je kulturna elita.

A: Imata občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, mogoče večvrednosti? Zakaj mislita, da je tako?

T: Zagotovo... Sej so v ozadju skupin neki ideali, razmišljanja, ki se zdijo pripadnikom družb superiorna v primerjavi z drugimi.

S: Da, mislim, da vsaka subkultura nosi kanček arogance, saj vsaka subkultura stremi k temu, da so drugačni od večine in to, da si drugačen, že deluje samo po sebi deviantno in za večino arogantno. Povrh vsega se pa vsak, ki se počuti drugačnega, počuti tudi s tem nekaj posebnega, tako da je to lahko neke vrste aroganca. Hipsterji so na splošno, iz prakse ugotovljeno, bitja s kompleksom večvrednosti – najbrž, ker mislijo, da če sledijo angleški modi in nažigajo indie in elektro, to že pomeni, da so nekaj več od naših lokalnih Lojzev in Mick, ki pač poslušajo Saško in kupujejo v C&A. Zdi se mi, da so malo omejeni.

PRILOGA B: INTERVJU Z ŽIGO

Intervju z Žigo (Ž), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

Petek, 8. 7. 2011, ob 15:44, Bikofe, Ljubljana

A: Misliš, da danes za subkulture še vedno velja, da se upirajo nečemu?

Ž: Mislim, da se še vedno na nek način upiraš staršem. Tako se meni zdi. Čeprav meni se ravno pri hipsterjih zdi, da so še najmanj taki, ki se upirajo. Se mi zdi, da so zelo pozitivna subkultura, ki veliko raziskuje. Je omejena mogoče na ta način, da so jim privlačne stvari, ki drugim ljudem niso znane. To je dvorezni meč. Je pa zelo pozitivna v

tem, da raziskuje neke čisto različne scene. Emo, skejt, čefurji so omejeni na eno sceno, eno zvrst glasbe, na en stil oblačenja. Hipsterji pa veliko več raziskujejo. Oni so mi še najbolj zanimivi.

A: Ker si ravno omenil hipsterje. Mi ji jih lahko malo opišeš? Kdo so to?

Ž: Jaz jih vidim kot modno ozaveščene. Modo iz preteklosti povezujejo z novejšimi stvarmi. Hipsterje je zelo težko opredeliti. Radi so lepo oblečeni, eni nosijo očala, ki jih ne rabijo (smeh). Obstajajo neki tipični hipsterji, ki so nasprotje od hipsterske kulture, ki sledijo nekim konkretnim trendom, ki so jasni. Ampak se mi zdi, da veliko ljudi samo raziskuje po svoje. Vintage oblačila so prisotna.

A: Kakšno glasbo pa poslušajo?

Ž: Pomoje, da vsi različno. Tudi pri glasbi raziskujejo. Je pa to indie v vseh sferah, ne samo v rock'n'roll-u, nova glasba. Prilagajajo se temu razvoju glasbe. Tudi staro glasbo poslušajo. Niso omejeni.

A: Kaj pa hipster počne v prostem času?

Ž: Zdi se mi, da je za hipsterje značilna kreativnost v vseh smereh: arhitektura, design, glasba, tudi slikarji so med njimi, čeprav slikarji so bolj nagnjeni k hipijadi. Blizu so jim poklici, kjer je kreativnost bistvena. In to se izraža tudi preko tega, kako se oblačijo.

A: Večina hipsterjev ne bo priznala, da so hipsterji.

Ž: Ja to je neka »fora«. Takoj, ko rečeš, da si hipster, nisi več hipster. Oziroma noben hipster ne bo priznal.

A: Zakaj misliš, da je temu tako?

Ž: Nočejo, da bi jih lahko opredelili z eno besedo, s tem izrazom. Vsak misli, da je tok več, kot pa je običajen hipster. Mogoče tudi zaradi tega.

A: Kaj si pa ti misliš o hipsterjih?

Ž: Tako kot sem že prej rekel. To se mi zdi ena od bolj pozitivnih subkultur, ravno zaradi njihovega raziskovanja in to prinaša kreativnost in niso tako ozkogledi. Ampak tudi to je posploševanje.

A: Zakaj pa misliš, da je toliko parodij na hipsterje?

Ž: Ljudje se šalijo z vsem. Hipsterji so neka najnovejša scena, saj so se tudi iz emotov in podobno. Hočejo razvrednotiti vse, s čimer se ljudje ukvarjajo, narediš, da je banalno vse. To pride zaradi tega tudi zato, ker obstajajo v tej subkulturi tudi ljudje, ki jim je to všeč, a niso iskreni.

A: Kako veš, kdo je iskren in kdo ne?

Ž: Saj opazujemo okoli sebe. Preko socialnih omrežij je to še lažje, saj vidiš, s čem se »cool kids« ukvarjajo in potem se lahko prepričaš, da je to tudi tebi všeč. Pa čeprav ti to mogoče ni. Prevzameš neke navade.

A: Misliš, da se imajo hipsterji za nekaj boljšega, kot so drugi?

Ž: Meni se zdi, da je z vsako subkulturo tako, ali ne? Saj tudi čefurji gledajo pokroviteljsko na, ne bi rad rekel slovenske subkulture, ker so tudi eni Slovenci čefurji. To ne uporabljam zato, da bi žalil. Se mi zdi, da je to čisto značilno, če si del neke subkulture imaš to za svoje in se ti ostale subkulture ne zdijo dovolj dobre.

A: Se tebi zdi beseda hipster žalitev?

Ž: Ne. To je preveč splošno, da bi človeka, posameznika opisal.

A: Mi lahko svoj stil oblačenja opišeš?

Ž: Trenutno imam problem, ker si že dolgo nisem kupil česa novega. Drugače pa nosim stvari, ki niso dostopne povsod. Ko grem v tujino, si nakupim veliko, doma pa ne. Ne sledim nekim trendom.

A: Kaj pa glasba?

Ž: Zadnje čase poslušam bolj starejše stvari, ne sledim več toliko novi glasbi. Veliko dam na širino, da poznam veliko različne glasbe. Ko sem odraščal, sem imel veliko kriz identitete in sem s tem, ko sem bil del subkulture, sem tudi poslušal to glasbo. Že od prej poznam veliko različne glasbe, od neke rock scene pa do elektro glasbe. Zlata doba elektra mi je všeč. Ko ta glasba še ni bila popularna, mi je bila veliko bolj zanimiva. Zdaj ne več toliko. Poskušam najti kakšno dobro skupino, ki mi je všeč.

A: S čem se pa ukvarjaš? Kakšni so tvoji hobiji?

Ž: Študiram design, sem absolvent. Tudi poklicno se ukvarjam z designom, saj me to zelo veseli. Je ozka smer in ni toliko obrtniška. Čeprav sem ugotovil, da ko sem sam, se nikoli ne lotim nekaj delat, razen če ne dobim neke ideje. Nisem toliko discipliniran, da bi vsak dan nekaj naredil. Veliko spremljam dogajanje na internetu, bloge, slike. Veliko slik tudi shranim. S še tremi prijatelji načrtujemo začetni zelo dober »mood blog«. Vedno sem si želel brati, a nisem imel koncentracije. Zdaj pa sem se vpisal v knjižnjico in si sposojam knjige. Veliko se vozim z avtobusi in med vožnjo berem. Rad bi začel telovaditi, ker zadnje čase to zanemarjam. Rad bi bolj zdravo jedel. To mi uspeva samo kratek čas. Rad se družim s prijatelji.

A: Kje pa se zbirate s prijatelji?

Ž: Veliko smo v Platani (smeh). Na Metelkovi sem veliko, zadnje čase se zadržujemo tudi v Zelenem zajcu, ker tja zahajajo eni moji prijatelji, v Bikofeju sem veliko. Največ pa sem v Platani. Gremo na kosilo in potem pristanemo še v Platani.

A: Kako pa je s hipsterji v Ljubljani?

Ž: Je tako kot pri vseh scenah. Obstajajo eni, ki vse dojemajo bolj iskreno, drugi pa samo sledijo in hočejo to novo »kulstvo« in biti del nje.

A: Kje pa jih v Ljubljani največ vidimo? Kje se zadržujejo?

Ž: Na Smetnjaku v K4. Srečujemo jih v bolj underground sceni. Hipsterja ne bi srečal v Top-u. Bolj v urbano-alternativnih prostorih: K4, Metelkova, Zajec, Bikofe ... Platana pa ne (smeh). Samo bodo kmalu ugotovili, da je tam kul.

A: Koliko pa tebi pomeni, da si kul, izviren?

Ž: To mi veliko pomeni, vendar poskušam ohraniti neko zdravo mero. Ne gre samo zato, da želim biti unikaten. Vedno presodim, če je nekaj vredno na novo začeti.

A: Ali se opredeljuješ za pripadnika kakšne subkulture? Kje se najbolj vidiš?

Ž: Najbolj bi tudi jaz verjetno pasal k hipsterjem, ampak se ne bi dajal k hipsterjem, saj se noben hipster ne bi dal. Težko bi rekel. Najbolj mi je bila v redu grafitarska subkultura, tam sem se najbolj poistoveril. Pred pojavo interneta je bilo to veliko bolj opazno kar se zunanjšega videza tiče. Sedaj, ko imamo internet, pa je važno samo to, da grafite rišeš in ne kako izgledaš, kaj poslušáš. Včasih se je hip-hop poslušal, če si bil grafitar. Meni hip-hop ni bil nikoli všeč.

PRILOGA C: INTERVJU Z ANO

Intervju z Ano (A), vprašanja postavlja Ana Perko (AP)

16. 8. 2011 ob 19:40, Idrija

AP: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

A: Danes pravzaprav zelo težko govorimo o subkulturah »v pravem pomenu besede«. Če pri določeni družbeni skupini opazimo znake obstoja subkulture, gre v največ primerih za nostalgичno subkulturo. Novejše, zanimivejše inovacije na tem področju družbenosti je dandanes zelo težko opaziti. Če pa že obstajajo, se jim niti ne namenja pretirane pozornosti. Vse bolj pogoste pa so subkulturne scene. Na pripadnikih danes obstajajočih subkulturnih scen je vsekakor nekaj upornega. Menim, da se njihova upornost dandanes ne meri več toliko glede na to, kako strogo se držijo načel življenja v določeni subkulturni praksi, temveč glede na to, kako daleč si upajo iti pri urejanju svojega videza. Torej, kako drzni so s svojim stilom.

AP: Imaš sebe za člana/članico kakšne subkulture? Katere?

A: Ne. Menim, da ne pripadam nobeni subkulturi.

AP: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

A: Sem socialna človeška žival. Tako, da bi mi bilo zunaj družbe oziroma neke družbene skupine zelo težko. Vsekakor mi je pomembno, da se lahko na čase strpam v nek predalček družbe. V skupine ljudi se vključujem ne glede na njihovo in mojo subkulturno pripadnost.

AP: Kako bi opisal/a najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

A: Največkrat kar sledim modnim smernicam, vendar pogosto nenamerno. To je izredno povezano z mojo potrošniško naravo. Ponavadi kupujem takšne obleke, da ne zdržijo več kot eno sezono. Tako je treba večkrat po nakupih, ki moje denarnice ne poškodujejo preveč. Trgovine z nizkocenovnimi oblekami pa ponujajo zgolj oblačila, ki posnemajo aktualno modo. Tako da preveč izviren in svoboden pri snovanju svojega stila na tak način že ne moreš biti. Ostane ti samo možnost, da kupljene kose oblačila kombiniraš po lastni volji. Na tem področju se večkrat potrudim. Najpomembnejši faktor pa pri meni ostaja udobnost. Če mi v nekem oblačilu ali obuvalu ni udobno, ga ne bom oblekla ali obula, pa čeprav je glavni trend ali nekaj, »kar moraš obvezno imeti v omari«. Sama sebi bi lahko pripisala bolj stil ponošenih oblek, ki se oblikuje spontano. Določene kose oblačila imam vedno najraje in te tudi največkrat in najdlje nosim, pa čeprav so sprani, uničeni ali strgani. Zelo velikokrat tudi kaj zašijem ali rahlo predelam, tako, da zgleda »sprejemljivo«. Starejše ponošene kose oblačila kombiniram z novimi in to je to. Večkrat po svetu hodim zmečkana, saj ne uporabljam likalnika (enostavno, ker ga nimam). Problem je, ker stvari zelo hitro uničim, tako da so marsikateri čevlji hitro potrebni kakšnega lepljena, marsikatera jakna šivanja in krpanja, marsikaj popackanega pa barvanja.

Kar se tiče moje izbire očal, pa lahko rečem, da sem kar pridno sledila trenutni modi. Ko sem bila lansko leto v Nemčiji, so mi postala všeč očala z debelimi okvirji in zelo kmalu sem si jih tudi kupila. Teh pa ne nosim redno, saj bolj prisegam na kontaktne leče.

AP: Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rad/a?

A: Trgovine z oblačili, ki me ne oropajo preveč: H&M, Zara, Sariko, včasih kupim kaj tudi na kakšni stojnici ... Lovim razprodaje. Poskušam ne komplicirati, kupim to, kar mi je všeč in ni predrago. Zadnjič sem recimo kupila nizke prostočasne copate v Intersparu za le nekaj evrov in so odlične.

AP: Kaj pa vintage trgovine, ki so vedno bolj popularne?

A: Zadnjič sem brala o odprtju nove vintage trgovine v Oni in sem si rekla, da si jo bom ob prvi priložnosti ogledala. Morda tam najdem kaj zanimivega. Všeč so mi ljudje, ki se oblačijo v vintage oblačila, vendar nisem povsem prepričana, da bi jih nosila tudi sama. Babica mi večkrat ponuja kakšno svojo staro obleko/plašč/čevlje tako, da imam kar doma svojo brezplačno vintage trgovino, katere storitev se večkrat ne poslužujem.

AP: Kdo največ kupuje v njih?

A: Menim, da ljudje, ki so ugotovili, da je to morda še eden redkih načinov, da dandanes izgledaš drugače. To je danes res težko dosegljiv cilj, ko živimo v poplavi najrazličnejših drugačnosti.

AP: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

A: To je vedno najtežje vprašanje. Večkrat poslušam kar radio. Všeč so mi marsikatero stare uspešnice. Nad današnjo pop glasbo se že težko navdušujem. Recimo, rada poslušam Kate Nash in njej podobne izvajalce in izvajalke. Takšna glasba mi je res všeč. Ravno zadnjič sem se navduševala nad novejšo slovensko skupino Arhibald Arhibaldovich.

AP: Kako bi jo opisala? Kakšna zvrst je to?

A: Pretežno indie rock.

AP: Katere skupine poslušáš?

A: Nimam jasno in točno izdelanega seznama. Na izvajalca se ne oziram tako zelo.

AP: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije?

A: Gledališče. Redno hodim v gledališče (predvsem v Dramo in včasih v MGL) in tudi igram. Lansko leto sem zaradi selitve iz Idrije v Ljubljano zapustila gledališko skupino, v kateri sem igrala tri leta. V Ljubljani sem se pridružila gledališki skupini kulturološkega društva. Sedaj pa iščem nove možnosti. Vleče me gledališka skupina Transformator. Pred leti sem se preizkusila tudi v Impro ligi in obiskala marsikatero gledališko delavnico ter sodelovala v »gledališkem ateljeju«. Sodelujem tudi pri organizaciji določenih dogodkov Kluba idrijskih študentov in bom v prihajajočem študijskem letu vodila festival Filmski stik v Idriji. Večkrat preberem kakšno knjigo, si pogledam film in sem obsedena s TV-serijami (redno jih gledam kakšnih 20). Zelo se navdušujem nad svojim študijem, tako da mu posvetim kar nekaj prostega časa. Knjige, ki jih prebiram v prostem času, v knjižnici največkrat najdete na policah s kulturološko, antropološko in sociološko vsebino. Občasno (kakor me piči) tudi tečem in obiskujem fitnes. Prijateljev in prijateljic pa tudi ne zanemarjam.

AP: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

A: Razni lokali, parki, trgi po Ljubljani. Najpogosteje Semafor in Parlament. Kar večkrat pa po drugih stanovanjih ali pa v naši kuhinji. Zelo rada se posladkam, tako da večkrat povabim tudi v Zvezdo. S prijatelji se večkrat dobimo tudi za kosilo in tako prijetno združimo z dejanji, potrebnimi za preživetje.

AP: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

A: Vsakdo je nekaj posebnega, vsak je unikat. Moj glavni življenjski cilj vsekakor ni doseganje »unikatnosti«. Glede na to, da je drugačnost dandanes postala povsem običajen način bivanja v družbi, si s tem, ko poskušaš biti nekaj posebnega, tak kot vsi ostali.

AP: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

A: Ja. Težko jih je zgrešiti (v virtualnih in nevirtualnih svetovih). Poznam vice in redno berem Hipster Hitler. Zelo hitro pa jih opaziš tudi na cesti.

AP: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

A: Poznam mogoče enega hipsterja, pa še ta ne vem, če se zaveda, da ustreza »kriterijem« hipsterja. Osebnost nimam nič proti njim. Smešni so mi vici in šale na ta račun. Pravzaprav se mi zdijo prav zanimivi. Ko na sprehodu po Brionih srečaš sredi najhujše vročine tipa v karirasti srjaci z rokavi na »tričetrt«, s košato brado, lovskim klobukom in vintage čevlji ter skorajda volnenimi nogavicami, potegnjenimi čez gležnje, ne moreš kaj, da se ne bi nasmejal.

AP: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

A: Ja, ima. Precej negativno. Sploh na račun vicev, ki so tako zelo razširjeni. Menim, da označuje ljudi, ki so prepričani, da so intelektualni »nadjudje«, ker niso mainstream. To je seveda stereotipna predstava. Kako je v resnici, ne vem. Imam pa občutek, da večina na človeka, ki izrazito (vsaj po stilu oblačenja) pripada neki subkulturi, gleda kot na nekoga, s katerim je nekaj narobe, kot na nekoga, ki bi se preveč trudil biti drugačen. Spomnimo se, koliko šal je bilo izrečenih na račun emotov. Včasih smo se »zmerjali« z emoti, danes pa s hipsterji.

AP: Kako bi jih opisala? (izgled, glasba, hobiji) Kakšna je njihova moda/glasba? S čim se ukvarjajo?

A: Pri moških vsekakor brada in brki ter zalisci, karirasta srjaca, majica na V-izrez, preveč oprijete kavbojke, vintage oblačila. Ženske podobno. Važno, da so res vintage oblačila in po možnosti očala z debelimi okvirji. So eko ozaveščeni, veliko berejo, ne prisegajo na splošne družbene konvencije, strašni intelektualci, ki se izogibajo vsemu, kar je mainstream in s tem postajajo mainstream. To je ponovno zgolj opis stereotipa.

Drugačne predstave žal ne morem imeti, ker nisem dovolj seznanjena s to subkulturo. Menim, da gre tu predvsem za poudarek na stilu oblačenja. Nekoliko pa tudi na življenjskem stilu.

AP: Se ti zdi v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

A: Menim, da hipsterji oblečejo vse, kar je »out« (lovski klobuk s peresom galeba in volnene nogavice čez gležnje sredi poletja? Lep primer). Vse kar je »out«, je zanje »in«. To je sicer precej zanimiv preobrat. Nase navlečejo vintage oblačila in uporabljajo modne dodatke, ki bi se marikateremu človeku 21. stoletja zdele nekoliko »od včeraj« in jim pripišejo nove sofisticirane pomene.

AP: Kje se največ govori o hipsterjih?

A: Na spletu, med prijatelji. So nekaj trenutno aktualnega in zato se o njih veliko govori. Še moj ata na ulici brez problema prepozna hipsterja.

AP: Kako je s hipsterji pri nas? Jih je veliko? Kje jih lahko vidimo? Kje se zbirajo?

A: Ne vem, koliko jih je. Kot sem že rekla, poznam morda enega ali dva. Mogoče jih vidiš pred fakulteto, na cesti, v baru ... Ne srečuješ pa jih neprestano. Zaenkrat so v Sloveniji še redkost, zato jih je še toliko bolj zanimivo srečati.

AP: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

A: Tako ali tako živimo v družbi patoloških narcisov. Vsakdo, ki meni, da je »ful drugačen«, mora biti vsaj malo narcisoiden. Kdor to javno sporoča skozi svoj stil in obnašanje, mora biti še nekoliko bolj narcisoiden. Že sama beseda hipster nosi negativno konotacijo in ob pogledu nanje si ljudje misijo: »Misli, da je nekaj več, da je boljši, da je večvreden.«

PRILOGA Č: INTERVJU Z BILJANO

Intervju z Biljano (B), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

23. 8. 2011 ob 16:00, Ljubljana

A: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

B: Meni se zdi, da se danes subkulture bolj mešajo med sabo. Ni več striktno določeno, del česa si. Ni jasnih mejnosti, kar se oblačenja in vedenja mladih tiče. Mladi se tudi ne prištevajo več za pripadnike subkultur. Imam mlajšo sestro, ki je zelo kreativna in se ji to tudi opazi. Mlajše generacije si ne pustijo, da padejo v en kalup, so veliko bolj odprti.

A: Imaš sebe za članico kakšne subkulture? Katere?

B: Ne.

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

B: Del neke družbe, skupine bi vsak rad bil. Če govorimo o stilu, je spet odvisno od posameznika, kolk je ta labilen in podlega svoji okolici. Mene osebno to nikoli ni oviralo. Mislim, da sem del nečesa, ker podobno razmišljam in si želim določenih izkušenj. Videz najbrž ne igra neke hude vloge. Je pa res, da sem rada obkrožena z ljudmi z domišljijo na katerem koli področju.

A: Kako bi opisala najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

B: Že od majhnega sem taka, da iz različnih stilov vzamem stvari in jih dam nase. Ne samo, da črpam iz subkultur, ampak tudi na splošno črpam iz arhitekture, slik, filmov. Ne bi se mogla opredeliti. Pri meni vlada miš maš nered. Seveda sledim nekim trendom, saj je ponudba pri nas zelo omejena, trg je majhen, si del sistema in enostavno nosiš

stvari, ki jih tudi ostali. Jaz včasih kupujem tudi stvari, ki jih pri nas ne moremo dobiti, preko internetne strani eBay. Svojega stila nikoli nisem znala opisat, ampak to verjetno zaradi tega, ker črpam iz različnih koncev. Se mi zdi, da je to povezano tudi s tem, kakšno glasbo poslušam. Tudi tukaj me ne moreš dat v nek predal. Res je težko definirat. Hipster nisem, mogoče bi kdaj rada bila.

A: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

B: Elektronska glasba je bila pri meni vedno prisotna. Glede na to, da se žanri difuzirajo, lahko rečem, da v vsaki zvrsti, ki jo poslušam, je nekaj elektronskega. Moj »guilty pleasure« je radio Salomon. Trenutno veliko poslušam skupino Foster the People. Poleti vedno poslušam nekaj lahkotnega in poskočnega.

A: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

B: Prostega časa imam zelo malo. Veliko delam, sem modna novinarka, vodim pilates. Veliko se ukvarjam s športom. Enkrat do trikrat na teden se probam dobiti s prijatelji, ponavadi je to bolj ob vikendih.

A: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

B: Na pijačah se dobivamo v Bikofeju. Zelo nerada sem ob Ljubljani, ker je to bolj promenada. Ven hodimo v K4, Metelkova. Tudi to je odvisno, s kom sem. Probam se ne omejevati.

A: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

B: Zelo težko sem unikatna. Bolj mi gre za to, da delam stvari, ki jih želim. To je edina stvar, ki te lahko naredi unikatnega. Če si našel nekaj svojega, potem se ti ni treba truditi, da si poseben, ker enostavno si. Vedno sem počela stvari, ki niso kul, ker nisem hotela biti del tega. Ne smemo toliko dati na to, kaj si okolica misli o tebi.

A: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

B: Biti Hipster pomeni nek »lifestyle« oziroma »Mi samo tako kul!«

A: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

B: Imajo se za nekaj več. Počnejo stvari, ki so kul samo zaradi tega, ker veljajo za kul. Družijo se s kul ljudmi in vse je dosti površinsko. Ne gre za to, da ti v nečem res uživaš, ampak gre za neko sliko »kulnoče«. To je predvsem facebook kultura.

A: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

B: Imam občutek, da se ne razmišlja veliko o tem. Velikokrat je tako, da te drugi označijo za hipsterja, pa mogoče to nisi. Vsak ima svoje razloge, zakaj se ukvarja z določenimi stvarmi, zakaj se oblači na tak način. Čeprav velikokrat ugotovim, da so lahko ti razlogi zelo površinski.

A: Kako bi jih opisala? (izgled, glasba, hobiji)

B: Tipičen hipster ima pomoje obute kakšne barvaste superge, hlače skinny, majice neonskih barv, dodatki. To sem jaz nosila v srednji šoli, to je 9 let nazaj. Nosijo kapice s šiltcom in barvasta očala. Predvsem nosijo veliko barv, kar je dobro. So bolj odprti in uporabljajo barve.

Pri puncah pa se stvar malo zakomplicira. To je tako širok pojem. Tudi sami hipsterji med sabo različno dojemajo drug drugega – kdo so hipsterji, kako zgledajo.

Poslušajo indie-rock ali pa elektronsko glasbo, nu-rave. Se mi zdi, da je že pravilo, da ima vsak hipster tudi svoj bend. Če si kul, moraš imeti bend. Ukvarjajo se s fotografijo. Vsi so fotografi in vsi imajo bend.

A: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

B: Hipsterji se dostikrat trudijo, da so posebni. In ravno to jih naredi iste.

A: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

B: Definitivno vsaka subkultura »fura«odnos večvrednosti, iz tega črpajo, v smislu »ker nismo podobni tem in tem, smo boljši«.

PRILOGA D: INTERVJU S SANJO

Intervju s Sanjo (S), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

23. 8. 2011, 20:00, Koper

A: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

S: Vsi mladi smo pripadniki različnih subkultur. Upornikov pa ni več.

A: Imaš sebe za članico kakšne subkulture? Katere?

S: Mislim, da sem pripadnica subkulture mladih!

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

S: Ljudje težko funkcioniramo izven skupine. Nekaterim to uspe, vendar so za nas druge to norci in čudaki. Vsekakor pa vsi rabimo nek stik z drugim človekom in vsaka družba ali skupina ti to ponuja. Meni biti del neke družbe pomeni, socializirati.

A: Kako bi opisala najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

S: Sledim tistim modnim smernicam, ki ugajajo meni. Moj stil oblačenja pa ... Vsebuje dele različnih stilov.

A: Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rada?

S: Najraje imam poceni trgovine, saj nisem še zadela na loteriji. Pa tudi če kdaj bom, mislim, da ne bom porabila dosti denarja za te stvari. Največ pa nakupujem v H&M in Topshop.

A: Kaj pa vintage trgovine, ki so vedno bolj popularne?

S: Vintage trgovine so mi zelo všeč. V Sloveniji jih nisem se obiskala, ampak prej ali slej jih bom.

A: Kdo največ kupuje v njih?

S: Pri nas ne vem. V tujini pa ljudje vsej vrst.

A: Kaj pa glasba? Kakšno poslušaš?

S: Najraje imam rock, indie, elektro itd. Zelo rada odkrivam čisto nove glasbenike s svežim pristopom do že obrabljene glasbene industrije.

A: Katere skupine poslušaš?

S: Zelo težko jih res vse naštejemo. Moje najljubše skupine pa so definitivno Blur, Suede, Oasis, Jamie T, Metronomy, Etien De Crecy, Prodigy, M83, Pearl Jam.

A: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

S: Seveda imam hobije. Najraje poglobljam svoje znanje grafičnega oblikovanja in fotografije. Dosti tudi poslušam glasbo in se družim s prijatelji. Študiram pa jezike.

A: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

S: Na Obali se dobivamo v 33-ki in Snack baru. Pogosto zahajam v Ljubljano. K4 mi je zelo všeč in Kino Šiška.

A: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

S: Večina nas hoče izraziti neko individualnost samo zato, da se ne zgubimo v množici. Ne vem pa, koliko mi pomeni. Če primerjam s stvarmi, ki so mi v življenju res pomembne, ne dosti.

A: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

S: Mislim, da vem.

A: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

S: Jaz sledim prepričanju živi in pusti živeti ... tako da me ne zanimajo kaj preveč.

A: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

S: Sigurno jo ima. Tako kot beseda emo. Vsake par let se pojavi neko večje »gibanje« mladih in vsi, ki niso del tega, jih zaničujejo. Mislim, da ni nekih globljih razlogov.

A: Kako bi jih opisala? (izgled, glasba, hobiji) Kakšna je njihova moda/glasba? S čim se ukvarjajo?

S: Po mestu se premikajo v skupinah, redko kdaj sem videla kakšnega hoditi samega po ulici. Poskušajo oživljati stare trende (glasba, obleke, dogajanja). Včasih jim uspe, včasih pa tudi ne. Najbolj mi je smešno, da za njih so 80-ta leta že stvar daljne preteklosti. Radi imajo vpadljiva oblačila in barve. Ray Ban očala so nujna za vsakega pravega hipsterja. Ukvarjajo se pa z namišljenimi umetniškimi dejavnostmi.

A: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

S: Definitivno ne. Nič ni pristnega v tem, da v vsem posnemaš nekoga samo zato, da boš sprejet od prijateljev.

A: Kje se največ govori o hipsterjih?

S: Hm ... med mladimi. Niti ni pogosta tem pogovora. Mogoče, če gre kakšen mimo, se kaj pokomentira. Moji starši pa definitivno ne bi vedeli za kaj se gre ... Tako, da je res omejeno samo na mlade.

A: Kako je s hipsterji pri nas? Jih je veliko? Kje jih lahko vidimo? Kje se zbirajo?

S: Pri nas je zelo malo hipsterjev. Največ jih je v Ljubljani. V K4 je ena prav simpatična skupina, ki se močno trudi za svoj status hipsterja!

A: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

S: Mislim, da aroganca in večvrednost sta si nasprotni. Kdorkoli je aroganten, ima velike težave sam s sabo. Ker se ne počuti dobro v svoji koži, izrazi svoje frustracije preko poniževanja drugih. V takih skupinah je to res pogosto. Z aroganco hočejo samo povedat, da so neki več, ker v sebi vejo, da so isto kot vsi ostali in s tem niso

zadovoljeni.

PRILOGA E: INTERVJU S SAMOM

Intervju s Samom (S), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

24. 8. 2011 ob 14:00, Ljubljana

A: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

S: Mislim, da je to bolj veljalo v preteklosti, na primer v času vietnamske vojne (v Ameriki hipiji nasprotoval vojni, potem za časa hladne vojne ... Morda so uporniki dandanes samo tiste subkulture, ki se nanašajo na preteklost, na primer skinheadi, ki še vedno častijo 3. rajh. Dandanes ni neke nove subkulture, morda bi lahko izpostavil emote, ne vem pa, če bi jih lahko označil za upornike, ker ne se ne upirajo državnemu sistemu, ampak bolj splošnemu obstajanju.

A: Imaš sebe za člana kakšne subkulture? Katere?

S: Ne sebe nimam za člana subkulture, sem pa bil v mlajših letih privrženec metal scene (črne obleke, dolgi lasje, zavračanje glasbe, ki ni metal). Kljub temu da sem bil del te subkulture, se mi ni zdelo, da bi bil upornik (če subkulturo dojemamo kot nekakšen upor sistemu).

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

S: Del družbe, skupine, krog pravih prijateljev, ti daje toplino, oporo, samozavest, varnost in pomoč, kadar le-to potrebuješ. Brez prave skupine, družbe, katero običajno ne sestavljajo več kot 4 osebe, je življenj veliko težje in osamljeno.

A: Kako bi opisal najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

S: Moj stil je dokaj šminkerski s pridihom rock 'n' rolla. Niso mi vseč šminkerske obleke, ki dajejo vtis metroseksualca ali geja. Sicer se ne ukvarjam z modo, to je bolj področje naših boljših polovic.

A:Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rad?

S: Največ kupujem v trgovinah, ki so dostopne za vsak žep: Pull and Bear, Zara, Bershka, včasih tudi v Emporiumu na Hugo Boss oddelku, čevlje naročam iz tujine (Anglija) ali pa jih nabavim v Transporterju. Največ kupujem kavbojke, srajce in Allstarke.

A:Kaj pa vintage trgovine, ki so vedno bolj popularne?

S: So mi vseč, vendar v njih za enkrat še ne kupujem. Obstaja pa opcija da bom začel, ker so mi vintage obleke kul.

A: Kdo največ kupuje v njih?

S: Tisti, ki imajo dober stil in okus za modo, ter želijo biti drugačni oziroma posebni.

A: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

S: Še vedno zapaše katerakoli zvrst metala (heavy, black, death), vedno več pa rock glasbe.

A: Kako bi jo opisal? Kakšna zvrst je to?

S: Trši zvok, močni bobni, odlični kitarski rifi, glasno močno petje, dvojni bas bobnen.

A: Katere skupine poslušáš?

S: Creed, Foo fighters, Marilyn Manson, Sammy Precious Weapons, Motley Crew, Siddharta, Steel Panther, Deicide, Cradle of filth, Vience Niel, Rammstein, Oomph, Kings of Leon, Dimmu Borgir, Ozzy Osbourne, Slash.

A: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

S: Doštudiral sem na Fakulteti za policijske in varnostne vede, delam na Ministrstvo za zdravje RS, kjer se ukvarjam z delovanjem zdravstva v kriznih razmerah (v primeru terorističnega napada, kemične nesreče ali vojne ...), pred tem sem delal celo življenje kot radijski dj oziroma voditelj. To zdaj bolj za hobi in ljubiteljsko počnem vsake toliko na radiu Antena. Moji hobiji so off road vožnja z jeepom in airsoft.

A: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

S: V Ljubljani hodim ven v Orto bar, Top, Sputnik, Square, Nebotičnik (včasih), Dvorni bar, Konoba, Druga pomoč, Žmauc ... Praktično vsepovsod, odvisno od družbe, kam nas odnese. Najboljši klubi, v katere bi redno zahajal in kjer sem že bil, pa so v Los Angelesu na Sunsetu (Roxy, Rainbow, House of Bluese in Chateau Marmont, Sur).

A: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

S: Vsakemu to pomeni veliko in bi rad bil poseben, ker na ta način, s to posebnostjo, lahko v življenju dosežeš veliko več, kot bi dosegel sicer. Zase menim, da nisem ravno poseben, unikaten. Včasih so me imeli za posebnega, ker sem po narodnosti pol Jordanec in v Novem mestu, kjer sem živel, sem bil skoraj edini.

A: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

S: Po pravici povedano, nism nič slišal o njih v zadnjem času in ne vem, kdo so. Zveni podobno kot hipiji, tako da morda gre za subkulturo, ki se ne brani drog.

A: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

S: Ja, ker nimam pojma o njih, nimam tudi mnenja. Če pa so hipsterji hipiji, potem pa lahko rečem, da so kul, samo malo preveč kadijo marihuano.

A: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

S: Meni se ne zdi tako.

PRILOGA F: INTERVJU Z Žigo A.

Intervju z Žigo A. (ŽA), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

24. 8. 2011 ob 20:04, Ljubljana

A: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

ŽA: Še vedno je tako, vedno je zanikanje obstoječega (kar je zgradila, poslušala, verjela prejšnja generacija) z nečim novim (ki v resnici to ni).

A: Imaš sebe za člana kakšne subkulture? Katere?

ŽA: Po oblačenju in »way of life« bi me vrgli med hipsterje, o katerih je govora v anketi. Hipster menda vedno zanika svoj hipsterizem, tako da ne bom rekel, da nisem in se bom zapletel sam vase. Sicer pa sem mejna starostna generacija te subkulture, kamor so vrgli vso novodobno, od vsega prenajedeno in zdolgočaseno mularijo v času neskončnih medijev, ki se je začela zatekati nazaj h klasiki.

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

ŽA: To, da se z nečim identificiraš in da deliš interese in strasti z neko skupino ljudi.

A: Kako bi opisal najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

ŽA: Imam punco, ki jo to zanima in mi svetuje ona, zadnje čase pa tudi sam bolj dojemam principe stila ali stilov, ki jih lahko zato bolj suvereno furam.

A: Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rad?

ŽA: Pri nas ni tako velike izbire, mislim pa, da je čar v kombiniranju.

A: Kaj pa vintage trgovine, ki so vedno bolj popularne?

ŽA: Nekaj kosov imam od tam, a ne obiskujem redno.

A: Kdo največ kupuje v njih?

ŽA: Hipsterji.

A: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

ŽA: Rock in njega izpeljava v elektroniko.

A: Kako bi jo opisal? Kakšna zvrst je to?

ŽA: Rad mam psihedelični rock/elektroniko oziroma malce bolj čutno, žalostno muziko, se mi zdi, da več čustev ujameš v muziko, kadar je žalostna.

A: Katere skupine poslušáš?

ŽA: Od Pink Floydov do Radioheadov in Foalsov ter Crystal Castlesov.

A: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

ŽA: Moj hobi je zelo blizu mojemu poklicu, ZEK Crew je kreativni kolektiv, za katerega bi

lahko rekli, da je na ravni hobija, saj ne služimo dovolj denarja, da bi se s tem preživljali. Ukvarjam se z oblikovanjem in ilustracijo, kdo pa bi me celo znal označiti za umetnika.

A: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

ŽA: Npr. Bikofe, dobivamo pa se z ZEK-om tudi v Viru pri Domžalah.

A: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

ŽA: Redki so res unikatni, poizkušam pa na svoj način interpretirati impulze, ki jih vsi dobivamo od okolice in iz njih narediti kombinacijo, ki je kolikor toliko unikatna.

A: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

ŽA: Ne vem kdo so, vem, kako jih ljudje označujejo oziroma definirajo.

A: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

ŽA: Moje mnenje o njih zelo varira.

A: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

ŽA: Ima jo, banalna predstava hipsterja je nek nadrkan mulc z brki, bogatih staršev, ki vozi fiksija in ima blazno ironičen pogled na svet. Ta stereotip seveda ni iz trte zvit, ja pa to preveč posplošeno. Sedaj smo vsi ljudje, ki ne nosimo superg in imamo brke, kar naenkrat to, kar sem prej opisal.

A: Kako bi jih opisal? (izgled, glasba, hobiji) Kakšna je njihova moda/glasba? S čim se ukvarjajo?

ŽA: Veliko se ukvarjajo z modo in oblačenjem, pobirajo iz različnih zgodovinskih obdobj, zdijo se malce vzvišeni nad svetom, so pa tudi načitani in razmišljujoči. Poslušajo raznoliko muziko, seveda bi se temu rekla alternativa, ampak v resnici je

jasno, da pop pač ni kvaliteten in da iz alternative krade. To je sedaj druga debata. Veliko se ukvarjajo tudi s kulturo in vizualnim izražanjem. Predvsem pa si delajo povsem svojo sceno, ki pa se lahko hitro razblini v nič, saj je ta ironični »stand« lahko samodestruktiven in se v nekem obdobju življenja popolnoma obrne.

A: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

ŽA: So izvirni, saj zelo tekmujejo med sabo v dosežkih, zbiranju raritet in bizarnosti, zraven pa seveda paše mera ekstravertiranosti in ošabnosti. Fino se mi zdi, da se vzpostavlja nek nov vrednostni sistem, ki ne meji na monetarnem. Neka stara rariteta je lahko čisto poceni, pa ima med hipsterji ogromno vrednost in občudovanje, je statusni simbol.

A: Kje se največ govori o hipsterjih?

ŽA: Beseda se je pograbila in jo žvečijo in pljuvajo povsod, predvsem mediji in pa ostale subkulture, ki so že toliko utečene, da se ne zavedajo, da so nastale na isti način, s čisto lastno negacijo. Morda je razlog v tem, da hipsterji nimajo neke prave ideologije.

A: Kako je s hipsterji pri nas? Jih je veliko? Kje jih lahko vidimo? Kje se zbirajo?

ŽA: Vsako mesto ima svoje hipsterje, s svojimi lastnostmi, klene in pripadne obdobju, kjer so odraščali. Veliko jih je videti, ker so trgovine z oblačili pograbile in definirajo to modo, vprašanje pa, kateri so zgolj hipsterji po trendu, kateri pa tisti, ki res po lastnostih pripadajo v to subkulturo.

A: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

ŽA: Kot sem že rekel, seveda nosijo, najprej je to itak kompleks odraščanja, gre pa tudi za to, da so to ljudje, ki so zelo iznajdljivi, malo geeki, malo cool kids, poznajo veliko bendov, internet imajo v mezincu, razsturajo facebook – zato se čutijo razsvetljena generacija. In to je tudi generacija, ki ji ni nikoli nič manjkalo, prej so imeli vsega preveč. Rad dam primerjavo s papagaji z rajskega otoka, ki nimajo naravnih sovražnikov in se

skozi evolucijo bohotijo z rastjo najneverjetnejših perjanic – elita je okrašena in v svoji lastni igri sofisticirana.

PRILOGA G: INTERVJU S TEJO

Intervju s Tejo (T), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

25. 8. 2011 ob 16:00, Ljubljana

A: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

T: Ne, mislim da je pripadanje neki subkulturi le iskanje samega sebe v določenem življenjskem obdobju.

A: Imaš sebe za članico kakšne subkulture? Katere?

T: Nimam se za člana nobene subkulture.

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

T: Pripadnost družbi oziroma skupini na vsakega posameznika vpliva drugače, vendar je vsem skupno, da si vsak želi pripadati neki družbi oziroma skupini, ki mu je blizu, s katero se lahko poistoveti in deli skupne interese. Meni pomeni, da sem del družbe precej malo, še vedno pa mi pomeni nek občutek pripadnosti, všečnosti in sprejetosti ter spoštovanja članov te družbe. Osebno sem bila del neke določene subkulture le v mladosti, takrat mi je ta pripadnost določeni družbi veliko bolj pomenila kot sedaj.

A: Kako bi opisala najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

T: Moj stil oblačenja je raznolik, saj se oblačim po občutku in trenutnem razpoloženju.

Modne smernice me sicer zanimajo, vendar se jim ne podrejam, kupujem po potrebi in predvsem, kar mi je všeč.

A: Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rada?

T: Vintage shopi, Second hand shops, H&M, Zara, Topshop.

A: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

T: Tudi glasbo poslušam glede na razpoloženje. Načeloma poslušam raznoliko glasbo od klasike, pop-a, elektrone, indie, hip-hopa, jazza, funk, soul, techno, chill out ...

A: Katere skupine poslušáš?

T: Preveč jih je, da bi jih naštevala.

A: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

T: V prostem času se ukvarjam z športom, tečem, plavam, joga, ukvarjam se s fotografijo, zelo me zanima film, družim se s prijatelji, obiskujem razne prireditve (razstave), študiram gradbeništvo, zanima me tudi arhitektura, v prihodnosti pa bi se rada naučila tudi šivati. Veliko mi pomeni zdrava in dobra prehrana, zato dajem velik poudarek v življenju na kulinariko.

A: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

T: Hodim v K4, na Metelkovo, razne koncerte in festivale obiskujem tudi v tujini. S prijatelji se najraje družim na soncu nekje v naravi, ker pa to ni vedno mogoče, se včasih dobimo tudi v centru, nimamo svojega posebnega lokala. Veliko se tudi obiskujemo na domu.

A: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

T: Z zavedanjem da to sem, se s tem sploh ne ubadam.

A: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

T: Vem, kdo so hipsterji.

A: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

T: Spoštujem ljudi, ki vlagajo čas v svoj stil, saj s tem izražajo svojo individualnost.

A: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo?

T: Ne

A: Kako bi jih opisala? (izgled, glasba, hobiji)

T: Rišejo trikotnike, vsi igrajo sint, ponavadi imajo več kot dve punc/fantov. Tako to je v letu 2011.

A: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

T: Vsak človek je z svojim obnašanjem pristen in izviren na svoj način. Zato imam enako mnenje tudi o hipsterjih.

A: Kje se največ govori o hipsterjih?

T: Ne vem, ne sledim.

A: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, mogoče večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

T: Nimam občutka, da bi pripadniki določenih sodobnih subkultur vzbujali občutek večvrednosti in arogantnosti, vendar pa lahko njihovo vizualno oziroma zunanjo podobo ljudje napačno percepirajo. Hipsterji in druge subkulture preferirajo določen zunanji stil, ki lahko daje napačen vtis, vendar se meni osebno ne zdi tako. Drug razlog, zakaj bi lahko vzbujali tak občutek, je morda njihova samozavest in ponos, da so vključeni v subkulturo, ki je precej popularna, tako so ponosni, da so del te skupine.

PRILOGA H: INTERVJU Z ANDREJEM

Intervju z Andrejem (A), vprašanja postavlja Ana Perko (AP)

31. 8. 2011 ob 12:00, Ljubljana

AP: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

A: Ne, ker danes izraz subkultura nima več enakega pomena kot v preteklosti. Zaradi izjemno lahkega prenosa informacij (internet) ter potrošniške družbe, v kateri so vse stvari globalno dostopne, subkultura nima več svojega mesta. Deljenje informacij znotraj omejenega kroga ljudi z občutkom medsebojne pripadnosti postane v svetu over-sharing-a brezpredmeten. Na primer, če si se včasih hotel vključiti v »grunge« subkulturo si moral začet zbirati CD-je, plošče, plakate, majice ... Nato je prišlo na vrsto sprejetje v to subkulturo od njenih pripadnikov, ki so ti potem delili še ostale informacije, ki so povezane z njo. Vse skupaj je potekalo v omejenem »zaprt« krogu subkulture, katere člani so imeli občutek večje pripadnosti le-tej, zaradi zgoraj omenjenih dejanj. Danes si lahko prenesem celotno zbirko grunge albumov ter na Wikipediji preberem vse o njihovih izvajalcih, zgodovini, recenzije albumov ter v 1 noči postanem pripadnik te subkulture.

AP: Imaš sebe za člana kakšne subkulture? Katere?

A: Ne.

AP: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

A: Pomeni mi, da se obkrožam z ljudmi, ki imajo v nekaterih (ključnih) točkah podoben pogled na svet, kot ga imam jaz, ter so željni sprememb ter napredka. Najrajši se družim z ljudmi, ki so pametnejši od mene, ker me to vedno znova pripravi k temu, da stremim k boljšemu jazu.

AP: Kako bi opisal najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

A: Odvisno od ponudb trgovin, v katere zahajam. Trendom sledim, če so mi všeč.

AP: Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rad?

A: Precej klasično. Digitalno na Asos.com, fizično v Pull&Bear, Emporium, Fred Perry, Zara, ZOOO, Bershka ...

AP: Kaj pa vintage trgovine, ki so vedno bolj popularne?

A: Nekako se še nisem otresel slabega občutka pri nošenju rabljenih oblačil. Vsaka stvar že pride z neko zgodbo, »žmohtom« od ljudi, ki so jo nosili prej. Boljši občutek imam, če ji to zapišem sam.

AP: Kdo največ kupuje v njih?

A: Dekleta.

AP: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

A: Zelo raznoliko. Okus se mi večinoma prilagaja glede na letni čas. V toplih mesecih več elektrone, v mrazu več instrumentalne.

AP: Kako bi jo opisal? Kakšna zvrst je to?

A: Ne omejujem se z zvrstmi. Preveč dobre glasbe gre mimo, če se opredeljuješ na zvrsti.

AP: Katere skupine poslušáš?

A: Zadnje čase so to Metronomy, The Pains of Being Pure at Heart, Bon Iver, Tame Impala, Mogwai ...

AP: Kaj pa prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

A: Ukvarjam se z interaktivnim oblikovanjem. Trenutno sem zaposlen kot art director v podjetju Celtra. Za hobije si še nisem uspel vzeti časa.

AP: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

A: Najrajši na zasebne zabave. Drugače pa koncerti na Metelkovi in v Kinu Šiška, rejvi v K4. Poleti festivali.

AP: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

A: Nič. V svetu, kjer se vsi trudijo biti unikatni, to nima več smisla.

AP: No, zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

A: To je celotna generacija radovednih ljudi, ki trenutno izkorišča virtualne kanale sebi v

prid in si s tem gradi socialne kroge v realnem življenju z ljudmi, ki jih povezujejo podobni interesi ter želje po spoznavanju ter odkrivanju novih stvari.

AP: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

A: Imam mnenja o posameznikih, posploševanje večine se mi zdi brezpredmetno stereotipiziranje. Večinoma dobro.

AP: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

A: Zame ne. Obsojajo vedno tisti, ki se počutijo ogrožene.

AP: Kako bi jih opisal? (izgled, glasba, hobiji)

A: Raznolika pisana družčina.

AP: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

Izvirni in pristni so detajli, celota je vedno miks vseh možnih vplivov družbe in je težko govoriti, katera stvar je pristna in katera ni.

AP: Kje se največ govori o hipsterjih?

A: V oglaševalskih agencijah.

AP: Kako je s hipsterji pri nas? Jih je veliko? Kje jih lahko vidimo? Kje se zbirajo?

A: Zbirajo se v bikofeju, na trnfestu ter klubu K4.

AP: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, mogoče večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

A: Zdi se mi, da to lahko apliciramo na vse skupine ljudi, ki jih povezujejo podobni interesi. Vsaka skupina, ki ima neko znanje, veččine, moč itd., se v neki točki počuti boljše od ostale populacije. Osebno sem mnenja, da se ljudje, ki se vedno počutijo, da so podvrženi aroganci in večvrednosti ostalih, zamislijo, zakaj je tako, ter si z lastnim doprinosom družbi dvignejo ego na zdrav nivo in naenkrat bo vse obsojanje izginilo skupaj s slabo samopodobo.

PRILOGA I: INTERVJU Z MAJO

Intervju z Majo (M), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

2. 9. 2011 ob 20:00, Ljubljana

A: V preteklosti je veljalo, da ko si mlad, če pripadaš neki subkulturi, si upornik. Misliš, da je danes še vedno tako?

M: Najstniki odkrivajo nove stvari, razvijajo se v osebe in iščejo svojo pot in se pridružujejo različnim subkulturam, kjer se počutijo pripadne. Za '«upornike» pa so jih verjetno označili starši, ki ne morejo sprejeti dejstva, da se njihov otrok razvija v osebo, ki bo imela svoj razum, mnenje in okus. Mislim, da je skoraj vsak od nas šel čez kakšno subkulturo in se mu to zdaj zdi zelo smešno, vendar so nam te stvari pomagale dozoreti in postati osebe, kakršne smo zdaj. Dokler stvar ni ekstremna (otroci se grejo vampirje), tu ne vidim ničesar pretirano uporniškega.

A: Imaš sebe za članico kakšne subkulture? Katere?

M: Sebe nimam za člana katerekoli subkulture

A: Kaj ti pomeni, da si del neke družbe, skupine?

M: Ljudje se počutijo pripadne in močnejše, ko so v skupini sebi enakih.

A: Kako bi opisala najprej svoj stil oblačenja? Slediš modi, modnim smernicam, trendom?

M: Cruella devil meets marry poppins, hehe. Ne morem opisati svojega stila oblačenja, lahko pa rečem , da je moja omara polna nenavadnih kosov. Modne smernice pri meni niso esencialne, naj citiram modnega mogotca YSL: »Fashons fade, style is eternal.«

A: Kje največ kupuješ? Kakšne trgovine imaš rad?

M: Večinoma naročam po internetu iz tujine, za poseben kos sem se pripravljena precej potruditi, če pa bom kaj zanimivega zagledala v ljubljanskih trgovinah, bom morda kupila tudi tam.

A: Kaj pa vintage trgovine, ki so vedno bolj popularne?

M: Popularne so, ker so nenadoma popularne vintage obleke in nakit. Nekateri smo že pred leti nakupovali v vintage trgovinah v tujini, v Sloveniji se je to pojavilo s 5-letnim zamikom kot mnogo stvari. Super je, da se tudi tukaj razvija ta scena – bolje pozno kot nikoli (moti me edino razlog, zakaj so se začele odpirati take trgovine; to je bolj zaradi same popularnosti, kot pa zato, ker lastniki trgovin to delali iz srca – iz prve roke, ker poznam lastnico).

A: Kdo največ kupuje v njih?

M: V njih kupujejo tisti, ki jim je dosti Zara in H&M potrošnega materiala, ki dajo nekaj na unikatne kose in seveda mnogo tistih, ki še sami ne vedo, zakaj, ampak so slišali, da je vintage baje kul.

A: Kaj pa glasba? Kakšno poslušáš?

M: To poletje: Messer Fur Frau Muller, Astrud Gilberto, Miles Davis, John Coltrane, Chet Baker, Connan Mockasin, Foals ... Za vedno bom tudi fanica Doorsov in The Smiths, David Bowie, ItaloDisco, če smo zunaj, zelo spoštujem Nino Hagen in Klauša Nomija ... Veliko je ene glasbe ki jo spoštujem in jo poslušam. Zadnje čase je to jazz.

A: Prosti čas? Imaš hobije? S čim se ukvarjaš (študij, poklic)?

M: Študiram na akademiji za vizualne umetnosti – smer konceptualizacija prostora. Ukvarjam se z novimi mediji, fotografijo, kostumografijo, filmom, oblikovanjem, pisanjem. Če imaš kreativen poklic, v katerem uživaš, potem to zate je prosti čas in hobi. Trudim se čim več potovati.

A: Kam hodiš ven? Kje se dobiš s prijatelji? Je to kakšen poseben lokal?

M: V Ljubljani na kavo v Bikofe, Žmauc ali v Kafetino, včasih Maximal, Daktari, Kiparna, Lan, ven pa zadnje čase vedno več privatni žuri, drugače K4 ali Metelkova.

A: Koliko ti pomeni to, da si nekaj posebnega? Unikatnega?

M: Unikatnost je v karakterju. Stil je nadgradnja osebnosti. In če te osebnosti ni, lahko oblečeš »najhujše« kose, ampak bo to efekt prazne školjke.

A: Zadnje čase je vedno več govora o hipsterjih. Veš, kdo so to?

M: O hipsterjih sem prvič slišala na nemškemu festivalu kake 4 let nazaj. Zdaj je ta beseda postala blazno popularna tudi v Ljubljani. Definicij je veliko, meni pa bi recimo opisu te besede ustrezal človek, ki se oblači ZA nekoga, ki se oblači, da zadovolji standarde npr. neke družbe in ne svojih standardov, človek brez hrbtenice, ki se npr. želi uveljaviti v družbi ali biti opažen na neki zabavi ... Ampak takim ljudem se vidi, da ne razumejo, zakaj nekaj nosijo.

A: Kakšno je tvoje mnenje o njih?

M: Vseeno mi je za njih.

A: Se ti zdi mogoče, da ima besedica hipster kakšno negativno konotacijo? Zakaj?

M: Seveda jo ima. Ljudje se obkladajo s to besedo, ampak zaenkrat še nisem doživela, da bi kdo dejansko vedel, kaj beseda pomeni ali iz kje izvira. Ljudje so ji pripeli negativno konotacijo in zdaj se na veliko obkladajo z njo. U bistvu je postala nekakšna urbana žaljivka.

A: Se ti zdijo v svojem oblačenju, obnašanju, prepričanjih pristni? Izvirni? Kje da/ne?

M: Ne zdijo se mi pristni, kot sem že povedala, se mi zdi hipster nekdo, ki se ne oblači po svoji viziji, ampak po kriteriju tega, kaj naj bi bilo kul, in kaj naj bi ljudje na njemu občudovali. Njihova celotna podoba je narejena po vzorcu.

A: Kje se največ govori o hipsterjih?

M: O hipsterjih največ govorijo hipsterji sami.

A: Kako je s hipsterji pri nas? Jih je veliko? Kje jih lahko vidimo? Kje se zbirajo?

M: Nekaj jih je, ne vem če veliko, ker moram priznati, da se s tem ne ukvarjam in me niti ne zanimajo. Opaziš jih po centru, K4 (tisti ki so že polnoletni), Metelkova.

A: Imaš občutek, da danes pripadniki določenih sodobnih subkultur, med katere spada tudi hipster, v sebi nosijo kaj arogance, mogoče večvrednosti? Zakaj misliš, da je tako?

M: Ne vem. Verjetno si večina želi počutiti večvrednih, saj je to tudi razlog, da kopirajo. Če bi imeli smisel biti to, kar so, verjetno ne bi stremeli po nečem takem.

PRILOGA J: INTERVJU Z UROŠEM BONŠKOM, vodja za stike z javnostjo v Kinu Šiška

Intervju z Urošem (U), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

10. 7. 2011 ob 19:15, Ljubljana

A: Kino Šiška je tudi edo izmed zbirališč ljubljanskih hipsterjev, saj prirejate koncerte, ki so zanimivi tudi za njih. Mi lahko poveš, kakšno glasbo poslušajo?

U: Na točno določenih koncertih jih je res veliko. Ne morem sicer natančno definirati, ampak precej jih je bilo npr. na indie rock koncertih, na skupinah White Lies, Florence and the Machine, The Walkmen, Battles. Še več jih je bilo na koncertu New Young Pony Club. Včasih pridejo na kakšne malo bolj "fancy" variante, kot so Nouvelle Vague. Zdi se mi, da so hipsterji, tisti starejši, ponavadi razni kreativci iz oglaševalskih agencij, ki imajo dovolj denarja in ne hodijo le na klasično hipstersko glasbo, ampak celo na malo bolj "fancy", mogoče tudi ambientalno elektronsko glasbo, kot npr. Caribou, Parovoz Stelar, Bonobo in podobno. Veliko torej hodijo na koncerte ambientalne oziroma plesne elektronike, ni nujno da je to le indie rock.

A: Bi lahko sploh definiral zvrst glasbe?

U: Kot sem že rekel. Vse od indie rocka, kot so White Lies, ipd., do neke ambiental elektrone. Večinoma to. Zdi se mi da ne poslušajo nekega klasičnega rocka, punka, metala. V tej glasbi jih ne vidim in jih tudi na koncertih v Kinu Šiška ne. Tudi na jazzovskih dogodkih jih skorajda ni, razen, če gre za kakšna velika, znana imena.

A: Glede na to, da jih veliko srečuješ na koncertih, mi lahko opišeš njihovo vizualno podobo?

U: Takoj jih prepoznaš: skinny carrot hlače, klobuk, Ray-Ban očala in kariraste srajce. To je za fante. Pri puncah pa večinoma lahkotne oblekice. To so večinoma designerji, mogoče oglaševalci, kakšni »freelancerji« iz kulture, večinoma malo umetniški poklici.

Govorim za starejše. Mlajši, srednješolci ali študentje, pa se mi zdi, da prihajajo iz dobro situiranih družin, in bolj mestnih kot vaških.

A: Verjetno si se že srečal s tem, da ima beseda hipster tudi malo negativne konotacije. Zakaj misliš, da je tako?

U: Ne vem, to mi je rahlo smešno. Spomnim se, ko je Kaja Sajovic (novinarka portala rtslo.si) skupino Klaxons označila za hipsterje, kar je dvignilo veliko prahu, člani skupine so bili nad oznako šokirani. Res ne vem, zakaj. Izmed subkultur se mi zdijo dosti bolj »normalni«, čeprav je to grda beseda. So dosti bolj »normalni« v smislu, da ne delujejo nasilno, kot so punkerji, metalci, tudi kakšni »reggaeaši«. Nekako jim ne pripíšeš neke politične motivacije, socialne motivacije za njihovo pojavitev kot punkerjem. Sledijo le nekim trenutnim trendom, posebej pri zabavni elektroniki, skoraj vsak ima iPhone (ki se zdi, da je postal nekakšen njihov statusni simbol), Applov prenosnik, se pravi, kupujejo malo dražje stvari, ki so dostikrat dostopne samo v tujini ... Punkerji, metalci imajo mogoče nekakšen negativen prizvok, ker izgledajo nasilni, hipsterji pa ne.

A: Pa se ti zdi, da se imajo za nekaj več?

U: Da. Ker so sodobnih in svobodnih pogledov, spremljajo nove trende iz tujine (večinoma Londona), kar se vidi pri telefonih, računalnikih in modi. To po moje pri starejših izvira iz njihovih poklicev, pri mlajših pa najbrž iz socialnega položaj družin, iz katerih prihajajo, kot sem že omenil ...

A: Imajo se za drugačne, ampak ko jih vidiš v skupini, so si dokaj podobni ...

U: Podoben videz, način oblačenja je značilnost vseh subkultur, subkulturnih skupin. Tudi, če se zbere skupaj deset metalcev, bodo izgledali vsi isti.

PRILOGA K: Intervju z IZAKOM KOŠIRJEM, novinar in urednik Scene (Žurnal)

Intervju z Izakom (I), vprašanja postavlja Ana Perko (A)

12. 7. 2011 ob 20:00, Ljubljana

A: Definicije, kdo je hipster, pravzaprav ni. Kako pa jih ti vidiš?

I: Vidim jih po Ljubljani in to vedno več. To pa je to. Gre za stereotipno definicijo, ki bazira na videzu. Pred leti smo tako, sicer s Sloveniji, primerno z zamudo, s prostim očesom na ulicah lahko prepoznali tako imenovane »emote« oziroma pripadnike emo subkulture.

A: Kaj je tisto, kar jih naredi najbolj prepoznavne?

I: Kot je vedno pri teh bolj pozerskih subkulturah, je to videz. Za alter šminke je značilno, da se vsebina začne zunaj, šele nato nase privzamejo vse ostalo, kar spada zraven – glasbo, filozofijo (če sploh obstaja oziroma če ji sploh lahko rečemo filozofija), načela in družbo. Hipsterji naj bi sicer furali nek vintage look – po mojih izkušnjah gre večinoma za študente, se pravi ljudi, ki niso starejši od 30 in niso mlajši od 18 let. Kar nekaj jih je tudi modnih blogerjev.

A: Glasba, ki jo hipsterji poslušajo, je zelo široka. Kaj, po tvojem mnenju, poslušajo?

I: V osnovi naj bi bila to indie zvrst, vendar to je zelo posplošena trditev, saj je danes spekter žanra, ki se definira pod indie širok, če ne nedoločljiv. Pod to oznako spadajo tudi najrazličnejše veje dance punka, elektra, sintpopa in celo dubstepa. Poslušajo pa defintivno trendi urbano glasbo.

A: Kje ti vidiš začetke hipsterske glasbe?

I: Mislim, da hipsterska glasba kot takšna ne obstaja. Najprej je obstajala glasba oziroma nek žanr, šele potem moda, ki si je ta žanr oziroma glasbo kasneje prisvojila.

Hipsterji pa večino svoje glasbe črpajo iz Velike Britanije – iz londonske scene, tako da če že moram odgovoriti na to vprašanje, se je potemtakem »hipsterska glasba« začela nekje na Otoku.

A: Zdi se, kot da ima beseda hipster neko negativno konotacijo – zakaj?

I: Vsaka alternativa, ki je sprva rezervirana za neko zaključeno družbo in kasneje postane modna muha, doživi enako usodo. Negativna konotacija tega izhaja predvsem iz dejstva, ki sem ga že omenil, in ta je, da gre večinoma za pozo, za imidž, za šminko – za alter šminko. Noben hipster ne bo priznal, da je hipster, saj se pravi hipster brani oznak. Tako kot si lahko pred leti srečal emota, ki bi bil lahko poster child za emo generacijo, pa ti je samozavestno odgovoril, da on pa že ni emo. Iz česar bi lahko sklepali, da če se hipsterji sramujejo etikete hipster (kot mnoge druge pozerske subkulture v preteklosti, seveda), se pravzaprav sramujejo sami sebe in tega, kar naj bi zastopali. Morda tudi iz razloga, da sploh ne vedo, kaj točno zastopajo. Gre pa za globalen pojav, ki je presegel meje nekih srednješolskih wannabe elitnih družbic in vpliva tudi na splošno modo, slog oblačenja mladih – to pa so ugotovile in začele spretno tržiti tudi nekatere verige oblačil (Urban Outfitters, American Apparel itd.).

A: Zakaj misliš, da se v medijih vedno več pojavljajo parodije na hipsterje?

I: Ker se parodije, ki se norčujejo iz površinskih in plitkih stvari, vedno smešne.

A: Se ti zdi, da lahko govorimo o izvorni subkulturi?

I: Seveda ne. To je subkultura (če ji sploh lahko tako rečemo), ki se je razvila iz scene tako imenovanih indie kids, ki so se razvili iz teh in onih, te pa iz nekih tretjih. Tovrstnih subkultur, ki so pravzaprav modne muhe, v tem primeru alter šminke, bo vedno več, saj bodo mladi vedno iskali pripadnost in to, da si del neke skupinice, ki nosi izbrana oblačila, hodi le na določene place in v družbo ne pusti kar vsakogar, je za okolico vedno mamljivo, vseeno pa vzbuja dvojne občutke.

A: Kakšna se ti zdi hipsterska scena pri nas? Kje jih največ srečujemo?

I: Pri nas je takšna, kot je povsod drugje, le da je prišla z zamudo – kot vse ostalo v Sloveniji. Imamo družbice, ki se oblačijo po definiciji hipsterjev, hodijo ali celo prirejajo določene klubske zabave in v en glas trdijo, da niso hipsterji. Najbrž se bova čez nekaj let, ko bo ta scena zamrla, pogovarjala o neki tretji alter šminki, ki je kvazi razburkala sceno, a tako kot prejšnja, za sabo ne bo pustila niti ruševin, temveč le bežen spomin.